

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

TÁRA

Szépirodalmi főmunkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788.

Kiadóhivatal 708.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

Herczeg a vádlottak padján.

Budapest, június 30

Középkori kinvallatások komor tragikumuma borong a berlini büntetőtörvény-szék szenzációs végtárgyalása fölött. A delinkvenst hordágyon hozzák: összetört, elhanyagolt külsejű szánalmas öreg ember. Arcza halásápadt és ijesztően sovány, kiálló pofacsontjain megfeszül a kiaszott sárga bőr, megtört és révedező tekintetű szeme pedig aggódón rejtőzik el egy fekete pápaszem mögé. S ezt az emberronsot gondosan elzárt ajtók mögött feketeruhás, komor bírák vallatják. Kacsaringós paragrafusokból hurkot kötnék a nyakára, súlyos tanuvallomások keresztüzében égetik a lelkét, ezt a megriadt, remegő lelket. Egyik tanu a másik után vonul föl ellene, a brutális, megsemmisítő vádak egész véreb-falkája mar bele a husába. Kinn pedig az ajtók előtt a kulcslyukon át kiszivárgó hírekre lesve szorong a kíváncsi tömeg, vigyázóan, vajjon a szánalmas beteg ember el tudja-e szakítani az erős paragrafus-hurkot, kibírja-e az égetést, lerázza-e

magáról a csaholó véreb-falkát? Ott kíváncsiskodik a kulcslyuk előtt egész Németország, egész Európa, sőt az egész nyomtatott betűt ismerő civilizált világ. Soha nagyobb aréna publikumot! Soha ekkora tömeg nem figyelte a czirkusz porondjára dobott áldozat rettenetes élet-halál harcát!

Szánalmas nyomoruság ritkán volt reménytelenebb és keserveesebb helyzetben, mint most ez a sir szélén álló öreg ember s ezért lehetetlen — hogy látván az ő borzasztó magárahagyatottságát, érző ember szívében ne támadjon részvét és meghatoltság iránta. Am mindjárt megváltozik a kép, hogyha tudjuk, hogy ki volt ez a szánalmas emberrons, mielőtt a hordágyra s a hordágygyal együtt a bíróság termébe került? Elegáns világi volt, a császár után leghatalmasabb ur Németországban. Sőt a császárnál is hatalmasabb ur volt, mert mint a koronás fő legbelsőbb barátja, rendszerint ő tanácsolta felelősség és számadás kötelezettsége nélkül, hogy Németországban mit akarjon a legfelsőbb akarat? Szédítő nagy hatalom volt ez, béke és háboru, személyes szabadság, sok milliárdos vagyon függőt tőle s ime néhány hónap alatt mégis megtört ez a szörnyűséges nagy hatalom, az elegáns világi gyűrött kabátban, megnyomorodva fekszik egy hordszéken s parancsoláshoz, tekintélyszűréshez

szokott semeit aggodó pislogással hordozza körül némely sörgyárosokon, füszereseken és fizetésért dolgozó bírákon, igyekező rajta, hogy e polgári koponyák homlokráncaiból kémlelje ki jövőendő sorsát.

Ama perspektiva mellett, amit ez a szédítő ellentét föltár, az a bűn, amiért Eulenburg herceg bírái elé került, kevésbé érdekes. Lehet vitatkozni fölötté, hogy gonosz tett-e, vagy szánalomraméltó fizikai abnormitás az a sötét szenvedély, aminek a letagadása a herceget hamis esküvésbe hajszolta. Erről a kérdéstről ki-ki másképen vélekedik, aszerint, amint a puritán szigorban elittkadt erkölcsű érzék, vagy az emberi gyöngeségek megértése erősebb benne, avagy aszerint, amint az egészséges ember izlése, vagy a mások pathologiai szerencsétlenségét résztvevő szemmel néző fiziologiai tudás irányítja az ítéletét. Más-más nézőpontból, más-más lesz a részvét foka Eulenburg herceg iránt, de ettől függetlenül mindenki lelkét megriázza az a hirtelen bukás, amivel a hatalmas ur a trón ragyogó zsámolyáról egyenesen a vádlottak padjára zuhant, s miután előbb a császár barátja volt, most kósza zsebtolvajokkal és banksikkasztókkal egy sorban remeg bírától és a büntetőtörvénykönyv paragrafusaitól.

Bajos lenne akármilyen szépen ki-gondolt metaforában jobban kidombo-

Az alispán épít.

Irta: Váradai Antal.

(Utánnovomás illus.)

A régi jó táblabírák mindenhez értettek. És jobban értettek hozzá, mint uraságok gondolnák. Nem volt hiba abban, amit az ő lelkesedésük tervezeti, szívós kitartásuk munkába vett s erős akaratauk dülöre vitt. Ilyen volt a nemzeti színház építése, amelyet hatalmas ellenkezések dacára megvalósítottak, amelyet az udvar, az arisztokrácia, a polgári elem egy része sanda szemekkel nézett. Megpróbálták megakasztani a munkát, amelyet Földváry Gábor lelkesedése teremtetett s amelynek alapjait nemzeti lelkesedés ásta, mézes ígéretek „zacskóba zárt szelével”, mint a kecskeméti nagy poéta mondja. De résen állt a táblabíró-ész s nem engedte veszélyeztetni a maga nagy és erővel megkezdett művét.

Mikor ugyanis a megye elhatározta, hogy pestvármegyei színházat épít, a nagy alispán a színészekkel vállaltva, (akik lemondottak fizetésükről az épülő színház javára mindaddig, amíg annak a kapui meg nem nyílnak), elkezdte ásítani az alapokat, — a „felettes hatóság” leiratot intézett a megyéhez, melyben haszontalan költségtől óvja a megyét, mondván, „kár lesz építeni, mikor a nemzet a fenséges nádor támogatása mellett, a Pest városa által ajándékozott ingyen-telken, — a mai Oresham-palota helyén, — fényes és nagy igényeknek megfelelő színházat fog építeni.”

A megye rendei konsternálva hallották ezt, részint hitték s azért voltak meglepetve, hogy eddig miért méltóztatott a felettes hatóságnak hallgatni, mikor az egész ország viszhangozott az

áldozat nagyságától; a másik rész pedig nem hitte s azért konsternálódott, látván, hogy ez a manőver nem egyéb, mint a lelkes munka megakasztására való haszontalan kísérlet. Mindegy, ha kísérlet is, akár jóhiszemű, akár rossz: a legrosszabbkor dobták a megyei közvélemény elé, mintegy megakasztani kívánva a rendek áldozatkész munkáját.

Az alispán azonban nem hátrált meg. Bár volt a megyegyűlésen hang, amelynek gazdája ráment a csalétekre s szánom-bánommal hangoztatta, hogy bizony kár a mai pénz-szűk világban (vajjon volt valaha olyan világ, amely nem vala „pénz-szűk?”) kidobni a pénzt olyan színházért, amelynél szebbet, monumentálisabbat építenek — ingyen, a „magas” körök hozzájárulásával s a megyének még a derekát sem kell megerőltetni, holott így bizony sok, sok görbedésbe fog kerülni! De Földváry élére állította a kérdést. Jó, — legyen. Engedjünk spátiumot annak az eddig magát nem hallatott „felső hatalomnak” s várjuk be, mit akar csinálni? Ha hat hét alatt megkezdik az építkezést, nemcsak egészen félben hagyjuk a mienket, mond az alispán, de még az összes erre begyűlt pénz-erőnket is odaadjuk annak a más l k n a k. De ha el nem kezdik a mondott határidőn túl sem, akkor hatalmaztassék föl az alispán, mint a színházépítő commissio elnöke, a megye minden további határozatának provokálása nélkül az építkezésnek lelkes folytatására. Ez határozatba is ment. Hogyne. Földváry Gábor volt az eszme szónoka.

Eltelt aztán a hat hét s eltelhetett volna hat hónap és hat eszendő is, de kapavágás a dunaparti telken nem történt. Földvári a megyei határozathoz híven nekiesett a munkának s megkö-

tötte a szerződéseket a vállalkozókkal. Az építőmesterrel vinkulumos szerződést kötött. Olyan, hogy ha ez s az a munka erre vagy arra a kikötött időre el nem készül, fizet a vállalkozó minden egyes esetben hatszáz darab aranyat. Ezt az egyezséget aláírták az építőmester, az ács, a kőműves s az asztalos. Így aztán megindult a munka, de a mesteremberi fufang túljárt még az alispán eszén is. Ime csak egy eset a sok közül:

„— A kőműves föl is húzta a falakat, hogy az ács a rendelt időre munkához foghatott a tetőzéssel, azalatt Münchenből megérkezett a masiniszta, ki a szinpadot s a gépezetet szervezte és építette. Én nem tudom, nem is állítom, miért, — írja a szemtanu, — miért nem? a fél tető a nézőhely fölött már fönnállt, de a szinpad fölött megakadt. Okul adták a falak gyöngeségét s ő nem bátorkodik arra ráfektetni a nagy gerendákat s arra a tetőt. Ez ugyan nem segített volna az ácson, mert látta a kőműves tervét s ő is a szerint tervezte tetőjét, itt csak a müncheni masiniszta segíthetett, hogy a bánatpénzt megmentse. Ez annyira leásatta a súlyedők mélységét, hogy a már fönnálló fal alá félőlnyit kellett építeni, de ez sem volt elégséges, hanem a főfal mellé ugyanoly vastagságú falat kellett felhuzni biztosság okáért, hogy a tervezett masinákat és a tetőt megbirhassa. Természetes, hogy ez sok időbe került, de az is természetes, hogy azalatt — amint mondották — az ács gerendái is megérkeztek, minek ő hiányában volt. De megmentette a bánatpénzt. Régi közmondás, egyik kéz a másikat mossa. Sokan csalásnak keresztelték a mesterséget, pedig nem volt más, mint „felebaráti szeretet” s én mindig azt tanul-tam: szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.”

ced.

ritni a német bírák és a német törvények impozáns tekintélyét, mint Eulenburg herceg tragédiájában. A német bíró, ez a fixizetésért dolgozó szürke beamter ime hatalmasabb, mint a császár barátja. Eulenburg herceg tegezte azt az urat, akinek nevében a német bírák élet és halál fölött ítélnek, de ez sem mentette meg attól, hogy el ne hurcolják. A német törvény pedig nem ismer különbséget diszruhás előkelőség és rongyos utcasöpredék között, amint valaki egyik vagy másik paragrafust megsértette, ez a paragrafus egyforma részvétlen közönyösséggel kigyózik az exczellenciás ur és a csatornában bujkáló csöcselék dereka után, hogy egy automatikus mozdulattal az illetőt valamelyik börtönczellába berántsa.

Nagy kultúra és kikristályosodott erős jogérzék irigylendő jele ez, mely egyformán nyilatkozik meg a szomorú bűnpör valamennyi szereplőjében. Eulenburg herceg már régen látta azt a bizonyos paragrafust, mely mint valamely apokaliptikus szörnyeteg kanyargott feléje, elmenekülhetett volna külföldre, vagy valamelyik elmeogyintézet jótékony homályába. Még sem tette, sőt még ma is tiltakozik ellene, hogy beszámíthatóságát kétségbe vonják. Vagy nagy befolyását megmozgatva kísérletet tehetett volna rá, hogy a fenyegető paragrafus polypkarját megbénítsa. S ezt sem tette. Mert megéreztte, hogy erre még az ő hatalma sem elegendő. A bírák, az ügyészek pedig nyugodt öntudattal végezték kötelességüket, mint olyan emberek, akik magától értetődő, természetes dolgot cselekesznek. Mert tudták, hogy bármilyen történjék, a közvélemény, a nemzet törvényben kifejezett akarata őket támogatja s ez olyan varázsing, amit nem fog semmiféle kard ereje.

Irigyeljük Németországot azért, hogy

Igyen gunyolódik Szilágyi Pál, aki nap-nap után ott nézte az épülő színházat, mely az ő, a színészek keserves fillérei árán is épült. Lemondtak, amint fennebb elmondám, a fizetésükről mindaddig, míg „az új színházban próbára becsengetnek!...”

Hanem az asztalosmester, Zofcsák, becsteltes magyar ember léte iparkodott pontos lenni, bár ő is folyamodhatott volna e réven prolongációért, de ő nem tette. Még akkor sem, mikor időnkinti előlegezéseket nem kapva, — amit a többiek folyton kapogattak, — folyvást munkálatott, a százezerekre menő deszkákat, gerendákat s más egyéb szükségességeket előbb megrendelte, kialkudta. Váltókat adott magáról fokont-kinti részletes fizetésre, de miután az előlegek pénz hiányában elmaradtak, — mert a többi élmezebb mesterember mind kiszedte a kielőgezhetőt, — hazafiságára appelláltak, és ő, hogy hazafiságát bizonyítsa, szavának állott s kénytelen volt eladni házát, mindenét, hogy annak árán a fakereskedőket kifizethesse, holott nem nyert a munkán semmit, olyan árban számítván az anyagot és munkát, a minőben neki magának volt. Haszna tehát mindössze is abban állott, hogy el kellett adnia hazafiságából mindenét.

A váltóalírás pedig már akkor is veszedelmes dolog volt. Fáy András, az első hazai tőkepénztár nagy alapítója, elment egyszer Török Pálhoz, hogy egy hatvan forintos részvényt aláírására persvadeálja.

— Hány darabot akarsz venni? — kérdi a nagy paptól.

— Egyet sem, — mond az nyugodtan. — Pap vagyok, nem spekulálok.

— Ugy? Jó. Hát akkor itt hagyom aian-dékban!

törvénye ilyen erős, s a bírái ilyen kötelességtudók. És egy kicsit kíváncsiak vagyunk rá, hogyan végződött volna ez az affér, hogyha Eulenburg herceg véletlenül magyarnak születik.

Budapest, június 30

A képviselőház holnap, szerdán délelőtt tíz órakor ülést tart. Napirend: a ma elfogadott törvényjavaslatok harmadszori olvasása, a végrehajtási novella és interpellációk. Ezeknek során Bródy Ernő interpellál a bankkattel tárgyában.

A miniszterelnök Horvátországban. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint jelentették, az állam részére megvásárolt vrdniki községbánya megszemlélésére július hó közepe felé a Szerémségbe szándékozik utazni, mely alkalomból a miniszterelnök Bogdánovics Lucziának, a szerb patriárkatusi adminisztrátornak lesz vendége a karlóczai pompás patriárkai palotában. A vrdniki községbánya ugyanis nincs messze Karlóczától.

Mint a Kel. Ért.-nek onnan jelentik, a miniszterelnök ez utazásának nagy jelentőséget tulajdonítanak úgy a horvát politikai helyzet, mint a szerb egyházi kongresszus további sorsának szempontjából. Kétségtelennek tartják ugyanis, hogy a miniszterelnök megragadja az alkalmat, hogy úgy a szerb püspökkel, mint a magyar- és horvátországi szerb világi notabilitásokkal érintkezésbe lépjen. Tekintettel a Szerbiában és az egész Balkánon az utóbbi napokban észlelhető válságos helyzetre, valószínűnek tartják, hogy úgy a magyar kormány, mint a bécsi irányadó körök óhajtanának tartják a horvátországi politikai és a szerb egyházi ügyek mielőbbi rendezését. A patriárkaválasztás kérdése egyelőre halasztást szenvedett. A szerbségnek zöme és tömege ugyanis nem a magyarországi szerb lakta vidékeken, a Bácskában és Bánátban, hanem Horvátország és Szlavonia, valamint a volt Határvidéken található. Ami magát a kongresszust illeti, tudvalévő dolog, hogy a szerb radikálisok csak egyetlenegy szavazattöbbséggel bírtak és hogy a horvátországi szerb képviselők a kongresszust elhagyták, mely ilyenformán csonka maradt. Nagyon méltányosnak és igazságosnak tartják ennél fogva az előkelő szerbek a magyar kormány azon álláspontját, hogy nem akarja a patriárkaválasztást a mostani kongresszusra bízni, melynek mandátuma amúgy is november havában véget ér. A miniszterelnöknek a Szerémségben való időzése mindenesetre a kérdés tisztázásához lényegesen hozzá fog járulni.

A törvényhozás nyári szünete. A hét végén megkezdődik a törvényhozás nyári szünete. A képviselőház ma megszavazta a Budapest környékén építendő munkáslakásokról, a radiotelegráf-egyezmény becikkelyezéséről és a kuriai bírásokodás meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatokat. Ilyenformán a holnapi ülés napirendjére kitűzték a végrehajtási novella tárgyalását, amelynek megszavazása után még csak egyetlen javaslattal foglalkozik a Ház a nyári szünet előtt és pedig a birtokrendezésről szóló törvényjavaslattal, amelynek gyors letárgyalásához az országnak milliós érdekei fűződnek. A Ház a két törvényjavaslatot szerdán és csütörtökön letárgyalja s így a képviselőház pénteken, július 3-án megkezdí nyári szünetét, amelyet csak a főrendiház üzenetének átvétele céljából összehívandó formális ülés fog szombaton megszakítani. A főrendiház ugyanis pénteken tart ülést, amelyen letárgyalja a képviselőház által elfogadott javaslatokat.

A kivándorlási törvényjavaslat. A kivándorlási bizottság ma terjesztette be jelentését a képviselőházban a kivándorlási törvényjavaslatról. A jelentés elmondja, hogy a kivándorlás kérdését az 1903:IV. t.-cz. szabályozta már, ez a szabályozás azonban, habár alapelveiben helyes volt is, még sem járt a kellő eredménnyel és az utána következő öt esztendőben a kivándorlók száma 800.000-re emelkedett. Az amerikai nagy gazdasági válság következtében ugyan tömegesen tértek haza a kivándorlottak, de ez az 1903-iki törvénytől teljesen független volt. A kivándorlás körül tehát újabb rendszabályok megteremtése mutatkozik szükségesnek és ezt célozza a jelen törvényjavaslat. A javaslatot a bizottság a Háznak elfogadásra ajánlja néhány jelentékenyebb módosítással együtt. A módosítások közül fontosabak a következők: A 8. §-ba beiktatandónak tartja a bizottság, hogy az óvadékot mindig magyar értékben kell letenni. A 10—11. §§-okat azzal kívánja kiegészíteni, hogy kivándorlási engedély nem adható oly határszéli községekre, amelyek felé a kivándorlás irányítása be van tiltva, továbbá, hogy a kötelező biztosítást lehetőleg valamely hazai intézménél kell eszközölni az érdekelteknek.

Wekerle a királynál. Egy estlap dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ischli utjáról tesz említést és ezt az utat a jövő hét elejére helyezi kilátásba. Illetékes helyről a Budapesti Tudósító úgy értesül, hogy ez az újsághír kizárólag kombináció alapszik.

S letett az asztalára egy részvényt.

— Hanem, — mond neki távozáskor, — majd a testamentumban hagyok neked valamit.

— Vajjon mit? — kérdi mosolyogva Török.

— Azt majd akkor mondom meg.

És csakugyan, mikor utolsó napjait élte a nagy ember, Török órákig ott ült az ágya mellett s vigasztalta. Ekkor történt, hogy Fáy, mint-ha hirtelen jutna eszébe valami, azt mondja:

— Igaz! Tudod kicsoda tanácsot hagyok neked örökölni?

— Mondjad.

— Váltót alá ne írj soha!...

Török megfogadta. Könnyű volt neki, az ő puritán elveivel. Bár Zofcsák, az asztalos fogadta volna meg. De bezzeg, szegény, nem beszélhetett Fáy Andrásal halála előtt. Bele is ment a váltókba úgy, hogy csak az Isten őrizte meg a teljes tönkremenéstől, — hazafiságból!...

— Mi az alatt folytattuk Budán előadásainkat, — mondja a színészek doyenje, — de csak úgy, ahogy lehetett. Mert a koplalás rosszul esik, kivált annak, ki gyakran jól szokott lakni izletes falatokkal!...

Tudniillik jelentkeztek már néhányoknál a meg gondolatlanul hozott áldozat átkai. Sok ember többet akar, mint amennyit elbí.

„Először is Lendvay Márton utazott el vendégeskedni, akarám mondani: vendégszerpelni, csakhamar utána Szerdahelyi József, Megyeri Károly, odavoltak három-négy hónapig, néha fél éven túl is, be-betekintettek hozzánk, mint valami nagy urak a fogadóba, de nem lévén válogatott étkeink, se ebédre, se vacsorára nem maradtak, ismét odább állottak. Ezt látván Bartha János, azonnal követte példájukat; de ezt már megsokallotta Szentpéteri Zsigmond, ő is elin-

dult Szegzárdra vendégnek, oda is volt majdnem egy hónapig, de miután e „vendégség” soványan és rosszul ütött ki, mert csak akkor evett szegény, ha volt, vagy ha hozott magával pénzt vagy tarisznyát, különben koplalt ott is, — jött haza sietve, nehogy elköltse azt a kölcsön-pénzt is, mit nagy kamatra kaphatott azon hiszem fejében, hogy több százakat keres vele.

— Inkább itthon koplalok, — mondá, — nem kerül annyiba, mint másutt. Mert ott a tőkét kamatostul együtt elvendégeskedem.

Arról bölcsen hallgatott Szentpéteri, hogy történelmi „wikler”-jének csak a felét akarta haza hozni, de még azt is ott hagyta, ellenben hozott magával egy vörös esernyőt, melynek a történetét máshol irtam meg.

Nem is ment el többé és holtáig sértette az az öntudat, — bár társai soha szemrehányást nem tettek neki, — hogy adott szava daczára elment, az ott maradtak pedig a heti négy előadást, megfogytakozott szám mellett, alig tudták megtartani.

Kántorné volt a legszilárdabb mindannyi között. Ő szavát adta s előbb mozdul meg a Szentgellért-hegy, mintsem ő megszegje adott szavát. Egyszer lementek az épülő színháztelekre s Kántorné, kikeresvén a fundamentumok között azt a helyet, amelyen majdan a szinpad állani fog, ott hangos szóval kezdte mondani, hogy: ime, ez az a szent hely, ahonnan én fogom hirdetni az igét, ahol ezt meg azt fogom játszani, — s amint ezt beszéli, — egy hatalmas sikoltással összerogy.

Kétségbeesett társai rémülten siettek segítségére, föléje hajoltak, élesztgették, míg egyszerre csak fölnyitja a szemét s mosolyogva így szól a rémildözőknek:

Pihenés előtt munka.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 30

A szünetig való néhány munkanapot a képviselőház, ugyiltszik, komolyan óhajtja fölhasználni. Ma például két igen fontos törvényjavaslatot (a munkaházak építéséről és a kuriai bíraskodásról szólót) és egy kevésbé fontosat (a nemzetközi rádiotelegráf-egyezség beczikelyezéséről szólót) fogadott el.

A munkaházak építéséről szóló törvényjavaslatot Hoitsy Pál előadó ajánlotta elfogadásra. A balpárti Thorotzkay Viktor szintén csak dicsérni valót talált rajta. Mindamellett benyújtott határozati javaslatában azt kívánta, hogy a kormány még a kis tisztviselők számára is építsen ilyen munkaházakat. Mezőfi Vilmos már több bírálivalót talált a tervezeten. Fölemeltette azokat a süttymban terjesztett panamákat, melyeket a telekvásárlás körül követtek volna el. A Ház, természetesen, nagy érdeklődéssel várta a miniszterelnök nyilatkozatát, ki nyomban válaszolt az ellenvetésekre. Mindenekelőtt a javaslat állítólagos technikai hibáira vonatkozó észrevételekre válaszolt; azután a legnagyobb nyíltsággal szembeszállott az ugynevezett panamákkal. Az efajta híresztelések mindenfajta nagyobb tranzakció nyomában ott vannak és nem kell tulságosan rajtuk csudálkozni. Az egyik telektömbre egy ügyvéd, a másikra pedig Hoek János hívta föl a kormány figyelmét. Az utóbbinál egy városi tisztviselő járt közbe, de senki semmiféle províziót nem kapott. Önzetlenül, lelkesedéssel dolgozott mindenki. Így volt lehetséges, hogy a telkeket olcsón vásárolták meg és a kormány éppenséggel nem fizette tul őket. Az állam pénzével, mint mindig, most is takarékosan bántak. Persze, ez a rágalmakat azért nem némtíja el; de a kormány a rágalmak ellenére is meg fogja tenni kötelességét. — Wekerle Sándor kijelentéseit nagy tetszéssel fogadta a képviselőház. A részletes tárgyalásnál Bernáth István módosításokat nyújtott be, de a Ház, a minisz-

terelnök fölszólalása után, változatlanul fogadta el a javaslatot.

A nemzetközi rádiotelegráf-egyezség beczikelyezéséről szóló javaslatot vita nélkül fogadták el. A kuriai bíraskodásról szóló javaslatot Szász Zsombor előadó ösmertette. Mlad Aurél, Mezőfi Vilmos és Nagy György azt vitatta, hogy ez a javaslat fölösleges, időszerűtlen, a választói reformmal együtt kellene tárgyalni és elég lenne, ha két esztendőre szólana. Günther Antal igazságügyminiszter és Szász Zsombor védelme után a Ház változatlanul elfogadta ezt a törvénytervezetet is.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Návay Lajos.
Jegyzők: Szentkirályi Zoltán és Hammersberg László.

Az elnök: Megnyitja az ülést.
Harmadszori olvasásban elfogadják a szeszdó-javaslatot. (Közben a terembe lép Szappanos István, akit a balpárt tagjai megélteneztek és megtapsoltak.)
A napirend szerint az állami költségvetés Budapesti építendő munkaházakról szóló törvényjavaslat tárgyalása következik.

A munkaházak.

Hoitsy Pál előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

Báró Thorotzkay Viktor: Megragadja az alkalmat s örömmel üdvözi a kormányt ezért a közérdekű reformért. Igen helyesen teszi a kormány, hogy a közjogi téren nem tudnak eredményeket elérni, szociális téren igyekszik orvosolni az országot, a társadalom nagy sebeit. Felhívja a figyelmet arra, hogy egyes szakszervezetek máris bujtogatnak tagjaik között, hogy a kormányépítette házakban ne lakjanak. Ez aggodalmas tünet, ámde bizik a munkások józanságában, hogy nem fognak a saját érdekük ellen cselekedni. Nem hiszi, hogy a tervezett költség elegendő legyen a munkaházak felépítésére, még ha állami téglagyárat állít is a kormány.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Nem akarunk állami téglagyárat állítani!

Báró Thorotzkay Viktor: Az is hallotta a miniszterelnöktől, hogy esetleg az egész építkezést vállalatba adják; a szöveg azonban még ez esetben sem hiszi, hogy az előirányzott összeg elegendő lesz. Ha a miniszterelnök mégis megoldja a tervezett költségek keretében a kérdést, ez csak az ő zsenialitásának újabb bizonyossága lesz. Üdvösnök tartaná, ha a kor-

mány elősegítené a házépítő-szervezetek alakulását. Határozati javaslatot nyújt be: utasítsák a kormányt, tegye lehetővé, hogy a Budapesten lakó kisebb javadalmazású és csekély nyugdíju állami tisztviselők olcsó áron megfelelő lakást bérelhessenek. (Helyeslés.)

Mezőfi Vilmos arról panaszkodik, hogy a miniszterelnök nem válaszolt arra az interpellációjára, amelyet még februárban a szöveg terjesztett elő a fővárosi lakásviszonyok dolgában.

Az elnök figyelmezteti a szöveget, hogy ez nem tartozik a tárgyhöz.

Mezőfi Vilmos: Ha a kormányelnök ezt a törvényjavaslatot szánta válaszul, kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja.

Lázár Pál: Az tökéletesen mindegy, akár elfogadja, akár nem.

Mezőfi Vilmos: Budapesten hatvanézer ágyrjáró van s a legkisebb lakás évi bére is meghaladja a kétszáz koronát. Határozati javaslatot nyújt be, hogy hatezer munkás számára már szeptemberre építsenek lakásokat. Bizonyos újságíciókat tesz végül szóvá. (Mozgás.) A kormányt meggyanúsítja, hogy közvetítés útján vásárolta a telkeket, sőt egy képviselő busás províziót is kapott. Azért teszi szóvá ezt a dolgot, hogy a miniszterelnöknek alkalma legyen a törvényhozás színe előtt nyilatkozni.

Wekerle Sándor beszéde.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A fővárosban a lakások túlszűfoltása, különösen a kisebb lakások túlszűfoltása közegészségügyi s közerkölcse-ségi szempontból tűrhetetlen állapotokat teremt.

Ez az akció, amint az indokolásomban is előadtam, ezen javaslat által nincs még befejezve. Itt két nagyobb telektömb kiépítését czélozzuk, azonkívül közvetlenül a vasművek budapesti telepe mellett 720 munkáslakás felépítésére már felhatalmazást külön törvényjavaslatban kértem. Az akciót ezzel befejezettnek nem tekintjük, sőt, t. képviselőház, intézkedéseket teszünk arra nézve is, hogy ugyanazon anomáliák, amelyek Budapesten már kulminálnak, más városokban elő ne forduljanak és azért nemcsak a fővárosban, hanem más nagyobb városokban is a kisebb lakások építésének propagálását kezdeményezzük. (Élénk helyeslés.) Nem ugyan külön törvényjavaslatokkal teszünk ezt, hanem a kereskedelmi tárca körében igyekeztünk ezen kérdést megoldásra juttatni. Most is tárgyalások vannak, teszem azt, éppen Pozsony városával munkáslakások építése iránt.

Ami azokat illeti, amiket itt felhoztak, arra nézve t. i. hogy hogyan szándékozom ezt létesíteni, nagy vállalatra nem gondoltam, sőt kis vállalatok utján szándékozom az építkezéseket végrehajtani. (Helyeslés.)

Sokkal helyesebb a gazdaságos eljárás érdekében, hogy kis összegben kezdjük és ha azzal ki nem jöhetek lelkiismeretes kezelés útján, a törvényhozás elé állók, hogy nem jövök ki.

— Köszönöm, fiam, csak egy kis próba volt...

Játszotta az ájulást. De milyen virtuozitással!... Hanem ez volt az egyetlen játéka azon a helyen, amelyen később a szinpad állott, mert, szegény mártírja a kötelességnek, a nemzeti színház tagjává nem lett soha. Ennek a históriája közismeretű.

Szilágyi Pál nagy sajnálkozással tekint le a koplalást ki nem bíró tagokra s így sóhajt föl egy cikkében:

— Szegény barátim! Tán ha nem vendégeskedtetek volna annyira, tán nem rontottátok volna meg a gyomrotokat, kám, mi vénebbek, a hosszú koplalás után is élünk, ámbár ti a tulvilágban ambróziával vagy mivel éltek, és szánakozva néztek le reánk most!...

Igen ám, csak hogy Szilágyi Pálnak ott volt az öccse Pesten, s nem engedte koplálni a testvérét, aki, mikor végkép kifogyott a garasból, csak fölkereste a jó szőlőgazda házat, ott mindig terítve volt a számára, míg Kántorné sokszor egész héten kis kávéjára volt utalva. Az volt az ebéde, vacsorája... De édesen izlett neki, mert tudta, hogy azalatt épít az alispán és emelkedik a templom. Igaz, hogy ötlet oda be nem eresztették...

Néha-néha megkönyörült rajtuk Simoncsics János, aki télen-nyáron, jó időben, rossz időben, óbudai lakásából felzarándokolt a várhegyre, hogy részt vegyen az előadásban. Néha nappal is betekintett hozzájuk, tudakozódva „szánandó sorsuk felől”, meg-meghitta a társaságot ebédre, melyen az egész személyzet részt vett, kivéve Kántornét, akit nagy ritkán lehetett megmozgatni efféle expedíciókra. Ő egészen komolyan vette a koplalási fogadalmat, ő azt hitte, hogy arra adta a szavát. Nagy, nehezen lehetett

vele néhanapján megértetni, hogy nem az evésről mondtak le, csak a gázsiról. De még ugy is röstellődött. Szentpéteri, Szilágyi, Megyeri ellenben rendesen vendégei voltak az óbudai asztalnak, annál is inkább, mert, mint az öreg ur írja: Szives vendégszeretet fűszerezte az ebédeket Simoncsics kedves neje részéről is, hajlott az asztal a sok jó magyaros ételektől s itt kóstoltam meg először — mondja Szilágyi — ama híres szent-endrei szalma-bort, azt hittem, a legfinomabb aszabor; be jól esett! Sok nagy ebédem volt szerencsém, de ily jól egy sem esett, nemcsak nekem, de a többi társaim s társnőimnek is!

Arra való tekintettel aztán, hogy az ebédre-hívásoktól némelyik, álszeméremből vagy tán azért tartózkodott, hogy tisztességes ruhája nem volt, amelyben prezentálhassa magát uri háznál, Simoncsics János egy délelőtt betoppant a szinpadra és arra kéri a megmaradt személyzetet, gyűlnének össze a terembe mind, mert valami fontos közlendője van. A társulat egy-kettőre együtt volt, le is olvasták Simoncsics pátronus vidám ábrázatáról, hogy jó hírt hoz nekik, s nem is csalódtak. Ünnepelesen helyet foglalt a meczénés s elmondá, hogy Fáy András táblabíró ur fölszólítására — ámbár ő ezt nem is akarja tudatni — az országgyűlés rendei, a szinészek önfeláldozó készségét megjutalmazandók, szorongó helyzetükön egy kissé könnyíteni kívántak, a további kintartásra való buzdításul hatszáz forintot szedtek össze a számukra s Simoncsicsot bízták meg, hogy azt közöttük kiosztsa.

— Hogyan vélik önök eszközlendőnek a kiosztást? — kérdezte a társaságot.

— A legegyszerűbben — volt a válasz — beteszszük az üres kasszába, s havi fizetésül

osztjuk ki addig, amíg benne tart. Előbb azonban a napi költségekből fönmaradt deficitet törlesztjük vele, hogy a hitelünk csorbát ne szenvedjen.

Ez tisztesség kérdése volt, s az öregek sokat adtak a tisztességre. Simoncsics át is adta nekik, helyeslélvén a tervet, a hatszáz forintot, „mi pedig elosztottuk — mondja Szilágyi — és éppen jókor, mert házbér ideje volt!”...

Eközben elérkezett az 1837. esztendő husvét napja, azaz: a budai várszínházi szerződés végső határnapja, a mely végét vetette volna a nélkülözéseknek. De a sok „leásás”, meg mesteremberi „kéz kezet mos” huzavona folytán a színház el nem készülvén, a társaságnak otthon után kellett néznie. Addig is tehát, amíg az új színház elkészül, s a vándorok bemehetnek az ígért földjére, Székesfehérvárra indultak, ahol szívesen ígérkeztek látni a nemzet igazi napszámóit.

A kiindulás napján mondomta Szentpéteri azt a nevezetes mondatát a metamorfozisoról, a mely azóta is a színész-szótár egyik igéje. Induláskor egy cipőt szorongatott a hóna alatt.

— Mi az, bátyám? — kérdi Telepi.

— Metamorfozisz, Gyuri öcsém.

— Metamorfozisz? Hogy-hogy?

— Hát talán halottál valamit öcsém, a tettek átalakulásáról, anelyről egyébiránt Ovidius bátyánk is hosszasan emlékezik.

— Hallottam Zsiga bácsi, de hogy függ ez össze a cipővel?

— Hát csak úgy öcsém, hogy ez a cipő ma reggel még pepita nadrág volt, de a reggel és Schweiger Izsák barátunk folyamán — cipővé alakult át. Érted?

Ki ne értené, aki színészek között forogt valaha?...

BOGYETÉRTÉS

4

A törvényjavaslat indokolása főként a munkásokra fekteti a súlyt, de olyan föntartással, hogy általában kisebb lakásokról van szó s ha a munkások igénybe nem veszik, akkor mások is részesíthetnek abban, mert ezek a lakások olyanok lesznek, hogy azokban egy műveltebb, bizonyos mértékben magasabb igényekkel bíró kisebb ember is elakhatik. Főként kisebb jövedelmű embereket értek itt.

De annyira nem, hogy nagyobb lakásokat is építsünk, nem tartanám indokoltnak, mert amennyire igazoltnak tartom azt, hogy az állam ilyen nagy szociális kérdésekben, ha szükség kívánja, közbelépjen, épp annyira nem tartanám jogosultnak, ha ez a közbelépés annyira menne, hogy a magánvéteknységnek képezne akadályát. Mi az állam, a főváros közepén építendő nagyobb lakásoknál annyira mehetünk, hogy azokat a közép és nagyobb lakásokat, melyek ma a közhivatalok által vétetnek igénybe, lehetőleg felszabadítsuk és így a magánhasználatnak adjuk át, de hogy ilyen lakásokat építsünk, ez azt hiszem, állami feladatunkat nem képezheti. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Ennek az egész akciónak alapföndolata az, hogy mivel azok a kísérletek, sőt nagyobb mérvű akciók, amelyek eddig történtek, midőn kielégítették egyes családi házaknak építését, a kívánt eredményre nem vezettek, mert momentán segítettek ugyan a lakásviszonyokon, de a tapasztalás azt mutatja, hogy akik ilyen házakat szereztek, azok rövid idő alatt igen nagy részben tuladtak ezeken a házakon, míhlyt nyereségre volt kilátásuk, tuladtak rajtuk, úgy, hogy azok kevésbé alkalmasok voltak a momentán lakás-szükség kielégítésére, de az árszabályozásra nem bírtak maradandó és állandó befolyással.

Ez nem annyit tesz, mintha ezt a szisztémát egészen eljuttatnánk találnám. Én az állam részéről propagálandónak tartom azt, hogy ahol családi házak létesülnek, ott tulajdonjogilag olcsó lakásokat szerez-hessenek. (Helyeslés.) Itt azonban arról van szó, hogy egy nagy akcióval lépünk közbe, amely mérséklő-leg fog hatni a lakásbérre. A három utolsó esztendőben a fővárosban közel 14 millió koronával emelkedtek a lakásbérek. Ez olyan megdöbbentő szám, hogy ezt közönnnyel venni nem lehet. (Ugy van! balfelől.) Itt közbe kell egy hatalmasabb, nagyobb-szabású akcióval lépni — s ez éppen az akar lenni — ezért is nem terveztük úgy ezen előterjesztést, hogy az magánosok tulajdonába menjen át, mert mi abból a szempontból indultunk ki, hogy ha 10.000 lakást igen mérsékelt bér mellett fogunk bérbeadni — akár munkásoknak, akár másoknak — 10.000 lakásnak igen mérsékelt árért való bérbeadása minden esetre csökkentőleg fog hatni a lakásdrágaságra. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) És pedig nemcsak a legkisebb lakásoknál, hanem bizonyos fokig fölfelé menőleg is. Ez volt az egyik indok.

A második szempont, amelyet szolgálni kívántunk, az, hogy lehetőleg olcsón építsünk. Általában nemcsak a téglát, hanem az építőanyagok drágaságát panaszolom, mi leginkább, legeklatásabban kifejezésre jut a téglákrakban. A téglákrak annyira emelkedtek, hogy a helyszínre szállítva, a téglának ezre 52 koronába kerül. (Mozgás.) Ez egy tarthatatlan állapot.

Az emelkedő munkabéreknek barátja vagyok, ha azokért megfelelő teljesítmény jár. (Ugy van! Zajos helyeslés.) Nem abban van a beteges állapot, hogy a munkabérek emelkednek, hanem abban, hogy a munkabérek emelkednek, a teljesítmény pedig apad. Ez a beteges állapot. (Ugy van!) Én kísérletet tettem arra nézve, hogy homoktéglnak előállítására és más téglának előállítására által is olcsóbbá tegyük az építkezési anyagot. És reményem, hogy a helyszínre szállítva, ezrenként körülbelül huszonnyolc koronás téglákrakot fogunk megállapíthatni. Éppen ez szolgál nekem indokul arra, hogy miért vettem meg a Sárkány-féle teleket. Az egész főváros környékén nincs olyan nagy telektömb, amely 472.000 négyszög-ölet foglal magában és amelynek közelében van a 214.000 négyszögöles öhegyi-telep, ahol, ha a szükség kívánja, szintén el tudom a téglát helyezni. Ez volt az egyik indoka annak, hogy a főváros közelében lévő e nagy telektömböt megvettem.

A szerződések a törvényhozás jóváhagyásának fentartása mellett kötötték és végleges szerződés megkötve még nincs. Ez a szerződés, ha a törvényhozásnak nem méltóztatik jóváhagyni, minden további jogkövetkezmény nélkül semmis lesz. Mivel annak, aki nagyobb akcióval kezd, amely sok érdeket érint, sorsa mindig az szokott lenni, hogy igen sok oldalról és nem éppen tiszta kézzel szokták az akciókat gyanúsítani (Ugy van), amely széles érdekköröket érint, amely, megengedem, jogos, de túlzott kereseteket korlátoz, itt igen természetesen, hogy a mendemondák elmaradhatatlanok. Midőn a törvényhozástól nyert felhatalmazás alapján azt a hét-száz munkáslakot építettem, igen drágáknak tartottam azokat a lakásokat, hogy azt mondtam: Ha ilyen drágán építjük a lakásokat, akkor a lakás-kérdést megoldani képesek nem leszünk és olcsóbb építési módok után kutattam. Egy ügyvéd, aki azon szerződések megkötésénél közbenjár, volt szives engem figyelmessé tenni arra, hogy a Sárkány-féle

telek eladó. Én ekkor közvetlen összeköttetésbe léptem, minden közvetítő kizárása mellett, magukkal a Sárkány-örökösökkel. (Élénk helyeslés.)

Itt a t. képviselőház színe előtt konstatálom, hogy az a szerződés úgy van megkötve, hogy az egyenesen kizárja, hogy a vételárból, vagy a vételáron kívül bárki bármilyen provizióban részesülhessen. Ez áll a Sárkány-féle telekre nézve.

Ezen telekre súlyt fektettem azért is, mert az állami gyáraknak annyira közelében vannak, hogy a munkások délre is hazamehetnek ebédjük elfogyasztása végett, holott csak egy kissé messzebbre fekvő telek esetén nem tehetnék eleget a munkások ezen kívánalmának. A kőbányai telekre Hock képviselő ur hívta fel figyelmemet, aki közölte velem, hogy egy Vellai nevezetű városi tisztviselő, aki azon a környéken lakik, előtte odanyilatkozott, hogy körülbelül 8 korona átlagos áron ott nagyobb telektömböt lehetne összevásárolni. Ez volt Hock János képviselő lehetne összevásárolni. Én kértem őt, hogy hozzon össze engem azzal a városi tisztviselővel. Az a városi tisztviselő ur előttem megjelent és megbízást nyert tőlem, hogy igyekezzék opezió formájában ezen teleknek megszerzését biztosítani. 91 telekre nézve — ha jól emlékszem — 110 féllal kötötte meg az opcióit. Itt is ki volt zárva minden provízió, sőt ezen derék városi tisztviselő, aki közbenjár, és akinek felajánlottam, hogy fáradozását megfizetem, semminemü jutalmat nem fogadott el, sőt eddigelé arra sem sikerült rábírom, hogy készkiadásait nekem számadás-képpen beadta volna. Követelni fogom tőle, hogy készkiadásait, azok megtérítése czéljából állítsa össze és azután az ő önzetlen közbelépéséhez és eljárásához méltó erkölcsi elismerésben fogom őt részesíteni. (Élénk helyeslés.)

El vagyok készülve, hogy mint minden ilyen akciónál, itt is találkozni fogunk messzebbmenő panaszokkal. Igen leleményesek azok, akiknek érdekei érintve vannak, ezen érdekeik érvényesítésében. El vagyok készülve, hogy tovább is azt fogják mondani, hogy a teleket drágán szereztem meg, a lakásokra azt fogják mondani, hogy rosszak és egészségtelenek, általában a legképtelenebb argumentumokat fogják felhozni s az egész akciókat nemcsak, hogy meggyanúsítják, hanem mint képtelen akciókat állítják majd oda. Igyekezni fogok arra, hogy ezek a házak mielőbb elkészüljenek, de sürgős terminus alatt egyáltalában nem érhetem azt, hogy már 1909. szeptember 1-ére lakható állapotba tegyük azokat.

Ajánlom a törvényjavaslatot elfogadásra. (Általános éljenzés, helyeslés és taps.)

Mezőfi Vilmos visszavonja határozati javaslatát. A Ház a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja.

A részletes tárgyalás.

A harmadik szakasznál Bernáth István azt a módosítást ajánlja: hatalmaztassék föl a pénzügyminiszter, hogy egyes házakat megokolt esetekben tulajdonjogilag is átengedjen.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ez az indítvány ellentétben van az egész törvényjavaslat kiindulási pontjával, mert a munkásházak csak akkor hatnak majd mérséklően a fővárosi házbérekre, ha egész tömegükben olcsón adnak bérbe. Mezőfivel szemben megjegyzi, hogy ha a munkások nem vennék bérbe a lakásokat, ami alig hihető, annak fogják kiadni, aki a bérlesre jelentkeznek. A módosítások mellőzését kéri. (Élénk helyeslés.)

A Ház a módosításokat elveti s az eredeti szöveget fogadja el.

A negyedik szakasznál Bernáth István módosítást indítványoz, hogy tudniillik a felveendő kölcsönnél a pénzügyminiszter elsősorban a belföldi piacra támaszkodjék.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Habár az állami kibocsátások harmadrészen tud idehaza találni piacot, még sem lehet elfogadni egy olyan tervet, hogy a külföldi tőke mellőzésével, mesterséges eszközökkel vegyék igénybe a belföldi tőkét. Az indítvány mellőzését kéri.

A Ház a szakaszt változatlanul elfogadja. Az ötödik szakasznál Mezőfi Vilmos indítványozza, utasítsák a kormányt, hogy évről-évre tegyen jelentést a Háznak a munkásházak lakóinak családi és foglalkozási viszonyairól, továbbá a fizetett bérekről, ezt az indítványát azonban Wekerle Sándor miniszterelnök felszólalása után visszavonja.

Egy nemzetközi egyezség becikkelyezése.

A Ház a szakaszt s a javaslat többi szakaszait változatlanul elfogadja, ugyszintén elfogadja a nemzetközi rádiotelegráf-egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot is, amelyet Ság Manó előadó ismertetett.

Következik a kuriai bíraskodásról szóló javaslat tárgyalása.

A kuriai bíraskodás.

Szász Zsombor előadó ismerteti s elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot. Nem lehet tudni, meddig marad ez a kormány a helyén s ezért gondoskodni kell, hogy a lejáró törvény érvényének meghosszabbításával a választások tisztasága minden esetre biztosítottak. (Helyeslés.)

Vlád Aurél: Nem látja a javaslatban a rációzt, mert hiszen a választási reform a kormány nyilatkozata szerint is küszöbön van. A kuriai bíraskodás meghosszabbítására semmi szükség nincs, éppen azért indítványt tesz, hogy a javaslatot vegyék le a napi-rendről.

Mezőfi Vilmos nem fogadja el a törvényjavaslatot. Nemcsak a kormány, hanem a király akarata is az, hogy az általános választói jog törvénybe iktatása után ezt az országgyűlést nyomban föloszlassák. Ez a választás még a mostani bíraskodási törvény érvénye alatt eshetik meg, meghosszabbítására tehát alig van szükség. A törvény különben is a vagyonosok érdekét szolgálja és elvetendő már csak azért is, mert szentesíti az etetés-itást. Határozati javaslatot nyújt be, amely akként kívánja módosítani a törvényjavaslatot, hogy a választás alakalmával minden költsékezés, etetés-itás tilalmas legyen.

Nagy György: A balpárt nevében tiltakozik a törvényjavaslat ellen, mert annak érvénye alatt a nemzeti akarat nem nyilvánulhat meg szabadon. A fuvardíj és ellátási költség visszája annak a helyes álláspontnak, hogy a szavazás nem jog, hanem kötelesség. Hosszasan beszél a választói jogról.

Az elnök ismételtén figyelmezteti a szót, hogy ez nem tartozik a tárgyhöz.

Nagy György kéri a Házat, engedje meg, hogy eltérhessen a tárgytól.

A Ház az engedelmet nem adja meg.

Nagy György indítványozza, hogy a törvény érvényét csak két évre hosszabbítsák meg. Egyébként nincs értelme a törvénynek.

Ugron Gábor: Aki nem érzi, hülye!

Günther Antal igazságügyminiszter: Sem Mezőfinek, sem Nagy Györgynek nincs igaza, hogy ez a törvény a választási reform elodázását akarja jelenteni. A szólo előtt egészen más lebegett, mint az indítványozók előtt, hogy tudniillik a választásokról független bíróság ítélkezzék. A beadott határozati javaslatok mellőzését kéri. (Helyeslés.)

Szász Zsombor előadó válaszolni kíván a fölhozott kifogásokra.

Bredliczeanu Korbán: Ez vezette a nőket gróf Andrássy elé. (Derültség.)

Szász Zsombor: Arra az esetre kell gondolni, hogy a választási törvény nem jut tető alá addig, mire a régi törvény érvénye lejár. Hátha akkor újra eljön a nyomor és szenvedés korszaka. (Zaj.) Ezért van szükség a törvény meghosszabbítására. (Helyeslés.)

A Ház a beadott határozati javaslatokat mellőzi s úgy általánosságban, mint Mezőfi Vilmos, Szász Zsombor felszólalása után részleteiben is elfogadja a javaslatot.

Az ülés háromnegyed két órakor végződik.

Budapest, június 30

Az új gyógyszerésztörvény. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter — mint értesülünk — már elkészítette a gyógyszerészet rendezéséről szóló törvényjavaslatot, amely régi bajokat lesz hivatva orvosolni s régi óhajokat valósít meg a gyógyszerészet terén. A javaslat 37 szakaszból áll s főbb intézkedései a következők:

A gyógyszerésztári jog adományozását részletesen szabályozza a javaslat, úgy az új gyógyszerésztárak alapítását, valamint a megüresedő gyógyszerésztári jognak adományozását. Az elhunyt gyógyszerésznek okleveles gyógyszerész fia legelső sorban pályázhatik a gyógyszerésztári jogra; utána pedig kor szerint következnek a többi pályázók s a gyógyszerésztárt nem a belügyminiszter, hanem a törvényhatóság közigazgatási bizottsága fogja adományozni. Az elhalt gyógyszerész özvegye vagy kiskoru árvaia örökli a haszonélvezeti jogot haláláig, illetve férjhezmenetelig vagy nagykorúságáig.

A megüresedő vagy új gyógyszerésztári jog adományozása így fog történni: A megyei (vagy városi) közegészségügyi bizottság a pályázók közül hármat kandidál; első sorban az elhunyt gyógyszerész okleveles fiát (ha ilyen is pályázik), másodsorban pedig (vagy ha az elhunytak nincsen okleveles gyógyszerész fia, akkor első helyen) azt a pályázót, aki leghosszabb idő óta gyógyszerészségű; harmadsorban a működési idő szerint utána következő pályázót kandidálják. Ha a pályázók között több olyan segéd van, aki ugyanolyan hosszú idejű gyakorlatra hivatkozhatik, akkor első sorban azt jelölik, aki gyógyszerész-doktor, vagy akinek jobb oklevele van. A három jelölt közül a megyei vagy városi közigazgatási bizottság titkos szavazás után választja meg azt, akinek a gyógyszerésztári jogot adományozza. Érdekes a gyógyszerésztárak egy új típusának, a közjogi gyógyszerésztáraknak megalkotása. Közjogi gyógyszerésztári jog adományozható: 1. törvényhatósági joggal fölruházott és rendezett tanácsu városoknak és legalább hater lakossal bíró községeknek; 2. nyilvános gyógyító intézeteknek és 3. betegsegítő pénztáraknak. A községnek vagy városnak adományozott gyógyszerésztár rendszerint bérbeadandó valamely gyógyszerésznek, de kivételesen kezelőre is bízható. A község a maga területén

több közjogi gyógyszerárt is állíthat. Mindenki, aki gyógyszerárti jogot kap, vagy elad, köteles bizonyos díjat fizetni a gyógyszerészegedeknek, valamint ezek özvegyeinek és árváinak létesítendő alapítvány számára; ugyane célra az összes gyógyszerártól bizonyos később megállapítandó díjat fognak szedni. A gyógyszerártományozási jogért fizetendő: Budapesten ötezer korona, 70.000 lakosú városban négyezer, 50.000 lakosnál háromezer, 20.000 lakosnál kétezer, 10.000 lakosnál ezer, ennél kisebb községekben ötszáz korona. Átruházásnál e díjnak harmada fizetendő. A belügyminiszter meg fogja alkotni a gyógyszerészi kamarákat is. A javaslatnak ezzel a rendelkezésével kapcsolatos annak kimondása is (az 5. szakaszban), hogy „a gyógyszerészek sem az iparkamarai illeték fizetésére, sem az egészségügyi bejegyzésére nem kötelezhetők”.

Az interparlamentáris magyar csoport ülése. A magyar interparlamentáris csoportnak július hó 1-re, szerdán délutánra összehívott ülését az interparlamentáris magyar csoport elnökének, gróf Apponyi Albertnek elfoglaltsága miatt július hó 2-án, csütörtökön délután 4 órakor fogják megtartani a képviselőház I. számú termében.

A t. Házból.

I. Wekerle-házak.

Mielőtt nagy nyári vakációra hazamennének a képviselők, meg kellett szavazniok Wekerle Sándor miniszterelnök törvényjavaslatát, mely hatezer munkáslakásnak államköltségen való felépítéséről szól. Meg kellett szavazniok, addig bizony el nem eresztették őket. Az elmúlt két ünnepponon, vasárnap és a rákövetkező Péter és Pál napján, hétfőn körülnézhetek az országban, szemlélődhetnek a természetben, a gyümölcsösben, a szőlőben, beszélhetnek a nép embereivel az ő ügyes-bajos dolgaik felől, de aztán egy kicsinyég vissza kellett jönniök, hogy itt segítsenek, amit lehet, a fővárosi munkáslakásnyomórán, hozzájárulván a nagy szociális alkotások egyik fundamentumának építéséhez. Wekerle-házak! Így kell nevezni és így is fogják nevezni a házsorokat, amelyek mielőbb kinőnek az eddig lakatlan területeken, egész kis várost alkotva az Óhegyen és a kispesti térségen. A Wekerle-házakból lesznek a Wekerle-városok és közöttük húzódnak a Wekerle-utcák.

Legbizonyosabb, hogy erre a dicsőségre, (ami a névnek az alkotáshoz történő kapcsolásával jár), Wekerle nem gondolt. A miként a másik korábbi korszakos alkotásnál, a polgári házasságnál se gondolt rá, hogy azt Wekerle-törvénynek fogják nevezni és hogy az országban dalban örökítik meg „Wekerle hozta törvénybe”. Mondjuk tehát, hogy szerencsés ember, aki minden időben eltalálja, minő alkotások felelnek meg a korszaknak. Ezeremester, amikor az államháztartás egyensúlyát kell helyreállítani. Aranycsináló, ha pénzre van szükség. A legélesebb eszű spekuláns, akinek minden ötlete beválk és dusan kamatozik az ország közintézményei javára. A külföldön viszont azt tartják, hogy ez idő szerint Európában Wekerle Sándor a legzseniálisabb államférfiu. Ha országok, államok minisztereket úgy szerződthetnének, miként más praktikusabb foglalkozású zseniket egyes vállalatok, Wekerle hol volna most? Persze, ő se szorult rá, hogy elszereződjék, de az abszurdumot szabad felemlíteni olyankor, amikor nem tudjuk eléggé megbecsülni azt, ami a miénk. Mert igazán érdekes, hogy a fórumon a hasznos mandátumbirtokosok Wekerle értékét néha aszerint mérik, hogy mennyire teljesíti a simkóságos protekciós kéréseket és mennyire hajlik meg az apró-cseprő protekciós eljárásai kívánalmak előtt.

Talán most, ezuttal remélhetjük, hogy kivé-

telt tesznek. Kegyeskednek megengedni, hogy az is valami, ha egy államférfiu a korszakos követelések eleveére tapint és szociális politikát nem hangzatos frázisokkal csinál, hanem köre épített épületekkel. Ime az igazi szociális politika. Amelyik nem veszi el a munkás emberek keservesen szerzett filléreit, hogy elégtelenséget és boldogtalanságot okozzon, hanem ellenkezőleg, kiszabadítja őket a szennyes nyomorból, az uzsorából, tiszta, rendes, jólevegőjű olcsó lakásokról gondoskodik részükre és miként ha felsőbb gondviselés küldöttje lenne, érezteti velük, hogy van valaki, akiben bizhatnak, aki nem szónokol, nem agítál, de segít a bajukon, emberes viszonyokat teremtve az ő életükben. Mit érne máskülönbén a jog a népnek, ha a jog birtokával a csatornák dögleletes levegőjében kellenek keresniök a hajlék melegét. Mit érne a jog, ha a nyomor kiszáritaná a velőt csontjaikból, avagy az uzsora, melynek növekedése a munkások elégtelenségét folytonosan előmozdítja, mind nagyobb tömegeket kergetne továbbra is kifelé.

A Wekerle szociális politikája nem hangzatos jelszó, de mindennél ékeesebben beszélő, látható és kézzel fogható valóság, tiszta egészség, a jólét alapja, az elégedettség forrása; a hazához való ragaszkodás feltételeinek megszerzése nem pohárköszöntők által, hanem mint reális célkitűzés. Hisz ha jelszavakról lenne szó: ki felel meg jobban annak a fogalomnak, hogy csak azt a hazát lehet szeretni, amelyik módot ad a gyámoltalannak a boldogulásra: ime itt van készpénzre váltva a gondolat.

Ezenkívül pedig az országban mindenütt meg kell tudni, hogy a fővárosban emelkedő Wekerle-házak az akciónak csak kezdetét jelentik, mert sorra fognak következni a vidéki városok hasonló alkotásokkal.

S a Wekerle-házak hirdetni fogják mindenütt az igazi szociális politikát s ahogy kertjeikben megnőnek az első fák, melyeknek árnyéka alatt egy új nemzedék pihen, a Wekerle nevével ott a késő utódok is szeretettel fogják emlegetni.

* * *

II. Végrehajtás.

Többször volt szó róla, hogy a végrehajtási novella hírére az egész országban megszapordott az ügyvédek dolga, akik most sietnek, hogy minden végrehajthatót lefoglaljanak. Magyarországon nem jut minden embernek vasárnapra tyuk a fazekába, sőt legtöbb helyen a paraszt, ha húst eszik, hát vagy a paraszt beteg, vagy az állat volt beteg. Azonban végrehajtás most már mindenkinek jut.

Az általános veszedelemben most már mindenfelől az a kívánság hallatszik, hogy minél előbb legyen törvény a javaslat, amelyik aztán véget vet az általános végrehajtási kábarénak.

Holnap már tárgyalják a képviselőházban. Ha van bennük emberség, hát egy nap alatt elvégzik. Ugyis rettenetesen ingerült hangulat mutatkozik azok ellen az ügyvédek képviselőik ellen, akik a törvényt hátráltatni akarják. Mert olyan tervet is hangoztatnak, hogy egy évig még minden alperes az eddigi módszer szerint legyen sanyargatható. Beszédekkel meg éppen csak kellemetlenségeket okozhatnak.

Ezért az egyiknek, aki másfél óras beszédet jelentett be, ezt jóslották:

— Te se fogsz vízszintesen meghalni.

És ha mindazt végre is hajtánák, amit a végrehajtási novella akadályozóinak kívánnak, hát nagyon hamar meg lenne automatizálva a numerus clausus. Ezenkívül pedig majd a válasz-

tások idejére az alperesek megjegyzik ama közös váltóhonatyáknak a neveit, akikre nem kell szavazni.

Vész-hirek Perzsiából.

Budapest, június 30

Perzsiában erősen növekszik a forradalmi mozgalom. Teheránban legalább átmenetileg csend állott be, a vidékről azonban nagyon nyugtalanító hírek érkeznek. Restben a kormány fegyveres erővel kísérlette meg a klubok bezárását, a klubtagok azonban a nép által támogatva, ellenszegültek a csapatoknak. Órákon át véres utcái harcok folytak, melyekben mind a két részről többen meghaltak, vagy megsebesültek. A vidékről érkezett rossz hírek állítólag a sajtó nagyon lehangolták.

Egy Tebrizből érkezett teheráni távirat szerint a sah újra megesküdött a koránra, hogy az alkotmányt hiven betartja. Az ország megnyugtató végett a sah három kiváló politikust, kik minden gyűlésen ellene beszéltek, kiutasított Perzsiából. A lakosság mindezt igen nagy közönnyel fogadja. A sah esküjére semmit sem adnak. A sah közönséges polgárnak tekintik, a kinek a trónhoz többé nincsen semmi joga. Nagy lelkesedéssel olvassák mindenfelé Zill-es Szultán hercegnek sok ezer példányban terjesztett levelét, melyben a parlament lövetését a sah által a legélesebb szavakkal elítéli. A városban számos proklamációt terjesztenek, melyben felszólítják a népet, hogy siessen a parlament segítségére. Ez idő szerint ezer önkéntesből, köztük 400 lovasból álló csapatot szerveznek. Tebrizbe az a hír érkezett, hogy Rachim khán, a híres rablóvezér, a parlament pártjára állt és háromszáz jól felfegyverzett lovassal Tebriz felé vonul. Utközben mindenütt nagy lelkesedéssel fogadják. Urmiában a kurdok egyre jobban előre nyomulnak. Rachim khán tárgyalásokat kezdett velük, hogy őket a sah ellen vezesse. A sah családját Sutana-Bado nyaralóhelyre vitte, ő maga azonban a Bagsa-kertben maradt, melyet nem akar elhagyni mindaddig, míg Teherán pacifizikálását be nem fejezik. Az orosz követ nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a sah a parlamentet kibékítse. Liakov főkoronmármányzó azokat a katonákat, akik európaiak kirablásában résztvettek, haditörvényszék elé akarja állítani.

Ujabb jelentések szerint a sah egy Teherántól észak felé két mérföldnyire fekvő kastélyba költözött. Teheránban még mindig nagy az anarchia. A rablások és gyilkolások napirenden vannak. Az angol követséget kozákok őrzik. A parlament tizenkét tagját rettenetes kínzásoknak vetették alá és kivégezték. A tebrizi orosz konzulnak sikerült a városban a harcokat megszüntetni, de a fosztogatások tovább folynak. A város tele van bandákkal. Az európaiak nagy rémületben élnek.

Teheránból jelentik: A sah közvetlenül Földvárd királyhoz fordult azzal a panasszal, hogy az ottani angol követség menedéket nyújt perzsa alattvalóknak. A király válaszában a követségnek adott igazat, amennyiben utalt a legutóbbi számos kivégzésre, amelyek tulajdonképpen ok nélkül rendeltettek el. Az általános amnesztia komolyságában senki sem hisz, miután még tegnap is két letartóztatás történt. A városban a legutóbbi események következtében nyugalom van. A bazárok forgalma csekély. Helyenként még mindig fordulnak elő fosztogatások.

Az angol alsóház mai ülésén a teheráni zavargásokra vonatkozó interpellációkra Grey államtitkár kijelenti, hogy néhány személy az angol követségen keresett védelmet. Utalt arra a tényre, hogy a sah a követség közelébe katonaságot állított, ami helytelen eljárás volt és a mi ellen az angol kormány tiltakozott. Ez ügyben jegyzőkönyvváltás indult az angol-perzsa kormányok között. A vidékről is zavarok híre érkezik, de másrésztől általános nézet az, hogy az, hogy az idegeneket nem fenyegeti veszély. A kormány különben tárgyalásokat folytat, mely biztosítékokat követeljen a perzsa kormánytól.

KÜLFÖLD.

A mürzstegi egyezmény csődje.

Budapest, június 30

Berlini jelentések szerint Bécsben nagy föltűnést keltett az az előterjesztés, amelyet Oroszország Belgrádban és Szófiában a bandák garázdálkodása miatt tett. A mürzstegi egyezmény óta most történt meg először, hogy Oroszország ilyen önállóan járt el, amivel jelzi, hogy a balkáni ügyekben ezentúl Ausztria-Magyarországtól függetlenül fog eljárni.

A revali találkozás óta Oroszországnak ez az eljárása alig kelthetett Bécsben oly nagy föltűnést, mint ahogy ezt Berlin diplomáciai körében gondolják. A mürzstegi egyezményt üres papírlapnak tekintette Oroszország, amióta külpolitikája más csapásra terelődött.

Mikor ugyanis Oroszország Ausztria-Magyarországgal megegyezett a Balkánra nézve, Oroszországot csak másodrangú érdekek fűzték Európa e löporos hordóijához. Az orosz diplomáciának akkoriban messze menő tervei voltak Kelet-Ázsiában, mely tervek megvalósítása igénybe vették egész tetterejét. Hogy azonban érdekei védve legyenek a Balkánon is, megegyezett az akkoriban egyedüli riválissal, Ausztria-Magyarországgal közös eljárásra nézve. Külügyi hivatalunk nagy diadalnak hirdette akkoriban a mürzstegi egyezményt, annál is inkább, mert Oroszország engedékenysége csakugyan a legmesszebbmenő volt.

Időközben Oroszországot kelet-ázsiai politikája véres háborúba keverte, melyből presztízse oly megtépázottan került ki. Japánnal megkötött béke aztán teljesen illuzóriussá tette Oroszország nagyarányú terveit és a pétervári diplomácia visszatért első szerelméhez, a — Balkánhoz. Csak hogy a mürzstegi megkötötte kezét. Mi sem természetesebb, minthogy Pétervárott keresték az alkalmat, hogy a kellemetlen szövetségest lerázzák a nyakukról. Ezt legjobban lehetett megfigyelni a Szandzsák-vasut ügyében keletkezett bonyodalomnál. Az orosz sajtó egyhangulag a leghevesebb támadást intézte Ausztria-Magyarország ellen és nagy hangon hirdette, hogy Oroszország ezek után semmisnek fogja tekinteni a mürzstegi egyezményt. Az orosz külügyi hivatal ugyan nem azonosította magát a sajtóval, de csak a vak nem látta, hogy a kulisszák mögött a hivatalos Oroszország ugyanazokat az elveket vallja, mint sajtója. Bár nem tartjuk külügyi hivatalunkat valami nagyon leleményes intézménynek, azt azonban még sem tételeztük fel róla, hogy az orosz diplomácia aknamunkájáról ne lett volna tudomása.

Igy aztán a revali találkozás és annak következményei nem kelthetett oly nagy meglepetést Bécsben, legalább is nem oly nagyot, mint ahogyan azt a mai berlini jelentés tudni akarja.

Több mint bizonyos, hogy Oroszország mostani Balkán-akciójával jelezni akarta, hogy Mürzstéghez semmi köze többé.

Aehrenthal tehát ezután maga tolhatja a balkáni politikánk rozszant szekerét, ami nem valami rózsás kilátást nyújt a jövőre nézve.

Az olasz ujonczozási javaslat. Az olasz kamara az évi ujonczozásra vonatkozó javaslatot tárgyalta. Giolitti miniszterelnök hangsúlyozza, hogy a tervezetnek lényegében véve, kisebb arányú célja van, az t. i., hogy a f. é. ujonczozása fennálló törvényes határozatok értelmében elfogadtassék. A kormány ezért nem járulhat a bizottság kisebbségének ahhoz a javaslatához, hogy az egy évig érvényes ujonczozási törvény tárgyalása alkalmával a kétévés szol-

gálati idő kérdését is tárgyaljuk, miután ez alapján változtatná meg a hadsereg egész szervezetét. A miniszterelnök megjegyzi, hogy a tárgyalás alatt lévő javaslat megvizsgálására megválasztott bizottságnak nem volt feladata e kérdéssel foglalkozni. A kamara most nem hozhat határozatot a szolgálati idő kérdésében a nélkül, hogy ezzel egyidejűleg ne nyilvánítsa bizalmát a hadsereg reformja tárgyában egybehívott ankét iránt, miután ez eddig még nem határozott e komoly kérdésben. A kamara 160 szavazattal 67 ellenében a miniszterelnök álláspontjára helyezkedett.

Angol flottamanőver. Angol tengerészeti körökben felette nagy jelentőséget tulajdonítanak a ma kezdődő flottamanővereknek. A gyakorlatozó hajóhad észszerűen nagyobb, mint Evans amerikai admirális flottája. Az angol manővereknek célja megállapítani azt a módszert, amelyet az angol hajóhad követne, hogy megvédje Angliát egy esetleges invázió ellen. A norvég partvidéken nem lesznek partraszállítási gyakorlatok, mert Norvégia nem akarja megsérteni Németországot. A partraszállítási manővereket Skócia keleti partján fogják végezni. Ezek a manőverek olyan nagy feladatot rónak az angol flottára, amilyennel még eddig sohasem küzdött meg s kétségtelen, hogy Anglia külpolitikáját a jövőben ezeknek a manővereknek eredményéhez képest fogják irányítani.

Muley Hafid és Németország. Muley Hafid ellenszultán berlini követének levelet küldött azzal az utasítással, hogy azt a külügyi hivatalnak terjesszék elő. A folyó hó 10-ről kelt és a szultán nagy-peccsétjével ellátott levél hivatalosan értesíti a követeket, hogy Muley Hafid bevonult Fezbe és átvette a kormányt. A levél szóról-szóra így hangzik:

„A dolgok állásával általános a megelégedés. A rend helyre van állítva. Az ország minden kerületének élére kormányzókat állítottam, akik az én nevében gyakorolják az államhatalmat. Ipar és kereskedelem szokott medrébe tért vissza. Elémiszernek bőven és olcsó áron kaphatók. Egész Marokkó mellettem és kormányom mellett áll, mert őszinte szándékunk Isten segítségével a nép javának előmozdítása. Adjátok ezen szándékunkat tudtul a német császár kormányának és a német népnek. Eddigi sikereink után reméljük Németország támogatását Marokkóban a rendnek helyreállítására és a népeink közötti jó viszonyok fenntartására.”

Muley Hafid követi ezt a levelet azzal a kéréssel, adták át a német külügyi hivatalnak, hogy feleletet kérnek rá. A követek nyolcz hetit ottartózkodás után Németországból vissza fognak térni Marokkóba.

Macedónia. A porta új körlevele, melyet nagy-követeihez intézett, utasítja ezeket, hogy jelentsék ki az illető kormányok előtt, hogy a porta a macedón reformszervek mandátumának legutóbbi meghosszabbításával már elég engedményt tett és továbbmenő javaslatokat nem fogadhat el.

Brazília hajómegrendelése. A brazíliai kormány angol hajógyárakban 27 hadihajót rendelt, köztük három olyan típusot, mint a híres „Breadnought”. Brazília ezenkívül állítólag a Krupp-czegnél 25 ágyúteget is rendelt. Ugy a hadihajókat, mint az ütegeket már a jövő évben kell szállítani. Sams kapitány, Amerika volt párisi tengerészeti attaséja kijelentette, hogy Washingtonban kérdezősködött a híresztelések felől, de semmi felvilágosítást sem tudott kapni. Ugyanis az a hír terjedt el, hogy Brazília ezeket a hajókat Japán számára rendelte és hogy Brazília mögött Japán áll. Ezt a híresztelést a brazíliai washingtoni követe megczáfolta és kijelentette, hogy Braziliának magának is szüksége van hadihajókra. A washingtoni kormány állítólag Londonban és Tokióban is kérdezősködött, hogy e híresztelések milyen tényeken alapszanak.

Norvégia és Anglia. A storting mai ülésében Gudesen rektor Knudsen miniszterhez interpellációt intézett azon beszéde ügyében, amelyet ez az angol hajóraj látogatása alkalmával az angol tengeri hajón mondott és amelyben kifejtette, hogy Norvégia háború esetén az angol nemzetre támaszkodnék. A miniszter, aki azonnal válaszolt az interpellációra, kifejtette, hogy beszéde semmiképpen sem értelmezendő úgy, amint ezt az interpelláló teszi. Egyébként akár Anglia, akár Németország, Franciaország, vagy Oroszország hajója tett volna látogatást a norvég vizeken, ugyanezt mondta volna, amennyiben e beszéd csak azt fejezte ki, hogy Norvégia veszély esetén az illető országra is számít, tekintve, hogy az is aláírta a semlegeségi egyezményt. Gudesen rektor tudomásul vette a választ és egyben azon reményének adott kifejezést, hogy a norvég államférfiak a jövőben jobban mérlegelik majd az ily fontos nyilatkozatokban használt kifejezéseket.

A tiszték ellen.

— A Reichsrath ülése. —

Bécs, június 30.

A Reichsrathli ülésen a beérkezett iratok között különböző pártok interpellációi vannak a legutóbbi gráci incidensek ügyében. A beérkezett iratok felolvasása után a ház Breitner képviselőnek a katonai becsületbírói eljárás revíziója ügyében beadott sürgős javaslatát tárgyalja. Breitner képviselő javaslata sürgősségének indokolásában utal arra, hogy a katonai becsületbírói eljárás reformja érdekében ismételt lépéseket tett és kijelenti, hogy mindaddig, míg a katonai becsületbírói tanács nem lesz független, hanem a közös hadügyminisztérium IV. osztályának lesz alárendelve, az egész eljárás komédia marad, amely port hint a világ szemébe. Hogy mily részrehajlóan jár el a közös hadügyminisztérium és mennyire engedékeny különösen Magyarországgal szemben, azt egy magyar arisztokrata huszártiszt esete bizonyítja, akit lakpénzek sikkasztása miatt a becsületbírói ítélete után bocsátottak el a hadsereg kötelékéből. Thorockay magyar orsz. képviselő ez ügyben levélben fordult a közös hadügyminisztériumhoz, amelyben az ítélet megváltoztatását kérte. E levél hatása alatt az ügyet második becsületbírói eljárás elé terjesztették, mely azonban dacára a rá gyakorolt nyomásnak, nem hozhatott más határozatot, mint az első becsületbírói. Thorockay képviselő második levelére Treidler főhadbíró azzal válaszolt, hogy az eset újbóli tárgyalása lehetetlen, másodszor azonban a hadügyi kormány anyagilag gondoskodni fog a vádlotról. A törvényes rendelkezések szerint a becsületbírói által elbocsátásra ítélt tiszt nem huzhat nyugdíjat, ellenben a nyugalmazott tiszt a becsületbírói elbocsátás esetén megkapja a nyugdíját. Hogy tehát a vádlott huszártiszt anyagilag segítyeztessék, Treidler főhadbíró a becsületbírói ítélet végrehajtását mindaddig halasztgatta, amíg az illető huszárfőhadnagyot felülvizsgálták és elbocsátották és csak akkor bocsátották el a becsületbírói ítélete alapján, úgy, hogy most nyugdíjat élvez. Szónok a katonai becsületbírói döntésének egész sorozatát bírálgatja, miközben határozott vádakot emel a hadügyminisztérium egyes funkcionáriusai ellen.

Georgi osztrák honvédelmi miniszter Breitner képviselőnek a Kolischer tábornok esetére vonatkozó előadását illetőleg megjegyzi, hogy a hadügyminiszter ez ügyben a delegációk ülésén felvilágosítással szolgált, amely szerint az ez ügyből kifolyólag a hadügyminisztérium IV. osztályának elnöke ellen indult vizsgálat a vádak teljes alaptalanságát derítette ki. Egyebekben ez ügyből kifolyólag az államügyesség a büntető eljárást indította meg Breitner képviselő ellen, mire a mentelmi bizottság április 9-iki ülésén elhatározta, hogy Breitner képviselőt kiadja a bíróságnak. Ami Breitner képviselőnek a hadi kormány által súlyosan megbántott Hrehorowitz esetét illeti, a miniszter hangsúlyozza, hogy a nevezett ezredes ellen semmi olyasmi nem merült fel és semmi olyasmi nem történt, ami csak annak a látszatát is kelthette, mintha rajta valami sérelem esett volna. Sajnálja, hogy a képviselők között úgy látszik divattá vált egyoldalú információk alapján vádaskodni a tiszték ellen. A maga részéről kötelességének tartja, hogy állásfoglalás céljából minden esettel közelebből foglalkozzék, másrészt pedig a megtámadottak becsülete érdekében mindaddig a leghatározottabban állást foglal, amíg az ellenük indított eljárás nem bizonyítja be a vád alaptalanságát. Teszi ezt annál is inkább, mert e megvádoltak maguk nem védekezhetnek itt. A becsületbírói eljárás alkalmazásával szemben felhozottak egyebekben minden tényleges alapot nélkülöznek, tekintettel arra, hogy az eljárás szigorú előírások szerint történik és mindennemű befolyás eleve ki van zárva. A miniszter végül arra kéri a házat, vesse el a sürgősséget. Ezután szavazás következik, melyben a ház a sürgősséget nem mondja ki. A kereskedelmi és a belügyi miniszterek válaszul ezután interpellációkra, mire Malik képviselőnek a gráci és innsbrucki egyetemeken történtek dolgában beadott sürgős javaslatát veszik tárgyalás alá. Malik javaslatának sürgősségét indokolva, szól

Wahrmund-esetről és abban, hogy Wahrmundot áthelyezték, Róma győzelmét látja. Ezután Renner képviselő bírálja a keresztényszocialisták eljárását. Az ülést ezzel befejezték.

Sötét bűnök.

— Az Eulenburg-pör tárgyalása.

Budapest, június 30

A berlini bíróság az egész művelt világ nagy érdeklődése mellett tárgyalja az Eulenburg herceg ellen megindított pört. A szenzációéhes kíváncsiság azonban egyelőre kielégítetlenül szomjazik; a pör tárgyalása zárt ajtók mögött folyik s a közönség kénytelen megelégedni a nagy dráma külsőségeivel s üres kombinációkkal.

Ujabb értesüléseink a következők:

A vádlott.

A zárt tárgyalásról természetesen semmi híreket nem lehet tudni, de azt beszélnek, hogy Eulenburg herceg igen határozottan védi magát. Az elterjedt mende-mondák szerint már arra a kérdésre, hogy bűnösnek érzi-e magát, emelt hangon mondotta:

— Nem!

Jól megfogalmazott beszédben részletesen beszél barátkozásairól, összeköttetéseiről és keményen tagadja, hogy valaha homoszexuális cselekményeket követett volna el. Ernst koronatanuról becsmérlőleg nyilatkozott.

— Vagy elmebeteg, vagy pedig meg van vesztegetve! — jelentette ki.

Előzte kétségbevonta, hogy eskü alatt tett vallomásának azt az értelmet lehetne adni, melyet a vádhatóság neki tulajdonít, később elismerte, hogy ez azt is jelentheti, amit a vádhatóság belőle kiolvas. Elmondta, hogy sohasem tett különbséget magasállású és polgári állású személyek között és éppen ez volt az oka annak, hogy annyi ellenséget szerzett magának. Ernst haláshoz intézett levelének fellengős hangja onnan ered, hogy akkor nehéz időket élt át és az őseredeti ember rá igen jó benyomást tett.

Eulenburg herceget a tegnapi tárgyalás nagyon kifárasztotta, ezért orvosának kérésére megengedték neki, hogy a Charite betegszállító automobilián fél óra hosszat sétálhasson. Így is történt. A herceg a Thiergartenben volt és fél óra múltán tért vissza az automobilon a Chariteba. Tegnapi este a kezelő orvos altatószert adott be a hercegnek, amitől jól aludt és ma reggelre frissen, sokkal jobb szímben jelent meg a tárgyaláson.

A tanúk.

Báró Rothschild Albert ma reggel érkezett Berlinbe és a fogadóból egyenesen a Moabitba hajtatott. Kezében az idézéssel kezdezősködött, merre kell mennie s így jutott el az esküdtszéki terem ajtajához, ahol a törvényszéki titkárnál jelentkezett s arra kérte, hogy lehetőleg még ma hallgassák ki, mert holnap már Bécsben kell lennie. A titkár bement az elnökhöz és azzal a válaszal jött vissza, hogy a bíróság a lehetőséghez képest teljesíteni fogja a báró kérését.

Báró Rothschild Albert nem tudja, vajon a vád, vagy a védelem idézte-e be. Valószínűleg az államügyészség tartja szükségesnek kihallgatását. Bécsben már egyszer kihallgatták a berlini ügyészség megkeresésére s azt kérdezték tőle, tud-e valami terhelőt Eulenburg hercegről. Most is csak azt fogja válaszolni, amit akkor, hogy semmi tudomása nincs azokról a vádakról, amikkel Eulenburg herceget illették. Azt hiszi különben báró Rothschild, hogy tőle arról a hagyományról fog tudakozódni a bíróság, amelyet az elhunyt Rothschild Náthán a herceg fiainak tett végrendeletében. Ez tény — mondja a báró — de a hagyomány nem olyan nagy összegű, mint híresztelték.

Csak rövid ideig tartózkodott a folyosón báró Rothschild, aztán a többi tanúval együtt őt is beszéltették, ahol félóraig maradt. Az elnök közölte vele, hogy délután két órakor fog rá kerülni a sor.

Isenbiel főügyész megjegyezte, hogy a

báró bizonyára csak jót tud Eulenburg hercegről, mint a többi arisztokrata tanu egytől-egyig, de ez nem bizonyítja azt, hogy a vádlott nem követte el bűnös üzemleit Ernst és Riedl tanúkkal.

Fél tizenkét órakor báró Rothschild visszatért a hotelbe.

Ma megint azt beszélik fogáskörökben, hogy a tárgyalás hetekig fog tartani.

Kanzow országos törvényszéki elnök tegnap a rendőrséggel szemben kifejezte rosszaságát, amiért olyan kíméletlenül viselkedtek a hírlapírókkal szemben és mikor a tárgyalási termet kiürítették, a folyosókról is elzavarták a lapok tudósítóit. Ennek a megrovásnak tudható be, hogy ma a rendőrség enyhébben viselkedik az újságírók irányában, akiknek különben nehéz most a munkájuk.

Zárt ajtók mögött.

Délelőtt tizenegy órakor kezdődött a mai tárgyalás. Néhány percczel előbb érkezett meg automobilon a herceg. Amint a Moabit előtt tolongó rengeteg közönség meglátta a közeledő automobilt, eléje szaladt, hogy lássa a herceget. A rendőrség szétzavarta a kíváncsiakat és utat nyitott az automobillnak, amely berobogott az udvarra. Ott leemelték a herceget és megint hordágyon vitték föl az esküdtszéki terembe. A vádlott halotthalvány s mozdulatlanul fekszik. Az esküdtszéki terem ajtajára ma egy nagy papirlapot ragasztottak ki ezzel a felirattal: A nyilvánosság ki van zárva. Az ajtó előtt rendőrök állnak s mindenkit távoltartanak.

A mai tárgyalás a vádlott kihallgatásával kezdődött. A herceg kijelentte, hogy sohasem követett el a 175. §-ba ütköző cselekményt és aljasságok alatt azt értette, ami büntetendő. Ma is tagadja hogy bármiféle büntetendő cselekmény terhelné lelkiismeretét. Rejtély előtte, hogy miért vallott ellene Ernst starnbergi halász. Az elnök arra a kérdésre, hogy mivel magyarázza meg az Ernstnél talált levél bizalmas hangját, a herceg azt felelte, hogy hosszú időn át Starnbergben minden nap csolnakázott, halásztott Ernst társaságában s megszerette a jóvaló parasztembert. Egyébként sem tett soha különbséget arisztokrata és polgári származású vagy alacsonyorsú emberek között. Az elnök még egyszer megkérdezte a herceget, vajon nem perverz hajlamu-e vagy nem volt-e valamikor perverz, mire a vádlott határozottan nemmel válaszolt. Most az elnök felszólította a vádlottat, hogy beszéljen szokásairól, jellemtulajdonságairól, művészi hajlamairól, poétikus érzelméről s a herceg élt a felszólítással, a végén pedig megint leghatározottabban hangsúlyozta, hogy nem esküdtött hamisan.

A herceg vallomása a bíróságra kedvező benyomást tett. Mikor tudományos és művészi hajlamairól beszélt, bírák és esküdtek szinte elfeledték, hogy vádlottal állanak szemben, feszült figyelemmel hallgatták és valósággal élvezték egy nagyműveltségű, világlátott férfi előadását.

Délután félkettőkor szünetet rendelt el az elnök s fél óra múltán folytatták a tárgyalást. Elsőnek báró Rothschild Albertet hívta föl tanúnak az elnök. A bárótól azt kérdezte legelőször, vajon ismeri-e a herceget. Rothschild Albert igennel válaszolt, de határozottan tagadta, hogy Eulenburg homoszexuális volna. Megjegyezte, hogy ha az lett volna felőle a tapasztalata, nem látogatta volna meg Liebenbergben. Aztán az elnök megkérdezte, vajon fivére, Rothschild Náthán tényleg hagyott-e végrendeletében egy milliót Eulenburg herceg fiainak. Báró Rothschild Albert azt válaszolta, hogy fivére csakugyan megemlékezett végrendeletében a herceg legifjabbik fiáról, de az összeg tulzott, mindössze 250.000 márkát hagyományozott Eulenburg herceg legifjabbik fiának.

Mit mond Harden?

Rothschild után Seitz müncheni tanárt, majd Dandel házimestert hallgatták ki. Ez utóbbi súlyosan terhelő vallomást tett a herceg ellen s ennek hatása alatt a vádlott olyan rosszul lett, hogy a védők kérésére a törvényszék holnap délelőtt 11 órára halasztotta a tárgyalást.

A Neue Hamburger Zeitung és a Leipziger Abendzeitung interviút közöl Hardennel. A Zunkunft kiadója elbeszéli, hogy Eulenburg herceg és Lecomte Münchenben megismerkedtek gróf

Lönyayval, aki az osztrák-magyar követségen volt attasirozva s jó barátságot kötöttek vele. Eulenburg herceg volt az oka Holstein titkos tanácsos bukásának. Azt is mondotta Harden, hogy Eulenburg herceg spiritiszta szeanszaifölötté károsan hatottak a császárra. Maga a császár is résztvett ilyen szellemidézéseken s hosszú ideig tartogatott órájában egy valamit, amit állítólag egy szeanszon egy megidézett szellem hagyott hátra. Harden szerint Moltke kétségtelenül homoszexuális és sokkal több bizonyíték van ellene a kezében, mint amennyit felhasználhat. Harden azt állítja, hogy Eulenburg hercegnek legszűkebb környezete azt tanácsolta, hogy kövessen el öngyilkosságot.

Szegény ló, szegény huszár.

Valamilyen versenyt rendeznek most a huszártisztek Arad és Brünn között. Egyikük lóháton ezt az utat százharminczét óra alatt tette meg. Az út hosszúsága hatszázhusz kilométer. Ebből az következik, hogy óránként nem egészen öt kilométer utat tett meg. Óránként öt kilométer! Gyalogos ember, ha jól kilép, szintén maga után hagy óránként öt kilométert.

De erről nem beszélve, mit akarnak bizonyítani azzal a távlovagló versenynyel? Föltételezzük, ugyanis, hogy ez nem pusztá szórakozás, hanem célja valamilyen komoly megállapítás. Öt vagy hat esztendővel ezelőtt rendeztek ilyen versenyt Páris és Brüsszel között. Belga, svéd, francia, orosz katonatisztek vettek benne részt. Ünnepezték a győztest, elhalmozták babérral és kézzsoritással. Mikor elült az ünneplés zaja, a tudományos katonai folyóiratok összegezték a verseny eredményét. Hosszas vitatkozás után megállapították, hogy az ilyen verseny teljesen fölösleges. Le lehetett volna ugyan vonni belőle azt a konzekvenciát, hogy háboru esetén bizton számíthatunk arra, hogy ennyi idő alatt ennyi utat képes megtenni katona és ló: de hogy lehet békés versenypályát ahhoz a terepnumhoz hasonlítani, mely a háboru esetén a katona elé mered?

Most pezsgővel, hűsítővel fogadják a lovast, míg háboruban ezer akadályt dobnak eléje, mely között nem utolsó az éles golyó. Tehát a megállapítás, hogy most 5 (?) kilométert tud megtenni egy huszártiszt, háboru esetén egyáltalában nem ér semmit. Mire való volt tehát ez az arad-brünni verseny? — ismételjük, hogy a szimpla szórakozás föltevését nem vesszük figyelembe.

Ha talán valamilyen rekordot akartak föllátni, hát ez a rekord egyenesen halálos csapás a szegény lóra, meg a szegény huszárra. Öt kilométer egy óra alatt: — akkor mikor Csikagó mellett egy óra alatt kétszáz (200) kilométert röpi meg egy automobil. Természetesen ez az egymásmellé állítás nem azt akarja mondani, hogy a ló és az automobil valóságos használhatósága között is ez az arány, öt:kétszáz; hanem csak annyit akar jelezni, hogy az ilyen „rekordok“, mint amilyen az arad-brünni, igazi halálos ítéletek a ló és a lovas számára.

Milyen szánalmas teremtés még csak a bicikli mellett is, hát még a gépkocsi mellett. A katonai szakértők ugyan még erősen küzdenek a lovasság elsőrendű használhatóságáért; de ez csak elmélet, míg az, hogy a japánok utolsó nagy háborujukat ugyiszólván lovasság nélkül vívták meg, gyakorlati valóság.

De hogy lettint a ló és lovas csillaga, arra van egy társadalmi jelenségünk is. Ezelőtt a huszár volt az a bizonyos lény, aki után következett csak az isten, aztán semmi, aztán megint semmi s végül a baka. Ma már igen sokan nevetésesnek találják azokat a zsinórzatokat, melyek annyi női szívet horzoltak meg. Huszár-ruhába

csak a cigány öltözködik és ebben az uniformisban hódítja meg a hisztérikus grófnókat. A gentlemanek ma chauffeur-ruhát öltenek, lapos sapkát nyomnak a fejükbe és okulárával kötözik be szemüket. S a szobaleányok sem a huszárkáplárral kaczerkódnak többé, hanem a mogorva, beesett arcú chauffeurrel. Mert az övé a jövő; annak a szobacacizának a csirkeese is át tudja fogni, hogy ma ezt a csillogó-villogó huszárkardot és sarkantyut a gépkocsi matt kormánykereke pótolja.

De azért nem kell nagyon sajnálni a szegény huszárokat; van még az ő számukra is néhány virágszál; valamint a száguldó gyorsvonat mellett is meg tud élni még néhány fuvaros-kocsis.

EGYHÁZAK.

Reformátusok konventje.

Budapest, június 30

A református egyetemes konvent ma ülést tartott báró Bánffy Dezső legidősebb főgondnok és Antal Gábor püspök elnöklésével. A konventen a többi közt megjelentek: Baksay Sándor és Kenessey Béla püspökök, gróf Tisza István, Darányi Ignác, gróf Degenfeld József, báró Vay Elmér, Dókus Ernő, dr. Nagy Dezső, Puky Gyula, Kálosi József, Szilády Áron és mások.

Antal Gábor püspök megnyitó imája után báró Bánffy Dezső sajnálattal jelentette, hogy Kun Bertalan püspök, akit a konventen való egyházi elnökség illet, gyengélkedik s így helyét Antal Gábor püspök tölti be. Ellenben örömmel tudatja, hogy Sass Béla a konvent jegyzői állásáról történt lemondását visszavonta. Fájdalmas részvétellel és mély megilletődéssel vette tudomásul ezután a konvent Kiss Áron püspök elhunytát s az egyház körül szerzett hervadhatatlan érdemeit jegyzőkönyvíleg örökölte meg. Az elhunyt püspök helyetteseként Dávidházy János esperes, Kun Bertalan helyett pedig Révész Kálmán jelent meg a konventen. Fejes István esperes, megrongált egészségére való hivatkozással lemondott a konventi rendes fegyelmi bíróságban viselt tagságáról. A konvent az érdemes lelkész lemondását nagy sajnálattal vette tudomásul s helyébe nyomban titkos szavazással Dókus Ernőt választotta meg, aki azonnal letette a hivatalos esküt.

Sass Béla jelentette azután, hogy Szabó Zsigmond lelkész elhunytával megüresedett egy konventi póttagság, melynek mielőbb való betöltésére a konvent ma felhívta a dunántúli egyházkerületet.

Néhai Hegedűs Sándor halálával megüresedett egy tagsági hely a közalap-végrehajtó bizottságban. Erre a helyre Mezey Albertet választották meg.

Dókus Ernő bemutatta a kultuszminiszternek két leiratát. Az egyikben a miniszter tudatja, hogy a káplántartási átalány 1907. évi elszámolását jóváhagyólag tudomásul vette; a másikban pedig, hogy nem találta teljesíthetőnek a konvent ama kérelmét, amely az eddigi évi káplántartási átalányösszeg helyett a valósággal kimutatott szükséglet utalványozását óhajtja.

Dr. Baksa Lajos konventi előadó bemutatta az országos református lelkészi nyugdíj- és özvegy-árva-gyámintézet végrehajtó-bizottságának jelentését a nyugdíjintézet életbeléptetési munkálatainak állásáról. A jelentésből kitűnik, hogy az összes számítási munkálatokat már befejezték és az esperesi hivatalokkal közölték. A felszólalások már be is érkeztek s ezeket bemutatja a konventnek, amely az összes felszólalásokat az előadói javaslat értelmében intézte el.

Dóczy Imre a tanító- és tanítónőképzési tanárok fizetésekiegészítésével kapcsolatos sérelmeket, dr. Nagy Dezső pedig a két protestáns egyházat közösen érdeklő ügyekre kiküldött együttes bizottság jegyzőkönyvét ismertette.

Végül Baksa Lajos az adóalap végrehajtó-bizottság jelentését terjesztette elő.

Egyéb tárgya a konventnek nem volt.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Bereg megye törvényhatósági bizottsága ma Patay András főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen tudomásul vették a közgazgatási bíróság ítéletét, amelyvel báró Uray Bálint és társainak a megyei tisztújításra vonatkozó panaszait elutasította. Az alispán bemutatja a városnámény—bereg-szász—munkácsi viczinális vas-

ut előmunkálati engedélyének megadása iránt a kereskedelmi miniszterhez intézendő feliratát, Beregszász város azon határozatát, hogy a beregszász-dolhai vasut állomása, főmühelye és tisztviselői lakások céljaira szükséges ingyen területeket átengedte, — a közgyűlés jóváhagyta. Eleget tett továbbá a közgyűlés Munkács város kórházi bizottsága azon kérésének, hogy a kórháznál másodorvosi állás szerveztessék. Belényessy András főügyésznek megengedték a magánügyvédi gyakorlat folytatását és végül több község zárszámadásának elintézésével az ülés véget ért.

Mozgó képek.

Nagy-Budapest.

Almaim álma teljesül: közeledik a Nagy-Budapest megvalósulása. Az a villamos-vasut, mely „a környéket közelebb hozza” az ország fővárosához, lesz az az ölelő anyai kar, amelyvel szívéhez öleli az eddig mostoha elbánásban részesülő gyermekeket.

Az örömtől tulhevített agyam már kidolgozta azt a szép jövőt, amely felé rohamos lépésekkel közeledünk. Látom a messze kitolt vámsorompókat; látom az Esztergomtól Paksig terülő háztengert, melyet az utczák és körutak barázdálnak keresztül-kasul és látom az irigységtől sárgaságba esett Bécsset megpukkadni.

Mindig azt hallom, hogy Budapest szánalmasan kicsiny. Azzal csufolódnak, hogy itt mindenki ismeri egymást, minden magánügyről az egész város rögtön értesül és hogy ha valaki a keleti pályaudvar előtt áll, átkiálthat a Délivasutnál menő barátjának.

— Szerencsés utat!

Majd alaposan megváltozik a helyzet: Ha a Józsefvárosból a szerkesztőségbe akarok menni, már reggel kell elindulnom, hogy délután négyre odaérjek, mert amilyen szerencsém van, akkorára bizonyosan valahova, Szobb és Zebegény közé, az Egyetértés-utczába költözik a redakció.

A XXXV. kerületi lakosok — a Csepelváros alvégéről — kénytelenek lesznek a London-szállóban meghálni, ha a Vigszínház valamelyik előadását akarják nézni, hacsak egész éjjel nem akarnak utazni.

A rákospalotai kofa csirkéi, mire a főváros déli határához jutnak, kotlókká vevőnek, a pomázi mustot a keleti sorompónál mint óbort fogják elvámolni és a reggeli lapokat kénytelenek leszünk „esti kiadás”-nak jelezni, hogy az előfizetők előtt még aktuálisak legyenek.

Senki se vitathatja el azokat a nagy gazdasági előnyöket, amelyek a főváros átalakulásától várhatók. Hiszen minden külteleknek meg van a maga speciálitása, melyet eddig kerülőuton, drágán kaptunk s melyet ezentul közvetlenül s potom áron élvezhetünk.

Például a Városligetet innen-onnan beépítik. Lehet-e pompásabb új Városligetet elképzelni a gödöllői parknál, amely akkor a tőzsomszédságunkban lesz?

Vagy ott van Főth. Már a példabeszéd is mondi: „Minden zsák megtalálja a főtját”. Abban a szép időben minden Izsák találja meg Főthját. Azonfölül köztisztasági szempontból is fontos, hogy a miénk legyen az a „Főth, amely tisztit”.

A közbiztonság sokat fog nyerni Ászód és Vácz idetartozóságával; a közlelemzés nehézségein nagyot könnyít, ha a monori és soroksári kenyér Budapestest fog sülni. A rákosmenti falvak józú rákkal látnak el, Békásmegyér békacombbal, Káposztásmegyér töltött káposztával, Törökbálint almával, Paks mogyoróval...

Italban sem lesz hiány, hiszen Promontor sára, hora, pezsgője a rendelkezésünkre fog állni, még pedig a czinkotai nagy itczével mérve. A nagy jólet abban is megnyilvánul, hogy állandóan a fővárosban lesz a — Csömör.

Végül pedig gondoskodás történik nagyszabású rendelkezés által az örökös felpanaszolt pénzühiány ellen is Ujpest idecsatolása által el leszünk árasztva ujpesti huszfilléresekkkel, melyeknek gyártása meg fog hatványozódni, amennyiben Budapestnek lesz pénz-Verőőzeje is.

Rosta.

TÁVIRATOK.

A дума elnöke a csárnál.

Pétervár, június 30. Ujsághírek szerint a дума elnöke meghívást kapott, hogy holnap délután jelenjen meg a csár előtt avégből, hogy neki a дума tevékenységéről jelentést tegyen.

A szerb válság.

Belgrád, június 30. A kormánypárt az új kormány megalakításával megbízott Velimirovics, Miloszavlievics és Milovanovics ó-radikális politikusokat felhatalmazta, hogy holnap az ifju-radikálisokkal egy kompromisszum jegyében tárgyalásokba bocsátkozzanak.

Forradalom Mexikóban.

London, június 30. (Saját tudósítónktól.) Newyorkból jelentik: Mexikóban szigoruan cenzurázzák a táviratokat. A mexikói hatóságok drákói intézkedéseket tettek az északi tartományokban és Mexikó belsejében a forradalmi mozglom elnyomására. Matamaras falut, amely Torreontól huszonnégy kilométernyire fekszik, a forradalmárok hatalmukba kerítették. Negyven különvonat ment Torreon-on át katonasággal az egyes helyőrségek megerősítése céljából, mert különösen Juaresben és Zindanban nagy a veszedelem. Diaz elnök szigoruan elrendelte, hogy a katonaság kiméletlenül bánjon a forradalmárokkal. Igen sok lázadót kihallgatás és minden haditörvényszéki eljárás nélkül főbelöttek. A kormány csapatainak lojalitása nem feltétlenül megbizható.

Washington, június 30. Roosevelt elnök rendelkezése a Texasban állomásozó csapatok parancsnoka azt az utasítást kapta, hogy annyi csapatot küldjön a mexikói határra, amennyi szükséges a rend fentartására és határsértések megakadályozására.

Halálbüntetés menett.

Páris, június 30. Parlamenti körökben az a hír van elterjedve, hogy Briand igazságügyminiszter a halálbüntetés fentartására vonatkozó kamarai javaslatot magáévá fogja tenni, azonban az ellen állást fog foglalni, hogy a kivégzések nyilvánosak legyenek. A miniszter ezenkívül javasolni fogja, hogy amennyiben elnöki kegyelemből kifolyólag a halálbüntetést fegyházbüntetéssé változnék át, ez szigoritassék.

Macedon bandák ellen.

Belgrád, június 30. (Saját tudósítónktól.) Gróf Forgách osztrák-magyar követ a szerb kormánynál felszólalt a macedóniai bandáknak nyújtott kedvezések ellen.

Szófia, június 30. (Saját tudósítónktól.) Itt illetékes helyen nagy meglepedést kelt az a hír, hogy a belgrádi osztrák-magyar követ a szerb kormánynál a garázdálkodó macedóniai szerb bandák kedvezése miatt tiltakozott, annál is inkább, mert az osztrák-magyar monarchia kormánya nem talált okot reá, hogy itt is hasonló lépést tegyen.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	jun. 30.	jun. 29.
Buza	locobuza 96 ¹ / ₄	96 ¹ / ₂
	juliusra 95 ³ / ₄	96
	szeptemberre 93 ¹ / ₄	93 ¹ / ₂
Tengeri	juniusra —	—
	juliusra 79 ³ / ₈	78 ³ / ₈
Csikagó.		
Buza	juniusra —	—
	juliusra 84 ³ / ₄	85 ³ / ₈
Tengeri	juliusra 69 ¹ / ₄	69

New-York, jun. 30. Gy. A New-Yorkban helyben 11.50 (11.60 tegnap), gyapot júliusra 9.81 (9.78) gyapot szeptemberre 9.43 (9.43), gyapot New-Orleansban helyb. 11.³/₈ (11.³/₈), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, június 30. (Zárlat.) Zsír júliusra 9.17 tegn. 9.20), zsír szeptemberre 9.32 (tegnap 9.35), szatonna short clear, 8.87 (tegnap 8.87), sertéshus szeptemberre 14.90 (tegnap 14.93).

Csöd egy berlini vezérigazgató ellen.

Berlin, június 30. (Saját tudósítónktól.) A tőzsdén ma azt híresztelték, hogy magánrésztől kérték

A csőd megnyitását Raky, a nemzetközi Bohrgesellschaft volt vezérigazgatója ellen, aki szerencsétlen furási vállalkozások következtében fizetési nehézségekkel küzd. Raky ez idő szerint még 204—208 részvény felett rendelkezik, de a nemzetközi részvénytársaságnak nincs követelése rajta. A schaffhauseni bankgyűléslet Raky vezérigazgató fizetéseket nem érinti.

A ruthének hőse.

— Gróf Potocki gyilkosát kötélhalálra ítélték. —

Budapest, június 30

Lembergben nagy izgalom közepette kezdtek meg ma Szcizinszki Miroszláv, gróf Potocki András egykori helytartó gyilkosa ellen az esküdszéki végtárgyalást. Reggel hét órakor az országos törvényszék épületéhez vezető utcák torkolatait erős rendőrkordonnal zárták el s lovas és gyalogos rendőrség egészen bekerítette a törvényszéki palotát. Valóságos népvándorlás indult meg a külvárosokból a tárgyalásra, de a sokaságot a rendőrök visszaszorították. Szigorúan ellenőrzik a belépti-jegyekkel érkező közönséget.

A törvényszék udvarán a 3. gyalogezred két zászlóalja foglal állást, a kaszárnyákban a katonaság készenlétben van.

Városszerte mindenféle hír kering arról, hogy a ruthének meg akarják szabadítani a mártírt. Állítólag revolvert csempészték börtönébe, hogy öngyilkosságot követhessen el. A nép nagy izgatottsággal adja tovább e hirt, de szó sem igaz belőle.

Öt ügyvéd vállalkozott Szcizinszki védelmére s mikor a tárgyalásra mentek, a ruthének lelkes ovációzt rendeznek mellettük.

Délelőtt fél kilencz órakor kezdődött a tárgyalás. Az elnök nyomban hozzálatott az esküdték kisorsolásához. A terem zsúfolva van, de semmiféle zavaró incidens nem történt délig.

Fegyveres börtönőrök kísérték be a vádlottat. Szcizinszki Miroszláv jóképű fiatal ember s olyan benyomást kelt, mintha a légynek sem tudna ártani. Nyugodtan ül le a vádlottak padjára és figyelmesen hallgatja a vádiratot, amelynek felolvasása sokáig tart. Aztán a sorompóhoz szólítja az elnök. Biztos léptekkel megy bírái elé és önértetesen mondja az elnök kérdésére, hogy nem érzi magát bűnösnek. Meg van arról győződve, hogy helyesen cselekedett, meg akarta torolni a ruthén nép kiontott véréit. Joga volt hozzá, sőt kötelességét teljesítette. Egész szónoklatot tart és az elnök félbe sem szakítja. Ugy beszél, mintha arról volna szó, hogy az esküdtéket felvilágosítsa a ruthén nép nemzeti és politikai törekvéseiről és úgy viselkedik, mint a ruthének nemzeti hőse és mártírja.

Részletesen elbeszéli, hogy milyen eszközökkel iparkodott a galicziai helytartó megbénítani a választások előtt a ruthének politikai agitációját, milyen erőszakosságokat követtek el a közigazgatási hatóságok, hogy kedvében járjanak gróf Potockinak. Ilyen elkeseredett hangulatban nemcsak ő, de százan is vállalkoztak volna arra, hogy eltegyék láb alól a gyűlölt helytartót, a szerencse azonban neki kedvezett és április tizenkettőnkén végrehajtotta cselekedetét.

A mai első tárgyalás délután félháromig tartott. Az esküdszéki terem bejáratait csendőrök őrizték szuronyszegezve.

Az elnöknek arra a kérdésére, hogy előre megfontoltan akarta-e megölni a helytartót, a vádlott így felelt:

— Merényletet akartam ellene elkövetni, de nem kívántam halálát.

Az elnök: Minek szerezte meg a helytartó fényképét?

A vádlott: Azért, hogy ha nem a helytartó, hanem más valaki talál fogadni, nehogy az ellen kövessék el merényletet.

Az elnök: Hogy történt a merénylet?

A vádlott: Mikor a helytartó elém jött, azonnal rálöttem.

Az elnök: Milyen távolságból?

A vádlott: Mint most ön előtt állok, elnök ur, két-három lépésről.

Az elnök: Mikor támadt az a gondolata, hogy kihallgatást kér a helytartótól?

A vádlott: Szombaton este.

Az elnök: Szólt előzetesen tervéről családjának?

A vádlott: Senkinek sem.

Továbbiakban kijelenti, hogy senki sem bujtotta fel. A galicziai választások alkalmával a hatósági szervek nem követtek volna el annyi visszaélést, ha nem lettek volna biztosak abban, hogy nem bűnhődnek. Terveibe senkit sem avatott be. Potocki életéért a maga életét adja. Amidőn a kihallgatási terembe lépett, azonnal a helytartóra lött. Természetes, hogy nem tudhatta, hogyan sikerül majd a merénylet. A lengyel nemzet ellen nem érez gyűlöletet, mint szociáldemokrata egyáltalában egy nemzetet sem gyűlöl.

Még mielőtt a tanak kihallgatására került volna a sor, a védők kérték a tárgyalás elhalasztását, hogy törvényszéki orvosszakértő vizsgálja meg a vádlott elmeállapotát, mert kétségtelen, hogy tettének elkövetésekor nem rendelkezett szabad akaratával, hisz maga mondta, hogy a merénylet után megkönnyebbülést érzett. A törvényszék rövid tanácskozás után elutasította a halasztó indítványt.

Szünet után felolvasták az előzetes vizsgálat tanujegyzőkönyveit, majd azután a védők különböző új tanak kihallgatására tesznek indítványt, akik a vádlott lelkiállapotáról és arról fognak tanuskodni, hogy a merénylet nem összeesküvés műve. A törvényszék az indítványokat elvetette.

A törvényszék elutasította az államügyészek néhány újabb tanu kihallgatására vonatkozó indítványát, mire az államügyész is semmisségi panaszszal élt. Ezekután a bizonyítási eljárást befejezték.

A törvényszék az esküdték elé azt a kérdést terjesztette, vétkes-e vádlott az orgyilkosság bűntettében? A védők az javasolták, intézzenek az esküdtékhez egy második főkérdést is, vétkes-e vádlott az ölés bűntettében? sőt az ellenállhatlan kényszer alatt elkövetet gyilkosság kérdését is javaslatba hozták. Ezután megtartották a védőbeszédet. Éjjel tizenkét órakor kihirdették az esküdszék ítéletét, amely szerint egyhangulag bűnösnek mondták ki a közönséges gyilkosság bűntettében, mire a törvényszék Szcizinszkit kötéltálati halálra ítélt. A védők semmisségi panaszt jelenttek be.

Az olvasóhoz.

Az új félév küszöbén új előfizetést nyitunk az „Egyetértés“-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzívitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmeghízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állni.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak

ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

Ki volt Napoleon.

Egy intelligens főhadnagy (nem a mi hadseregünkben, a francia armádiában) összegyűjtötte a szakaszát, hogy embereinek műveltségi fokát megmérje. Különböző történelmi kérdést intézett hozzájuk; mint például azt, hogy ki volt Jeanne d'Arc, ki volt XIV. Lajos, többek között azt is, hogy ki volt Napoleon. Bennünket csak az utolsó kérdésre adott válaszok érdekelték; s az eredményt tekintve, teljesen érdektelen, mit tud valaki XIV. Lajosról, ha Napoleon történelmi pozíciója ösmeretlen előtte. A katonák mind tudtak írni és olvasni, jártak iskolába s így valami abszolút műveletlen ember nem volt közöttük.

Mégis a negyven ember közül csak hat tudta megmondani, hogy Napoleon Franciaország császára volt. A többi ilyen feleleteket adott:

— Egy gazdag földbirtokos!... Hires rablóvezér!... Országgyűlési képviselő!... Nőcsábító!... Valami törvényszéki bíró!... Sok adóssága volt!... Iskolaigazgató!...

Hatan megvallották nyíltan, hogy soha ezt a szót „Napoleon“ nem hallották; öt pedig azt mondotta, hogy hallott ugyan valamit róla, de hogy mit, arra már nem emlékezik.

Ezt a vizsgálati eredményt különféleképpen kommentálták. Az egyik azt mondotta, hogy ime, ilyen a hirnév. Napoleon már csak befuródott a köztudatba és ime a vége (mert hiszen azt a katonaszakaszt a nép hűsége kifejezőjének lehet tekinteni) alig tud róla valamit. A többi, ugynevezett nagy emberről pedig alig lehet beszélni. Hugó Viktorról például azt mondotta egy nagyon okos parasztiú: „alighanem ez a Hugó találta föl a himnlőoltást!“ Hát ilyen a hirnév! Bolond, aki fut utána.

A másik rész nem ezt a következtetést vonja le belőle; ez azt mondja, hogy a nép borzasztóan műveletlen és tudatlan és hogy ezen az állapoton minél előbb segíteni kell. Milliók és tanítók kellenek, hogy a nemzet nagyjainak hírét elvigyék az utolsó szalmafődeles kunyhóig is; meg kell a népet a történelemre tanítani, mert — vajh! ki ne tudná? — a történelem az élet mestere.

A valóság alkalmasint másutt van. Az az intelligens főhadnagy ugyanis anketiőről beszámolván, fölháborodva jegyezte meg, hogy ugyanazok az emberek, kik nem tudják, ki volt Napoleon: ösmerik a géptechnika elemi részeit, tisztában vannak a gazdasági törvények első fogalmával. A tulnépesedés következtéseiről valóságos értekezést tudnak tartani, ösmerik az ár-emelkedés és árcsökkenés vibrációit, a munkások helyzetéről pedig éppenséggel borzasztó fogalmaik vannak.

Nos, az anket igazsága ebben az utóiratban van, mely mintegy természetszerűen megmutatja, hova fog fejlődni a jövő iskolája. Ez az iskola fittyet fog hányni a Napoleonokra, meg a Hugó Viktorokra. Ezek az urak igen jó reklámot tudtak verni a maguk neve mellett; de az a hatás, melyet a népek igazi életére, vagyis gazdasági életére gyakoroltak, nem sokkal nagyobb annál, mint amilyent a Guzi-kenőcs gyakorolt.

A népek életét a termelési eszközök kormá-nyozzák; tehát az a katona, ki tudott az emel-tyű szerepéről a gépben és az áremelkedés kü-lönböző következtéseiről, egyáltalában nem mű-veletlen ember — bárha Napoleonról azt hitte, hogy az savanyított ugorka.

NAPIREND. Naptár. Szerda, július 1. — Róm. kat.: Teodorik áld. — Prot.: Tibold. — Görög-orosz: jun. 18. Leone vt. — Zsidó: Tham. 2. — A nap két reggel 4 óra 7 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két reggel 6 óra 27 perczkor, nyugszik este 10 óra 12 perczkor.

A horvát miniszter fogad 4 órakor. — A közoktatási államtitkár fogad 4 órakor. — Lovasverseny Alagon, Kezdődik d. u. 4 órakor. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépő-díj 1 korona. — Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonja rendezés miatt zárva. — Az Uránia Kigyló-téri szalonja nyitva 9-2-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépmű-vészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Mu-zeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A történelmi képesarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9-12-ig és 2-6-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Széchenyi múzeum zárva. — A Technológiai iparmúzeum nyitva 9-1-ig és 6-8-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-7-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3-6-ig.

— **Személyi hírek.** Némethy Károly belügy-minisztériumi miniszteri tanácsos négyheti tartózkodásra Marienbadba utazott. — Dr. Petri Mór kir. tanácsos, Pestmegye kir. tanfelügyelője, ma kezdte meg hat heti szabadságát és elutazott a fővárosból.

— **Vilmos császár és a czár találkozása.** Pétervári távirat szerint a Rjees azt írja, hogy a német és orosz uralkodók e hét végén találkoznak a Balti-tengeren. A német nagykövetség erről mitsem tud. A Wolff-ügynökség megjegyzi, hogy értesülései sze-rint az orosz lap adatai alaptalanok.

— **Megkeresztelték a spanyol király fiát.** Szan Ildofomozból az a tudósítás érkezik, hogy tegnap délután keresztelték meg a trónteremben a szokásos szertartások közt a spanyol király újszülött fiát. A keresztelésen Luitpold bajor herceget Ferdinánd infáns képviselte, keresztanya pedig Izabella infánsnő volt. Kivülük megjelentek az összes királyi hercegek, a király anyja és a király, az udvari méltóságok, a spanyol grandok, az egész kormány, a törvényhozás két házának kiküldöttségei. A szertartás keresztelte meg az újszülött herceget. A szertartás közben huszonegy ágyulövés dördült el. A keresztelés alkalmával a bajor régens herceg Viktória királynénak művészi kivitelű serleget küldött. A pápa áldását küldötte. Alfonz király a régens hercegnek táviratilag köszönte meg, hogy elvállalta a keresztapapást a második fiánál és azt a reményét fejezte ki, hogy fia dicsőséget fog szerezni a nevének.

— **A czár európai körutazása.** A Londonban megjelenő „Globe” című lapnak pétervári levelezője illetékes forrásból nyert értesülés szerint azt írja lapjának, hogy a czár körutazást akar tenni Európában, még pedig utazását a „Standard” czári jachton kezdi meg. Ez alatt az utazás alatt több látogatást akar tenni az idegen udvaroknál. Így többek közt meg szándékozik látogatni Ferencz József királyt, az olasz királyt, Fallières elnököt, Edvárd királyt és végül Vilmos császárt. Terve van véve azonkívül a montenegrói fejedelemnek és a görög királynak meglátogatása is. Ez a körutazás abban az esetben, ha csakugyan megvalósul, vagy az őszszel, esetleg azonban csak a tavaszszal fog megtörténni.

— **A berlini kabinetiroda főnöke beteg.** Berlinből jelentik, hogy Lucanus titkos tanácsost, a császári polgári kabinetiroda főnökét ma könnyebb szélhűtés érte. Az orvosok aggasztónak tartják Lucanus állapotát agkora miatt. A kabinetirodai főnök tudva-levőleg elmúlt hetvenhét esztendő.

— **Francia lövészek Bécsben.** A császári jubileum alkalmából rendezendő lövészversenyre Bécsbe érkezett francia lövészeket ünnepiesen fogadták. Tiszteletükre ma este lakoma volt, amelyen a francia vendégeket lelkesen ünnepelték. A lakomán Merino, a francia Union Internationale alapítója pohárköszöntőjében ő felségéről szolt, akit az egész

világ tisztel és szeret és poharát az uralkodó egész-ségére üritette.

— **Lónyay Elemér betegsége.** Gróf Lónyay Elemér és neje Stefánia grófnő — így jelentik Münchenből — Marienbadba való utaztokban Mün-chenbe érkeztek. A gróf a hosszas betegeskedés után még annyira gyöngye, hogy tolokocsin tolikák.

— **Kinevezések a postatakarékpénztárnál.** Kos-suth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a posta-takarékpénztár személyzeti létszámába kinevezte: a) számtanácsossá Szántó Lajos és Stasiak Jenő számvizsgálókat; b) számvizsgálóvá Szoyka Ernő, Pintér Gyula, Fischer Mátyás, Friss Sándor, Fehér Sámuel, Hirschler Gyula tiszteket és Vida László ipariskolai tollnokot; c) tiszté Havas Rezső, dr. Gáspár Ernő, Goldschmied Manó, Huberth Gusztáv, Kürti Izidor, Gyarmati S. Dezső, Gönczy Kálmán, Fényes Miklós, dr. Talalkovics Szilárd, Halmos Károly, Cservenka Lipót, Schweiger Béla és Székely József segédtiszteket; d) segédtiszté Menner Károly, Ungár Hugó, Petrakovits József, Lób Ernő, Vécsei Béla, Kiss Lajos, Nemes Ödön, Klein Ede, Weingartner Antal, Varga János, Kolos Sándor, Dörögdy Antal, Neubrand Ferencz, Vermes Artur, dr. Baumgartner István, Brunecker Lajos, Tóth Kálmán, Radványi Mihály, Fülöp Venczel, Lusztig Adolf, Hunfalvy Ödön, Tóttösy Béla, Braun Gyula, Lindner Viktor, Földváry Sándor, Patatics Vilmos, Hegedűs Sándor, Szatmári Ferencz és Kempzski Lénárd postatakarékpénztári díjnokokat.

— **Tokaj-Hegyalja.** Dr. Bassermann-Jor-dan Frigyes, német tudós, aki tavaly nagy feltű-nést keltett „A bortermelés története” című több kötetes munkájával, néhány nappal ezelőtt Tolcs-ván tartózkodott báró Waldbott Frigyes birtokán, amely tudvalevőleg Magyarország egyik leghiresebb szőlészete. Dr. Bassermann-Jordan maga is szeren-csés tulajdonosa a Rajnavidék egyik legnagyobb ki-terjedésű szőlészetének, deiderheimi birtokán nem-csak tudományos kutatásainak él, hanem óriási teo-retikus tudása mellett a praktikus szőlőműveléssel is foglalkozik és így abban a helyzetben van, hogy történeti eredményeit helyesen megítélje és a mult és a jelen közt kapcsolatot teremtsen. Dr. Bassermann-Jordan, aki báró Waldbott meghívására egye-nesen rajnai birtokáról utazott Tolcsvára, hogy a filokszerakatasztrófa után ültetett amerikai szőlő-ket tanulmányozza, a legnagyobb elismerés hang-ján szolt a tokaj-hegyaljai szőlőhegyekről, valamint a pompás tokaji borokról. Másrészt alkalmunk volt dr. Bassermann-Jordanban nemcsak a tudóst, de a szőlősgazdát is megismerni és megizlelni a deider-heimi 1893-ból való termést, amely mint egyetlen külföldi bor szerepelt a báró asztalán. A deider-heimi, bár a sokszor megénekelt tokaji borral nem veheti föl a versenyt, a borok királya mellett becsületesen megállta a helyét. A kitünő tudós és bor-termelő hazautaztában Budapesten is meg fog állni, hogy Darányi új intézményeit, az ampelológiai intézetet, a pinczesteri iskolát stb. megtekintse, továbbá, hogy néhány szakudóssal megismerkedjék. Tolcsváról azzal a kellemes érzéssel távoztunk, hogy egy kitünő német tudóst ismertünk meg, aki szue-ven a maga szakmájában és rokonszenvez velünk, magyarokkal.

— **Románok szervezkedése.** A román nemzetiségi párt holnap értekezletet tart, amely elé a románság körében nagy érdeklődéssel tekintenek. Tudvalevő, hogy a magyarországi románoknak politikai célra való szervezése érdekében megindított nagyarányu akció teljes kudarcot vallott. A román nemzetisé- get hidegen hagyták a parlamentbe bekerült vezé-reiknek politikai mozgalmá és sem a többi nemze-tiségi pártokkal való szövetkezés, sem a szociál-demokratákkal való kaczerkodás nem tudott erőt adni fellépésüknek. A pártvezérek most, belátva az eddigi szervezkedés czéltalan és sikertelen voltát, új alapokon akarják a románságot egy nagyobb egy-ségbe tömöríteni és politikai küzdelmeik iránt fogé-konyabbá tenni. Az eddigi tagsági rendszer helyett, amelynek mintáját a szociáldemokratáktól vették, most a községenként való szervezésre gondolnak. A szervezkedés módozatainak megbeszélése lesz a hol-napi értekezlet főtárgya, amely körül előreláthatólag nagyobb vita fog kifejlődni.

— **Uj becsületügyi eljárás a hadseregben.** A király már szentesítette az új becsületügyi sza-bályzatot és az a legközelebbi napokban meg fog jelenni. Az újítások közül elsősorban az ér-demel említést, hogy míg az eddigi becsületbi-rósági eljárás nem ismeri a felebbezést, a becsü-letbírósnak nem volt magasabb instanciája, csak formai okokból függeszthette fel a becsü-letbírósnak a közös hadügyminiszter, az új eljárás felebbezési fórumot állít fel, amely a hadügyminiszter elnöke alatt van hivatva a becsületbírósnak ítélete ellen benyújtott felebbe-zéseket felülbírálni és új ítéletet hozni. A sza-bályzat szerint a felebbezés a becsületbírósnak ítélet kézhezvétele után tizennégy nappal írás-ban adandó be. Az új szabályzatban gondosko-dás történik arra nézve, hogy ha a becsületbi-rósági tárgyalás és ítélethozatal után a vádlottra nézve akár terhelő-, akár mentőkörülmények mutatkoznak, egészen újból legyen lefolytatható az egész eljárás a tiszt becsületbírósnak előtt. Az új szabályzat lényegesen kibővíti a védelem jogait s kimondja azt is, hogy a becsületbírósnak tagjai az ítélethozatalnál titkosan szavaznak. Fontos újítás a becsületügyi szabályzatban a párbajkérdés rendezése. Az új szabályzat azt rendeli, hogy minden becsületbeli ügyben az ér-dekelt felek tartoznak jelentést tenni a becsület-bírósnak elnökének, illetőleg fölöttes parancsnok-ságuknak, amely aztán összehívja a becsületbi-róságot, megvizsgálja az ügyet s eldönti, vajjon az affér békésen intézhető-e el, avagy büntető s esetleg becsületbírósnak hivatott-e itélni. A sza-bályzat kimondja, hogy minden becsületbeli ügy-ben a békés kiegyenlítést kell keresnie minden lovagias gondolkozású tisztnek s a békés meg-oldás az új szabályzat szerint meg van könnyít-ve, ha a becsületbírósnak tagjai is úgy döntenek, hogy az ügy békésen is elsimítható. Ez a ren-delkezés alkalmas arra, hogy véget vessen a hadseregben a párbajnak, annál is inkább, mert az új szabályzat egyáltalán eltiltja a feleket a fegyveres mérkőzéstől, ha a becsületbírósnak úgy határoz, hogy az ügy békésen oldható meg, vagy pedig büntető, esetleg becsületbírósnak elé tartozik. Természetes, hogy ez a rendelkezés nem állhat meg, mikor tisztnek polgári szemé-lyekkel támad lovagias ügyük, mert ilyen eset-ben polgáremberek nem kötelezhetők, hogy alá-vevessék magukat a katonai becsületbírósnak dön-tésének, vagy ha alá is vetik magukat, nincs arra mód, hogy a katonatiszti becsületbírósnak határozata velük szemben végrehajtható legyen. Az új becsületügyi eljárásra vonatkozó szabály-zat még az idén október elsején életbe fog lépni.

— **Doktorrá avatott iparos.** A budapesti Tuda-mányegyetemen ma volt az idei iskolai évben az utolsó doktoravatás. Ez alkalommal összesen nyolcz-vanhárom új doktort avattak fel, még pedig két hit-tudományi, 64 jog- és államtudományi, négy orvos-, tíz bölcsész- és három gyógyszerész-doktort. A leg-ideőbb doktorjelölt, immár doktor: dr. Kovald Emil, a Kovald Péter és Fia vegyztisztító czég tulaj-donosa. Hat esztendőt töltött külföldön s ezalatt be-járta a kontinensnek minden városát, ahol nagyobb szövő-ipari telepek vannak. Közben állandóan tanult a kémián kívül fizikát, ásványtant és geológiát is. Negyvenegy esztendő volt, mikor a második kerü-leti főreáliskolában jó eredménnyel letette az érett-ségi vizsgálatot. Most már rendes hallgató lett az egyetemen s nyolcz féléven át tartó szakadatlan ta-nulás után ma a vegyészeti doktorává avatták.

Dr. Kovald Emil abból az alkalomból, hogy ked-den a budapesti tudományegyetemen a vegyészeti doktorává avatták, az Otthon Írók és Hirlapírók Kö-rének ezer koronát adományozott.

— **A báró Szent-Kereszty család ajándéka** Báró Szent-Kereszty Béla, Zsigmond és György egyik ősiüknek, néhai báró Szent-Kereszty Zsigmond lo-vassági tábornok, a Mária Terézia-rend lovagja é: ezen csapattest hosszú éveken át volt tulajdonosánál remek kivitelű, hazai művészek által készített olaj-festményű arczképét ajánlották fel a nevezett huszár-ezred számára. Ezen arczkép ünnepies leleplezési tegnap volt a császárhuszárok étkezdéjének disz-termében, mely alkalommal leplezték le több magai személyiség, így gróf Almásy Dénes, Lítke és Kaffka tábornagyok, Capdebo és Wussin ezredesek Erős udvari tanácsos és mások által az ezrednek aján-dékozott képeket is.

— **Uj motoros léghajó.** Ma szállt fel Tegel mellett először az új katonai motoros léghajó, amelyet a léghajós osztály parancsnoka, Gross őrnagy tervei alapján építettek. A léggömb 66 méter hosszú és átmérője tizenegy méter. A léggömb burkát acél csővázra szerelték. A kosár öt méter hosszú és két méter széles, ugyancsak acélszövekből építve. Két darab egyenként 75 lóerőt szolgáltató motor két propellertengelyt hajt, melyekre hármasszárnycsavar van erősítve. A propeller a kosár felett közvetlenül a ballon alatt van elhelyezve. Az oldalkormány ugyanolyan, mint a gőzhajóké és a ballon végén helyeztetett el. A magassági kormány, amely a régi modellnél futósúlyokkal működött, most rekeszfelültekkel van helyettesítve.

— **A Búbics-ügy epilógusa.** Jelentettük, hogy dr. Hets Ödön ügyvéd, néhai Búbics Zsigmond volt kassai püspök gondnoka fegyelmi feljelentést tett a Budapesti Ügyvédi Kamaránál dr. Mandula Izidor fővárosi ügyvéd, Búbics volt titkárnak, Hajnóczy Józsefnek védője ellen azért, mert a feljelentés szerint dr. Mandula Hajnóczyval szövetkezve 1906. év május havában az akkor Badenben időző, aggkori gyengeségben szenvedő püspököt fortélyos módon herceg Eszterházy Alajos gárdakapitány nevében telefonon Bécsbe csalta. Itt a pályaudvaron a megérkező püspöknek szolgálatait felkínálta. Ma tárgyalta ezt a fegyelmi ügyet az ügyvédi kamara fegyelmi bírósága dr. Bihari Mór elnöke alatt. A tárgyaláson, amelyen a vádlott ügyvédet dr. Várkonyi Oszkár védte, dr. Baracs Marcell kamarai ügyész bejelentette, hogy a vádat csak két pont tekintetében tartja fenn és pedig azért, mert dr. Mandula állítólag tudott arról a fortélyos eljárásról, amelylyel Hajnóczinak egyik barátja, a jelenleg Párisban időző Horn Gusztáv — mint ez a vizsgálat során ezt be is ismerte — az agg főpapot Bécsbe csalta, továbbá, mert az öreg főpásztor előtt állítólag leszóla dr. Hets Ödönt. A vádlott ügyvéd kihallgatása folyamán elmondta, hogy ő védenecének távirati hívására ment Bécsbe. Ott tudta meg, hogy Búbics püspök Badenből Bécsbe jön s megvárta a pályaudvaron, hogy védenecze érdekében beszéljen vele. A bemutatkozás után maga a püspök terelte a beszédet Hetsre, akiről nagyon elítélőleg nyilatkozott. A püspök sajátkezü levélben tudatta vele, hogy elmegy vele a közjegyzőhöz, ami meg is történt. Kihallgatva ezután a bíróság Búbics Károly nyug. pénzügyi tanácsost, aki nem ismerte fel dr. Mandulában azt az egyént, aki a püspöknek bemutatkozott s szolgálatait felkínálta, dr. Hets Ödönt leszóla. Dr. Bálint Vilmos ügyvéd arról tett vallomást, hogy maga a püspök volt az, aki Hets Ödönt gyalázta. Hajnóczy József pedig tanuvallomásában, melyre esküt is tett, azt bizonyította, hogy dr. Mandulának nem volt előzetes tudomása Horn Gusztáv fortélyos telefonálásáról. A fegyelmi bíróság dr. Baracs Marcell ügyész vádbeszéde és dr. Várkonyi Oszkár védő meghallgatása után dr. Mandula Izidort felmentette az ellene emelt fegyelmi vétség vádjá alól.

— **Emberhalál a munkabér miatt.** Székesfehérváron történt az alábbi tragikus eset: Tegnap este tíz órakor Jäger Béla szabómester a munkabér miatt összeszólalkozott segédeivel. A mester később az egyik munkást egy vasdarabbal fejbeütötte úgy, hogy azt elborította a vér. A segédek erre késekkel rohtottak a mesternek. Az egyik kés szíven érte. Jäger azonnal meghalt. Három segédjét, névszerint: Brodschal Ambrust, Alt Jenőt és Kovács Józsefet letartóztatták, akik azt állítják, hogy önvédelemből emeltek kezét mestereikre és sajnálják, hogy a tetlegesség ily véresen végződött.

— **A hajduböszörményi tifuszos cigányok.** Közöltük, hogy Hajduböszörmény határában az ott tanuló cigányok közt kiütött a küteges hagymáz, minek folytán, hogy a nyavalyát szét ne hurcolják, gödrebelli telepükön zár alá vették őket. Ezekről a cigányokról most az a hír érkezik Böszörményből, hogy a tifuszos cigányok még mindig zár alatt vannak, ahol a város látja el őket élelemmel és vízzel. Majdnem 200 cigány élvezi a város élelmezését. A járványkórházban most már csak egy küteges tifuszos beteg fekszik, ez pedig a kórházi ápoló, aki a cigányoktól kapta a betegséget. A cigányok már mind felgyógyultak.

— **Letartóztattak egy sportsmant.** A sandowai versenytéren egy híres sportsmant tartóztattak le, mely letartóztatás sportkörökben igen nagy felűnést kelt. A letartóztatott sportférfi neve Sievier Róbert. Senki sem tudja egyelőre, miért került a rendőrség börtönébe. Beszélük, hogy egy Joe Barnto nevű milliomas feljelentésére történt. Sievier Anglia egyik legjobb nevű istállótulajdonosa volt s főképpen az ügetőversenyeken vívott ki magának jó nevet. Néhány év előtt egy negyedmillió frankért megvett egy Scetiro nevű lovat, amelyikkel temérdek pénzt nyert össze és végül a lovat tenyésztési célokra 650 ezer frankért adta el. Sievier egy sportlapot is alapított „Winning post” czímen, amelyik nagyon el van terjedve Angliában. Sievier ebben az évben is több versenyben vett részt lovaival és nem rég Windsorban egy nagy díjat nyert meg.

— **A szerb katonai szállítások panamája.** Jovanovics Jován szerb közmunkaügyi miniszterrel a katonaság részére történt szállításokkal kapcsolatban azt írták a lapok, hogy ő is tagja volt a balkáni bank igazgatóságának, mely ez ügyben oly csunya szerepet játszott. Jovanovics miniszterrel megállapították, hogy soha sem volt a bank igazgatóságának tagja, de még részvényese sem.

— **A szlávok érdekeiben.** Pétervárt Dracsewki városi kapitány megengedte egy szláv bizottság alapítását, amelynek az a célja, hogy a szlávokat pártkülönbség nélkül és politikai pártokra való tekintet nélkül közelebb hozza egymáshoz. A bizottság alapítói: Chomjakow, a дума elnöke, báró Kork államtanácsos és Miljukin.

— **Hírlapi polémiából párbaj.** Máramarosszigeten Szabó Sándor alispán és dr. Gotteszmann Miklós, a 48-as függetlenségi párt főtitkára politikai hírlapi polémiából kifolyólag ma reggel kardpárbajt vívtak. Szabó alispán mellén honaljáig terjedő tizenöt cm. hosszú és két cm. mély vágást kapott.

— **Letartóztatták gyárigazgató.** A milánói rendőrség letartóztatta Dinottit, a Mattovich festőgyár nyolczvan éves igazgatóját, aki ellen a mérgezési kísérlet gyanuja merült fel. A gyár helyettes igazgatója már egy idő óta észrevette, hogy ebéd után mindig gyomorgörselei vannak, tegnap pedig akkor lepte meg Dinottit, amikor az valami fehér port öntött tányérjába. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a mostani helyettesigazgató előtt heten betegedtek meg hasonló tünetek közt és közülük három meghaltak. Azt hiszik, hogy Dinotti helyettese iránti bizalmatlanságból mérgezte meg azt.

— **Kannibálok Oroszországban.** Egy irkuczki újság borzalmas kannibálizmusról ad hírt. A Jakut-területen lévő Erhordam-folyó mentén letelepedett vadászok egy kunyhóra bukkantak, amelyben öt borzalmasan megcsontított holttestet találtak. Kitűnt, hogy a halottak egy Komov nevű embernek hozzártatói és pedig Komov felesége, három fia és két leánya. A husrészek minden tetemről hiányoztak, mert Komov megette. Komov elmenekült és valószínűleg az erdőben rejtőzött el.

— **Megszökött nagykereskedők.** A Schwarz és Társa eszéki butorkereskedő cég tulajdonosai, Schwarz Ferencz és Sigris Ferencz nyolcz nap óta eltűntek. Mindketten menekültek és utban vannak Amerika felé. Az említett cégtulajdonosok, akik ellen számos végrehajtás volt elrendelve és akik csőd előtt állottak, a legutóbbi napokban potom áron adták áruikat és mintegy 25.000 korona készpénzt vittek magukkal. Az említett cég kötelezettségeit 120.000 koronára becsülik. Sigris azonkívül nagyvágó ipartelepét tartott fenn, amelyet sógorától, Steigerl Istvántól vett át, aki két év előtt szökött el. A szökésben lévő kereskedők nejeit Brémából értesítették, hogy férjeik Amerikába utaztak. A Schwarz és Társa cég ellen holnap fogják a csődöt elrendelni. Főleg a szakmához tartozó külföldi cégek vannak érdekelve, az eszéki piac jóformán alig van érintve.

— **Piománia.** Lőkös Sándor hajduböszörményi 18 éves ifju már régóta elmezavarban szenved. A város Vénkert nevű részében, ahol özvegy édesanyjával lakott, már többször tüzet csinált, emiatt örökös rettegésben éltek az ottlakók. Tegnap aztán édesanyja házat gyújtotta fel a piománikus fiu. Amikor a ház lángba borult, gyönyörködve nézte. A szerencsétlen letartóztatták és a nagykálói tébolydába szállították.

— **Könyvtárak.** A Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi könyvtárának nyilvános olvasóterme a nyarakint rendszeren fentartani szokott rendezési és tatarozási munkálatok miatt július és augusztus hónapban zárva marad. A könyvtár dolgozótermei a buvárkodóknak továbbra is rendelkezésére állanak. — Szokása szerint a Magyar Tudományos Akadémia is lezárja a nyári hónapokra nyilvános olvasótermét és csak szeptember elején nyitja ki a látogatóközönség számára. — Az Egyetemi Könyvtár a nyári szünetben szintén zárva marad.

— **A Thököly-empléktábla.** A Műemlékek Országos Bizottságának megrendeléséből a késmárki templomban Thököly Imre sírja fölé díszes emléktábla készül. A dombormű, melyet Holló Barnabás szobrász mintázott, megörökíti Thökölynek egykoru képmását. A keretet, mely bronzból lesz, hadi jelvények ékesítik. Az emlékművet most faragják márványba és felavatása ez év őszén lesz nagyobb ünnepség keretében.

— **Elmenekült ügyvéd.** Három hónap előtt történt Bécsben, hogy dr. Fochler bécsi ügyvéd nagy letétsikkasztások után Amerikába szökött. A károsultak között volt egy Glininski nevű lengyel pap is, akinek 60.000 koronáját sikkasztotta el Fochler ügyvéd. A kárvallott lengyel pap nem tudott beletörődni nagy veszteségébe s kiutazott Amerikába, hogy felkutassa a szökevény ügyvédet. Tudta róla, hogy kiváló zenész és az új hazában zeneleckékkel foglalkozik. Egy hirdetést tett tehát a lapokban, hogy karmestert keres, aki jól beszél németül. Sok ajánlatot kapott hirdetésére s az egyik levél írásában fölsírmerte dr. Fochlert. Így aztán följelentette a szélhámos ügyvédet és kieszközölte, hogy letartóztassák. Fochler azonban fölebbezést jelentett be s mikor már hajóra akarták szállítani, a szenátus úgy döntött, hogy Fochler nem küldendő Ellis-Islandba s nem szabad visszazállítani Bécsbe, mert nem kérték kiadatását. Így sikerült Fochlernek ismét kiszabadulnia.

— **A szavazógép.** Az olasz kamara mai rendkívüli ülésén egy Boggiano nevű mechanikus bemutatta új találmányát, amelyet elnevezett pefografának. Ez a gép — szavazógép, amely különösen parlamentekben és nagy gyűlékezésekben rendkívüli szolgálatakat tehet, mert könnyen és gyorsan ellenőrzi a szavazást s kizárja minden visszaélés lehetőségét. Boggiano maga demonstrálta találmányának nagy előnyeit s fejtegette, hogy ha az ő gépe lett volna alkalmazásban a francia szenátusban, nem történhetett volna meg a hibás szavazatszámolás a nyugati vasut államosításának kérdése fölött. A képviselők nagy érdeklődéssel nézték a pefograf működését, majd a kamara elnökének javaslatára próbaszavazást rendeztek arról, hogy vajon holnap kezdődjék-e a kamara nyári ülésszaka? Az eredményt hamarosan lehetett olvasni a szavazómasináról: Ötvenöt szavaztak, közülük 25 igen, 22 nem, 8 képviselő tartózkodott a szavazástól. A kamara elnöke utasította a gazdasági bizottságot, hogy tegyen előterjesztést az új gép beszerzése céljából a legközelebbi ülésszakon.

— **Dinamitmerénylet az aranybánya-telepen.** Muzsáriban egy porosz társaság tulajdonában lévő aranybánya-telepen dinamitmerényletet követtek el Lager Károly üzemvezető ellen. Lager családjával a társulat igazgatósági épületében lakott. Éjjel egy órakor Lagerék erős robbanásra ébredtek. A nyitva hagyott ablakon dinamittöltényt dobtak be, mely fölrobbant. Lager családjával a harmadik szobában aludt és így a robbanás Lager családjában nem tett kárt, a szoba butorzata azonban teljesen tönkrement. A merényletet valószínűleg valamelyik elbocsátott bányász követte el boszúból. A csendőrség már a merénylet nyomában van.

— **Házasság.** Almássy Endre, a szegedi színház tagja, július 4-én vezeti oltárhoz Szegeden Makó Lajos színházigazgató bájos leányát, Lilyt.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. l. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Üngyilkos pinczér.** A gellérthegyi kiosk kertjében ma este öngyilkossá lett Krausz Vilmos pinczér. A helyiségben alig volt néhány vendég. Krausz kiszolgált őket, azután hátravonult a kert egy félreeső helyére és ott föbelötte magát. Azonnal meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Tettének oka életuntagság.

— **Veszedelemes levél.** A nemrég befejeződött sertésvágóhídi sztrájknak, úgy látszik, folytatása készül. Ugyanis a sztrájk után vissza nem fogadott munkások érdekében Bokor Ernőhöz, a sertésvágóhídi melléktermény-értékesítő szövetkezet intézőjéhez tegnap postán a következő levelet küldték:

Tisztelt Bokor ur! Tudatom önnel, hogy ha tizennégy napon belül Rudinszky-n kívül vissza nem veszik a kizárt munkásokat, tudja meg, hogy csunyább vérengzés lesz, mint a Lujza-utcai merénylet, mert ön a hibás és önön kezdjük meg a harcot. Utána jön Bittner és Kohornik. Hiába a rendőrség, még a lakásukba is bemennek és ott szurják le, mert ön mondta az igazgatóságának, hogy ezt meg azt vegyék vissza, olyanokat, akik a sztrájk ideje alatt földet és házakat vettek, akiktől fél Bokor ur. Addig nem nyugszunk, míg hármukat el nem küldjük a holtak birodalmába. Esücsünk az élő istenre, hogy meglesz és ön, Bokor ur, amerre megy és jár, mindenütt kísérve van, mert maga, Bittner és Kohornik az oka. Maga ehhez tartsa magát. Most jön még az igazí, haljanak a főkolompok. Aláírás hiányzik.

Bokor a levelet Peregriny rendőrtanácsos. IX. kerületi kapitányhoz juttatta, aki a nyomozást megindította. A nyomozásnak már van valami eredménye, amit azonban egyelőre titokban tartanak.

— **A kegyetlen feljebbvaló.** Salzburgban Alexi főhadnagy a 41. tábori ágyvezred egy közlegényét, Deckauer Jánost, aki hozzá tisztiszolgaként volt rendelve, hónapokon át kegyetlenül kizozta. Végre megokolták a bántalmazásokat a ház lakói és följelentették a hadnagyot az ezredparancsnoknál. A vizsgálat kiderítette, hogy a főhadnagy akárhányszor véresre verte szolgáját. Az orvosok nyílt sebeket találtak testén. Kihallgatták a házmeztést is, aki elbeszélte, hogy egyszer a lépcsőn eszméletlenül találta a legényt. Száján s orrán ömött a vér, mikor pedig magához tért, bevallotta, hogy gazdája ütötte. Az ezredbeli tisztikar nem tartja normálisnak Alexi főhadnagyot.

— **Pályázat internátusba való felvételre.** A DMKE. makói diákköthonába az 1908—9. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 36, beiratási, orvosi, butorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai bizonyítvánnyal, születési és I. osztályu tanulónál ujraltási bizonyítvánnyal felszerelve 1908. évi július 10. napjáig adandók be a DMKE. makói diákköthonának felügyelő-bizottságánál. Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákköthon igazgatósága Makón.

— **Kard és ostor.** Szombathelyt egy ottani kis korcsmában huszárok és kocsisok összeszóvalkoztak, mire a kocsisok távoztak. Bónicz szakaszvezető erre utánuk rontott, mire verekedés támadt a huszárok és kocsisok között, melynek folyamán Horváth kocsis elvette Bónicz kardját és azt fején súlyosan megvágta. A rendőrség erélyes közbelépése vetett véget a további verekedésnek.

— **Tűzhelál a pinczében.** Borzalmas halállal halt meg tegnap Berlin keleti részében egy tizenkét esztendőes üzleti szolga. Az üzlet tulajdonosa leküldte a pinczébe azzal a megbizással, hogy az ott beraktározott szeszpalackból néhány üveget lefejtessen. Alig ment le a pinczébe, borzalmas robbanás hallatszott és az egész pince egy lángtengerré változott. A szolga pedig nem tudta a följáratot elérni, a pince ablaka pedig vasráccsal volt elzárva. Mire a tűzörség megérkezett, a szerencsétlen ember teljesen összeégett.

— **Halálhíradások.** Necznál Justh Kálmán, született beniczai és micseyi Beniczky Sarolta Tótrónán június 28-án 78 éves korában meghalt.

Ross Nándor székesfővárosi igazgató-tanító tegnap meghalt Csömörön. A temetés holnap, július 1-én délután 5 órakor lesz Budapesten, a Kerepesi-úti temető halottasházából.

Juhász Kálmán m. kir. honvédszázados életének 42-ik évében Grázban elhunyt.

Roxer Gyula, gömör-sajóházi papírgyáros 71 éves korában meghalt Kassán. Barthely István vezérőrnagy, a Ludovika-akadémia parancsnoka sógorát gyászolja az elhunytban.

Dankó Ernő, rimaszombati cigányprimás, aki annak idején Berlinben és Párisban szerzett hírnevet a magyar zenének, 60 éves korában hosszas szenvedés után Turócszentmártonban meghalt. Temetésén résztvettek az összes Turóc vármegyei zenekarok.

Nagykálói Kállay Lajos nyug. róm. kath. plébános élete 44-ik évében rövid szenvedés után június 27-én hirtelen elhunyt Farkasozón.

Súlyos csapás érte Katona Gyulát, a m. kir. központi telefonhálózat főmérnökét. Egyetlen kis leánykáját, Ilonkát e hó 28-án, rövid szenvedés után elrabolta a halál életének harmadik évében. A feltehetően kis halottnak hült tetemét ma délután helyezték örök pihenőre a farkasréti temetőben.

x **Zászlók,** czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkifinomultabb, 10 fillér.**

x **Az elektromágneses gyógyítás** a legkényelmesebb villamos gyógy módok egyike, mert a kezelendő testrészt le sem kell mezteleníteni, mivel az áram ruhán át is hat a kívánt helyre. Gyógyhatása kettős, u. m. fájdalomcsillapító és megnyugtató. Ebből kifolyólag alkalmazásba kerül mindenféle idegzsába, görcsök, csúsz és kőszvényokozta fájdalmak, a gyomor és szív ideges zavarai, a neurasthenia és hisztéria okozta fejfájás, tarkófájás, ingerültség stb. ellen, főképpen pedig szinte bámulatos hatást fejt ki álmatlanság ellen, mert sokszor már néhány ülés alatt sikerül az évek óta fennálló bajt megszüntetni. Az elektromágneses gyógy mód dr. Hönig Izsónál (IV., Károly-körút 24. sz.) kerül alkalmazásba.

Kinevezések a Posta- és Távirvánál.

Budapest, június 30

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és Szalay Péter államtitkár, mint a magyar posta és távbeszélő elnökgazdátja, ma a magyar királyi posta- és távirvánál a következőket nevezte ki:

A VII. fizetési osztályba posta- és távirvánalásosokká: dr. Tildy Vincze, Szabó Dénes, Krajcsovicz Ferencz, Pongrácz Béla, Kálmán Imre, Halusz László, Leszy Győző, Duronelly Alajos p. t. titkárokat és Raskó Antal posta- és távirvánalás-felügyelőt.

A VIII. fizetési osztályba posta és távirvánalásosokká: Vucskits László, Nagy Gábor, Soós Lajos, Pilát József, Halászi Imre, Melcher Károly, Szabon István, Kleborsberg Géza, dr. Ondrejkovits Rezső, dr. Fábri Mihály, Gaddy Jenő, György Vilmos, dr. Pap Salamon, György Gyula, Bolemann Sándor, Lamprecht Alfréd, Niedermann Antal, Rejovszky Jakab, dr. Hamvas János, Podhorszky Lajos és Rákóczy Mihály posta- és távirvánalás-segédtitkárokat.

A IX. fizetési osztályba posta- és távirvánalás-segédtitkárokká: dr. Bangha Aurél, dr. Engleth Emil, dr. Oláh János, dr. Illye Miklós, Páhr Károly, dr. Scheffer Ferencz, dr. Balló István, Raabe Adolf, Szongott Ödön, Ribényi József, Haláthy Gyula, dr. Gyárfás Kálmán, dr. Kórsós József, dr. Nagy Endre, dr. Nyáry István, Liebmann Emil, Dobrzanski Miklós, Szabó József posta- és távirvánalás-fogalmazókat, dr. Schemmel Emil posta- és távirvánalás-főtisztet, dr. Törzsök Pál posta- és távirvánalás-tisztet.

A X. fizetési osztályba posta- és távirvánalás-fogalmazókká: dr. Voit Pál, Polonyi Ferencz, Bényi Károly posta- és távirvánalás-tiszteket s dr. Vogel József és Szük Ödön napidíjas posta- és távirvánalás-fogalmazókat.

A VII. fizetési osztályba posta- és távirvánalás-műszaki tanácsosokká: Rátkovszky Gyula és Holzman Károly posta- és távirvánalás-főmérnököket.

A VIII. fizetési osztályba posta- és távirvánalás-főmérnökökké: Paskay Bernát, Gáti Béla és Haltenberger Sámuel posta- és távirvánalás-mérnököket.

A IX. fizetési osztályba posta- és távirvánalás-mérnökökké: Rázsó Kálmán, Berdenich Ernő és Kisfaludy Károly posta- és távirvánalás-segédmérnököket.

A VII. fizetési osztályba posta- és távirvánalás-felügyelőkké: Myslowsky Sándor, Vudy György, Csath Zsigmond, Irányi Gyula, Poglayen Zsigmond, Nátly József, Kiss Sándor, Szommer Nánthán, Bartlia Domokos, Lukács Lajos, Rostaházi János, Polonyi Gyula, Nicolich Sándor, Follért Gyula, Kaffha József, Schmiermund Ernő, Arnold Endre, Tauber Mór, Gruber Árpád, Kisfaludy Pál posta- és távirvánalás-felügyelőket.

A VIII. fizetési osztályba posta- és távirvánalás-felügyelőkké: Szabó Kálmán, Pottornay Vilmos, Gröber László, Neumann Sámuel posta- és távirvánalás-tiszteket, Fend József, Simoncsics György posta- és távirvánalás-pénztári ellenőröket, Bokros Lajos, Végh Lajos, Bizzar István, Szép Sándor, Veigner Károly, Kovács János, Labancz Mihály, Bene Gyula, Kocsiss Árpád, Barabás Gábor, Bakó Gábor, Bóka Károly, Jonescu Pál posta- és távirvánalás-tiszteket; Stefnits Géza posta- és távirvánalás-pénztári ellenőr; Weiser Sándor, Pálmai Gyula, Flachner Imre, Kükemezey Béla, Beness János, Zgólay Géza, Varga Sámuel, Szöcs János, Reitter Zsigmond posta- és távirvánalás-tiszteket; Szmodis Ödön pénztári ellenőr; Bossányi István, Tárnok Rezső, Kovácsy Mózes, Halász Károly, Mikos György, Kammerloher József, Tichy Róbert, Végh Árpád, Zeiller Kálmán, Steiner Adolf, Antolic Ferencz, Halmos Ferencz, Varga Kálmán, Kunovic Károly, Marcsék Aladár, Szabó János, Stollár István, Mándy Lajos, Töttössy Béla, Kende József, Walkovszky Mihály, Ternyei János posta- és távirvánalás-tiszteket; Kakas István és Zwinger Nándor posta- és távirvánalás-pénztári ellenőröket; Freiszberger Gyula, Kien Elek, Kuzmicz Gusztáv,

Guta János, Wildenauer Kálmán, Hajnal József, Dragomán Izsák, Mayer Károly, Szabó Árpád, Mayer Győző, Albrecht József, Lovich Gyula, Kucsera Ágoston, Bodjanszky Alajos, Jákó Lajos, Slavitsék Béla, Barlanghy Árpád, Sárközi Benő, Szekulics Sándor, Zsigmond Kálmán, Göttinger Kelemen, Salamon István, Szabó Ágoston, Wallentin Ödön, Kunst Antal és Fullajtár Lajos posta- és távirvánalás-tiszteket.

A IX. fizetési osztályba posta- és távirvánalás-tisztekké: Petri Kálmán, Drexler Imre, Kelemen Ferencz, Egner Lajos, Szász Mózes, Gombás Nándor, Kőszegi Ferencz, dr. Gerő Miksa, Machatsek Aladár, Stark A. Ábrahám, Wajdits Géza, Adorján András, Schmitzer Rezső, Kreuzler Gyula, Balázs Gyula, Radich Árpád, Töttössy Nándor, Gerő Ábrahám, Kovács Dezső, Ladányi Lajos, Lányi Árpád, Nemcsik Imre, Kalocsay Gyula, Bósz László, Ardó Izsó, Fischer Pál, Pap János, Dályai Gyula, Jancsó Ferencz, Jeszenik Zsigmond, Vogel István, Benecsek Gyula, Fröhlich József, Weiszberger Miksa, Kemény Gyula, Fodor József, Biró János, Buday Tádé, Szklenka Emil, Hírkády István, Méhes János, Lepossa Ferencz, Szabó József, Cristea Gyula, Bartalos Ernő, Fonyó Lajos, Witt Sándor, Brinda Pásztk, Pál István, Petrács Ferencz, Polevkovich Gusztáv, Entner Gyula, Oberhauser Rezső, Bárdos Ede, Dévény Károly, Katarinic Emil, Sors Sándor, Solymár László, Ferenczy Gyula, Leszczinszky Sztaniszló, Hévízi Sándor, Márton Géza, Stolczenberg Lajos, Moravek József, Kovács Andor, Szabó Sándor, Vezér Jenő, Grün Armin, Gruber Péter, Simon Rezső, Stokic Bódog, Neu Lajos, Tyrnauer Jakab, Krim József, Vass Károly, Berginz Ferencz, Szendi Pál, Lukács Pál, Roxer János, Szidánits Jenő, Incze Frigyes, Danasi Károly, Gyelán Gyula, Schreiner Endre, Hrusztek Jenő, Domokos József, Schmack Károly, Szén Vilmos, Pálffy Zsigmond, Pollák Frigyes, Schwartz Mór, Scholtz Dezső, Fülöp István, Rédey Zsigmond, Fodor Rezső, Zsiga Elek, Hantai Lajos, Vámos Izsák, Raab László, Kő Lajos, Hellenstein Károly, Scherer Konrád, Csontos László, Szász Jakab, Róth Adolf, Horváth József, Stella Nándor, Janovics Jenő, Moskovits Emil, Rosenzweig Manó, Székely Mihály, Pettenhoffer József, Turner Antal, Német Andor, Irigyi Albert, Lengyel Sándor, Irházi Sándor, Babics Sándor, Reicher Rezső, Schwartz Benő, Lincs László, Sugár József, Nikola Árpád, Eszes Menyhért, Stiebel János, Polevkovich Ottó, Klempa Mátyás, Joós Lajos, Muzikár Ferencz, Radochich Oszkár, Marton Károly, Nagy Sándor, Korny Gusztáv, Biró Sámuel posta- és távirvánalás-tiszteket.

A IX. a) fizetési osztályba posta- és távirvánalás-ellenőrökké: Götz Ede, Thom Ferencz, Tröster János, Fenczel János, Römer Alfréd, Czako János, König Gyula, Vajda László, Kéler István, Hebenstreit János, Hesztera Pál, Nikolics Ferencz, Stammer János, Palkó Endre, Herkély Imre, Keszler Elek, Schreiber D. Ignác, Laczkó Elek, Kiss János, Melczér Károly, Hammersberg Aladár, Pupp Ferencz, Korponay Ferencz Lajos, Alexich Milán, Zágárt János, Szöcs Károly, Szecskás Mihály, Biró Gyula, Jókai János, Halassy Lajos, Kurta Mihály, Soós Lajos, Szabó Miklós, Tabak Frigyes, Csánky Lajos, Kovács Károly, Tarkó Ernő, Czuczor István, Kancz Kálmán, Borbás Károly, Thuránszky László, Geröcz István és Pándy Lajos posta- és távirvánalás-segédellenőröket.

A X. fizetési osztályba posta- és távirvánalás-tisztekké: Belcsák Ernő, m. kir. honvéd főhadnagyot, Guggenberg Lajos cs. és kir. főhadnagyot, Antal László cs. és kir. Ráthonyi Ödön m. kir. honvéd és Pigniczky István cs. és kir. hadnagyokat, Gramantik Kálmán, Erdődy János és Eigner István posta- és távirvánalás-segéd-tiszteket; Lengyel Lajos, Szilárd Jenő, Gyurkovich József, Kanosai Lajos, Horváth József, Ádám Rezső, Kaika József, Baracs Ödön, Erdős Lajos, Szendrőy Pál, Arnold Vladimir, Lengyel István, Kostyák János, Berger Béla, Kurák Imre, Gregl István, Schneller Jenő, Szép Lajos, Sebestény János, Bella József, Réthy Jenő, Héthy Lajos, Germarz Aladár, Végh János, Rokonstein Ervin, Szigethy Jenő, Frol József, Gjeric Manólló, Kallenberger István, Tannenberger Róbert, Radó Márk, idős Nagy István, Zsuffa József, Széchenyi József, Szentgyörgyi Géza, Rupetz Rezső, Reidl János, Sági Béla, Bonyhay Lajos, Mátyási Jenő, Merda Vilmos, Kálmán Ferencz, Osváth Sándor, Szücs Ferencz, Roszinszky József, ifj. Alfai Zoltán, Székely Lajos, Andredes István, dr. Berentés Sándor, Vitál Sándor, Szöllinger Sándor, Buzál István, László Mátyás, Terták Elemér, Hinterleitner Károly, Landmann Lajos, Rászipovits László, Gacs Ferencz, Burgics Béla, Rigell Ágoston, Szokol Vilibald, Eckhardt Ferencz, Makai Jenő, László Dezső, Vargacz Dezső és Vencel Lajos posta- és távirvánalás-ellenőröket.

Ugyancsak ma kapták kézhez a X-ik fizetési osztályba való kinevezésüket a posta- és távirvánalás-ellenőrök, illetve főműszerészek; a posta- és távirvánalás-ellenőrök, illetve főmérnökök; a XI. osztályba való kinevezésüket a posta- és távirvánalás-segéd-tiszteket és műszerészeket; a kezelőnők, távbeszélők kezelők, gépirőnők, altiszteket, szerelők és gépészek.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Népszínház bérbeadása. Egy estilap ilyenkor a Népszínház újabb válságáról és arról ad hírt, hogy a kormány kibéri a Népszínházat a Nemzeti Színház céljaira. A kormány most már végleg elhatározta, hogy fölépíti az új Nemzeti Színházat és míg az új hajlék elkészül, addig a Népszínházban játszanának a Nemzeti Színház színészei. Az estilap a tárgyalások részleteivel és fix megállapodásokkal szolgál, amelyek azonban, értesülésünk szerint, nem fedik a valóságot. Mindössze annyi igaz, hogy Bálint Dezső. Mádér pénzembere ajánlatot tett gróf Apponyi Albert kultuszminiszternek, hogy egy építendő ideiglenes színház helyett, bérelje ki a Népszínházat. Bálint Dezső föltételei azonban annyira kedvezőtlenek, hogy a kormány aligha fogadhatja el azokat, másrészt a Népszínház nem alkalmas, hogy abban finomabb prózát mondjanak. A Nemzeti Színház gárdája egy ízben eljátszotta a Népszínházban a „Bor“-t s akkor a közönség is, az előadók is tapasztalták, hogy a tág színpadon és az öblös nézőtérrel a természetesen kijelölt szó nem érvényesül. Más viszonyok közt veszteség volna még az operett letűnése is az egyetlen alkalmas színpadról, de ma ez nem jelent veszteséget. A Népszínház-Vigopera ensembléje a multban elvette kedvünket az operettől és valószínűleg elvonná a jövőben is. Ilyen szempontból a Nemzeti Színház betelepítése az operett-hajlékba nem jelent veszteséget, mert ezeket a produkciókat lehet nélkülözni. Mégis ellenezzük, hogy ez a terv megvalósuljon, mert nincs semmi, a mi Bálint Dezső pozíciói mellett szóljon. Az ügy állásáról különben is hivatalos kommunikék is adtak ki, amely szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszterium illetékes megbízottai azzal a tervvel kapcsolatban, amely a Nemzeti Színház ideiglenes elhelyezését a Rákóczi-térre tervezné, tárgyalásokat folytattak a Népszínház vezetőségével, amely tárgyalások azonban eredményre ezideig nem vezettek. Molnár Viktor államtitkár már el is utazott Gasteinba.

(*) A Nemzeti Színház drámabírálatának új rendje. A Nemzeti Színház drámabíráló bizottságára vonatkozólag a vallás- és közoktatásügyi miniszter szabályrendeletet dolgoztatott ki. A szabályrendelet már el is készült és a miniszter jóvá is hagyta. Az új szabályrendelet értelmében a Nemzeti Színház igazgatósága nem adhat elő a Nemzeti Színházban eredeti magyar darabot, amelyet a drámabíráló bizottság el nem fogadott, viszont azonban az elfogadott darabokra vonatkozólag az igazgatónak szabad keze van, hogy előadja-e őket vagy nem. Az új szabályrendelet szeptember 1-én lép életbe.

(*) Márkus Emilia utolsó vendégjátéka. A budai nyári színházban holnap, szerdán P. Márkus Emilia ötödik, utolsó vendégjátékául Barriére, az „Egyenlőség“ című fantasztikus színművét adják. A vendégművész Lady Mary szerepét játszza, Crichton Pártos Dezső. A Krecsányi-társulat új hőszíneze lesz, aki ez alkalommal lép föl először. Az „Egyenlőség“ többi főbb szerepeit Kiss Mariska, Bánházi Teréz, Szegő, Fekete, Latabár és Zátany játszzák.

(*) A Tudományos Akadémiából. Dr. Heinrich Gusztáv, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára megkezdte nyári szabadságát s távolléte alatt, júliusi és augusztusi hónapokban, a főtitkári hivatalt dr. Pauer Imre miniszteri tanácsos, osztálytitkár vezeti. Ugyancsak megkezdte szabadságát a főtitkári hivatal igazgatója, dr. Borovszky Samu is, aki augusztus elején tér vissza a fővárosba.

(*) Népszínházi művészek hangversenykörútja. Julius első hetében indul hangversenykörútra a Népszínház-Vigopera művészeiből és művésznőiből toborzott társulat, amely R. Sugár Aranka operatársulat vezetésével indul. A társulat az előkelő fűrdőhelyeket járja sorra és az első héten Bártfán, Tátrafüreden, Szilácon és Tátralomniczon fog fellépni. Mezey Ilonka, Virág Jenő, Erdős Richárd és Bródy Miklós gyönyörű, változatos programot állítottak össze és fellépésüket nagy érdeklődés előzi meg.

(*) Egy olasz festő halála. Jacovacci Francesco olasz festőművész Rómában meghalt. A megboldogult a régi historial iskola tekintélyes tagja volt és a művészet irányváltásával nem hatottak rá. A római nemzeti képcsarnok igazgatója volt s utódaként Fleres Ugot emlegetik.

(*) A Királysínház kapuzárása. Vasárnap, július 5-én lesz a Királysínház e szezonjának utolsó előadása. Még összesen hat előadása lesz e szezonban Martos Ferencz „100 év múlva“ című revüjének, mely vasárnap, e szezon utolsó előadásán éri el negyvenötödik előadását.

(*) Baumeister-nősülése. A bécsi Burgtheater nyugalmazott veterán művésze, a nyolcvan éves Baumeister Bernát tegnap kötött házasságot unokahúgával, a huszonnyolcz éves Bischinger Rózával. E szokatlan házasságnak érdekes háttere van. Nem aggsági gyöngeség bírta rá a nagy művészt, hogy egy olyan fiatal leányt vegyen feleségül, aki unokája lehetne, hanem egy tiszteletreméltó érzélem: gondoskodni akart vagyontalan rokonáról, hogy annak idején, mint özvegye, nyugdíjat kaphasson.

(*) Az Uránia nyári tárlata. Tolnai Akos festőművész gazdag nyári tárlatot rendezett, melyen egy szolván minden jónévi magyar művész szerepel egy-két képpel. A gazdag képzőművészeti kollekczió mellett igen gazdag az iparművészeti kollekczió, amelyben ugyancsak mindent megtalál a látogató. A kiállítás egész nap megtekinthető husz fillér belépődíj mellett.

(*) A városi állandó színház. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter egy pártoló átiratot küldött az állandó városi színház érdekében gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A belügyminiszter ez átiratban rámutatott a Feld Zsigmond igazgató által létesítendő állandó városi színháznak nagy kulturális és nemzeti célokat szolgáló hivatására s erre való tekintettel kéri a színháznak anyagi és erkölcsi támogatását. Hasonló átiratot küldött annak idején Széll Kálmán akkori belügyminiszter a fővárosi színház állandósítása érdekében.

FŐVÁROS.

Tanítóválasztás.

Sajtó tudósítónktól. —

Budapest, június 30

A tanács ma főtöltötte a megüresedett igazgatói, tanári, tanítói és tanítónői állásokat. A választás iránt nagy volt az érdeklődés. A folyosó megtelt a jelöltekkel, akik lesték a tanácssteremből kiszivárgó híreket. Ha egy tanácsos kijött a teremből, rögtön körültekintően s faggatták. Az eredményt meglehetősen jól fogadták. A választás eredménye a következő:

A főreáliskolánál. Magyar nyelvi tanszékre, összekötve a filozófia és történet tanításának kötelezettségével dr. Horváth Csirill.

A felső kereskedelmi iskolánál. Francia nyelvi tanszékre Lányi János, könyvviteli kereskedelmi ismereti és levelezési tanszékre Széll Jenő, vegytan-áruismereti és földrajzi tanszékre Bankó Lajos, könyvviteli irodai munkálati és levelezési tanszékre Rákosi Herman Tibor.

A felsőbb leányiskolánál. Német-francia nyelvi tanszékre dr. Berki Miklós, német nyelvi tanszékre, összekötve a szépirás-tanítás kötelezettségével Pogáts Aurélné, sz. Staudienger Zsófia.

Az iparrajziskolánál. Építészeti tanszékre összekötve az építészettel kapcsolatos segédanyagok és az építő iparosok esti tanfolyamán a szakrajz tanításának kötelezettségével Schmek János.

A polgári iskolánál. Igazgatói állásra dr. Ágh Géza, Magyar László.

Tanári állásra. Magyar nyelvi tanszékre, összekötve a földrajz és történet tanításának kötelezettségével Demjén Gézáné szül. Zsiga Irén, magyar-német nyelvi tanszékre Ballagi Malvin, dr. Neiser Irén, magyar-német nyelvi, történet-földrajzi tanszékre Oberle Károlyné, szül. Mátray Mária, magyar-német nyelvi, történet-földrajzi tanszékre, összekötve az énektanítás kötelezettségével Fischer Frida, magyar nyelvi, földrajzi tanszékre, összekötve a tornatanítás kötelezettségével Wilhelm Franciska, német nyelvi tanszékre Pál Berta, német nyelvi tanszékre, összekötve magyar nyelv tanításának kötelezettségével Gárdonyi Emil, történet-földrajzi tanszékre, első helyen Gébel József, Matterson Orsolya, történet-földrajzi tanszékre, összekötve a tonatanítás kötelezettségével Eráter Ágnes, földrajzi tanszékre, összekötve a vegytan és természetrajz tanításának kötelezettségével Hahóthy Ilona, természetrajz-vegytani tanszékre, összekötve a földrajztanítás kötelezettségével dr. Pell Mariska, számtan-mértani tanszékre Horváth P. Etelka, Dobó János, számtan-mértani tanszékre, összekötve a könyvvitel tanításának kötelezettségével Stankovits Anna, számtan-termesztetrajzi tanszékre, összekötve a tornatanítás kötelezettségével Lukits Mária, számtan-termesztetrajzi tanszékre Németh Lajos, számtan-termesztetrajzi tanszékre, összekötve a mértanirajz tanításának kötelezettségével Boros Jakab Armin, számtan-vegytan,

természtetrajzi tanszékre, a kézimunka tanításának kötelezettségével Debreczeny Józsa, szabadkézi-mértani tanszékre Vedródi István, Mayer Antal, rajz-szépírási tanszékre Tolnay Anna, ének tanszékre Fusz Ferencz, kézimunka-torna tanszékre, összekötve a művirágkészítés-tanítás kötelezettségével Krén Margit, torna tanszékre, összekötve a magyar nyelv tanításának kötelezettségével Erdődi Ödön, torna-szépírási tanszékre Oleják Károly.

Az elemi iskolánál. Igazgató-tanítói állásra Szabó István, Farkas János, Novák Izso, Galambos László, Gyuriss Géza.

Tanítói állásra: Bencze Dezső, Márkusz Kálmán, Kerecsi György, Morócz Sándor, Kmethy Pál, Benkő Ede, Saskeőy Béla, Kiss József, Biró János, Székely Menyhért, Boromissza Ferencz, Klímpa Pál, Baráthy Mihály, Cicutti Lajos, Galgóczy Gyula, Steika Jenő, Györke Géza, Szántó László, Ujlaky Sándor, Masszauer Gyula, Gyurkovich Zoltán, Lenkey Vilmos, Demezőky Sándor, Kákosi Ödön, Ferencz Géza, Lantos Ferencz, Wilde Ferencz, Varsányi Lipót, Kurucz János, Reitter József, Halász Aladár, Horváth Gábor, Varga Győző, Cserhalmi Béla, Fejér Domonkos, Háda József, Dobsa Árpád, Gerhardt Lajos, Matheidesz József, Benedek János, Varsányi Géza, Knapp József, Steiner Rezső, Markscheid Nándor, Migray József, Benedek Ábrahám, Néder István, Ebner Rezső, Kárpáti Aurél, Fenyő József, Vida Alajos, Rátonyi Ferencz, Kamocsay Dezső.

Tanítónői állásra: Császár Gizella, Végli Róza, Pösch Aranka, Bertalan Ilona, Sik Mária, Miklósné Kaszt Margit, Bartus Irén, Duráné Barthalos Lenke, Prazsenkáné Tajthy Aranka, Kiss Jolán, Domsits Vilma, Meguseher Margit, Zsigmond Teréz, Bányay Gabriella, Nagy Etel, Bárdy Lajosné, Czagányi Sándorné, Láng Margit, Kiss Kovács Rezsőné, Kröll Emma, Gecső Irén, Kauszer Melánia, Bakonyi Olga, Kövess Margit, Kerékgyártó Irén, Bekonyi Józsa, Havass Istvánné, Krászó Emília, Pálóczi Veres Ilona, Scháder Vilma, Hittigné Benedek Erzsébet, Faller Erzsébet, Ottlik Mária, Pásztorné Dalos Erzsébet, Paraszthy Pálné, Molnárné Werner Józsa, Fábry Borbála, Schnöller Mária, özvegy Darvas Jakabné, Madary Margit, Stóri Paula, özvegy Rigler Andrásné, Szinokné Silye Margit, Demény Ottóné, özvegy Schvarcz Miksáné, Faith Gizella, Barsy Paula, Sándor Margit, Bursics Erzsébet, Held Anna, Serák Margit, özvegy Basa Lorándné, Draskovich Elma, Axaméthy Adél, Franke Gizella, Holl Vilma, Illás Ilona, Trautner Elza, Gondor Ilona.

Övönői állásra: Csatay Ilona, Schindler Emilné, Mustetz Aranka, Bató Luiza, Nagy Ferenczné, Csató (Horner) Borbála, Böhm Mária, Pus-kás Mária

(*) A gázgyár és munkásai. A gázgyári munkások mozgalmában, úgy látszik, fordulat állott be. A munkások képviselőjében ugyanis ma megjelent a gázgyár igazgatóságánál dr. Pető Sándor országgyűlési képviselő, aki előadta a munkások kívánásait. Az igazgatóság meghallgatta Pető előterjesztéseit, de egyelőre megállapodás nem történt. A munkások vezetői ma délután három órakor tanácskoznak Petővel, aki este hat órakor folytatja tárgyalását a gázgyár igazgatóságával. Kérdést intéztünk Pető Sándorhoz, aki azonban a tárgyalás részleteiről nem akart nyilatkozni. Csak annyit jelentett ki, hogy közeledés van a két fél között és kilátás van a békés megegyezésre. A gázgyár részéről nyert értesüléseink szerint az igazgatóság holnapról kezdve életbelépteti az új bérszabályzatot és a nyolcz órai munkaidőt, amelyet egyelőre négy hónapig fog érvényben tartani. A nyolcz órai munkaidő alatt teljesített munkáért annyi bért fizet a gázgyár, mint a tíz órai munkáért. Ha a nyolcz órai munkaidő beválik, akkor állandósítani fogják. A tárgyalások menetét erősen megzavarja, hogy már tettelegességgel is akarnak terrorizálni. Hepp János előmunkás, noha szervezett munkás, elítélte a tulzásokot. Tegnap több társával vacsorázott a Vay Ádám-utca 6. számú ház udvarán, amikor beállított három munkás s szó nélkül megtámadta Hepp Jánost. Hepp kiszaladt az utcára s becsapta a kaput. A rendőrök bekisérték a támadó munkásokat. Mind a három ácslegény. Sunke, Bash és Jancsu a nevük s azért támadták meg Hepp Jánost, mert állítólag a szervezet ellen foglalt állást. Egy Takó Lajos nevű munkás pedig megtámadta Luib János gyármestert és Farkas munkást. Takót keresi a rendőrség.

(*) Építészeti szaktanári állás szervezése. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter, a kultuszminiszterrel egyetértőleg, jóváhagyta a közgyűlés határozatát, hogy a fővárosi iparrajziskolánál egy építészeti szaktanári állást szervez

EGYESÜLETEK.

(—) **Polgári iskolai tanárok közgyűlése.** Az Orsz. Polgári Iskolai Egyesület az idei rendes közgyűlését Budapesten, az Újvárosi háza közgyűlési termében (IV., Váci-utca) július hó 3-án és 4-én délelőtt 9 órakor tartja meg. Tárgysorozat: Július 3-án: 1. Elnöki megnyitó. 2. A szavazatszedő bizottság kiküldetése. 3. A polgári iskola és a társadalom, előadó: Donszky Lukács. 4. A nyugdíjügy kérdése, előadó: Szenes Á. Július 4-én: 1. A titkár, a pénztáros és szerkesztő évi jelentése. 2. Az alapszabályok módosítása, előadó Böngérfi János. 3. A szavazatszedő bizottság jelentése. 4. Indítványok. Az első napon délután 4 órakor a gyűlés tagjai Budafokra rándulnak villamoson.

(—) **Zászlószentelés.** Szép ünnepek keretében tartotta meg Péter Pál napján a Ferencvárosi Katolikus Népszövetség a zászlószentelő ünnepét. A program egyházi része a Bakáts-téri templomban folyt le, ahol Várady Árpád címzetes püspök előbb misét mondott, majd pedig elvégezve a zászlószentelést, magas szárnyalással beszédében fejtette a Népszövetség időszerűségét és hasznos voltát. Délután diszgyűlés volt, amelyen Siposs Ágoston, Baránszky Gyula és Göröcsöni Dénes mondott nagyhatású beszédet, a mintegy ezer főnyi hallgatóság előtt. Az ezt követő lakomán többen szólaltak föl és itt is, valamint a gyűlésen a szónokok nem a felekezeti türelmetlenséget szították, hanem a vallásos és hazafias érzést dicsőítették.

(—) **A „Balatonszövetség” közgyűlése.** A Balatonszövetség dr. Óváry Ferencz képviselő elnökelete alatt hétfőn, a hó 29-én Siófokon tartotta meg éves közgyűlését, mely iránt különösen fővárosi körökből nagy volt az érdeklődés. Jelen voltak a többek között: Saárossy-Kapeller min. tanácsos, a földművelésügyi miniszter képviselője, Somogyi Aladár, Brázay Zoltán orsz. képviselő, Lingl kanonok, Várady igazgató, Lübeck Arnold osztályfőnök, Lukács Emil szerkesztő, Cserevny Ferencz, Sümeghy, Zay és Ney orvostanárak. Óváry elnök üdvözli Darányi miniszter képviselőjét, majd Saárossy-Kapeller tolmácsolta a miniszter üdvözlését s érdeklődését az egyesület humanisztikus és kulturális törekvései iránt. Dr. Óváry a közgyűlés nevében köszöntet fejezi ki Darányi miniszternek s annak képviselőjének, hálásan emlékezik meg az egyesület boldogult, nagyérdemű elnökéről, gróf Széchenyi Imréről s megválasztandó új tb. elnöknek gróf Batthyány Lajost ajánlja, amit a közgyűlés nagy lelkesedéssel el is fogadott. Herczeg Esterházy Miklós, Bókay Árpád, Lóczy Lajos és K. Vay Dezső tiszteletbeli tagoknak választottak meg. A terjedelmes elnöki jelentés köszönettel adózik Kossuth Ferencznek, aki a balatoni körtelefoni kiépítését előfizetési garancia nélkül rendelte el és pedig akképp, hogy az összes előfizetők egymással díjtalanul beszélhetnek. A jelentés továbbá kézi könyvtárak beszerzését, az ételmezés organizációját, kirándulások rendezését, a kurucz dicsőséget hirdető csobáncai emlék felállítását s a mindennemű felvilágosításokkal szolgáló sífóki iroda felállítását helyezi kiállításba. Dr. Óváry elnök indítványára a közgyűlés a Balatonmellék nagy barátját, Darányi és Kossuth minisztereket, továbbá Herczeg Esterházy Miklóst táviratilag üdvözli. A közgyűlés örömmel vesz tudomást a balatonmenti népipar fejlesztéséről, mi által a partmenti lakosság jó téli keresethez jut. E cikkek (bot, csipke, tasakok) propagálása a Balaton mentén felváltva rendezendő kiállítások által eszközöltetnek. Dr. Ney József a gyermekek fejlődésére hatásos balatonfürdőknek, ideggyengesség, angolkór és skrofulózis eseteiben nyilvánuló csodás gyógyerejéről tartott érdekes felolvasást. Dr. Sümeghy a gyermekasyum felállítását sürgeti. Lukács Emil szerkesztő a nyári iskolai szünidőknek a fürdőidény meghosszabbítása érdekében való kitörléséről emlékeztet meg. A közgyűlés végül Cserevny Ferencz érdekes hozzászólása után a horgászati díjnak, a látogatottság érdekében való leszállítását s Horovitz aradi szerkesztő balatonmelléki mozgóképfelvételeinek erkölcsi és anyagi támogatását határozta el, örömmel véve tudomásul a Veszprémmegyei Orvosegyesületnek a Balatonszövetség nagybuzgóságú elnökéhez, Óváry képviselőhez intézett üdvözlő-árvitatót.

(—) **A Magyar Turista-Egylet Rajeczfürdőn tartotta meg ezidei vándorgyűlését** dr. Téry Gusztáv elnökelete alatt. Ez alkalomból Trencsén vármegye intelligenciájának színejava jött össze Rajeczfürdőn, akiket dr. Smialovszky Valér főispán üdvözölt. Dr. Smialovszky főispánon kívül ott voltak: Baross Jusztin alispán, Petrás Károly árvaszéki elnök, dr. Dedky Aladár tb. és Szalavszky Pál vármegyei ügyészek, Ucsanay Ernő polgármester, Zelenay Sándor városi

főjegyző, Makk Jenő rendőrkapitány, Kosztko Emil kir. tanfelügyelő, dr. Pattantus főorvos, Cselkó Jenő és Rada Antal főszolgabírák, Trattler Ferencz főerdész és mások, köztük nagyszámú hölgyvendég. Elnöki megnyitójában rámutatott dr. Téry a külföldi turistaegyletek sokoldalú tevékenységére s fejtette a turistaság kulturális és közgazdasági fontosságát. Arra buzdította a vágvölgyi osztály tagjait, hogy mindenütt, ahol megfordul, éreztesse egyúttal hazafiasságát is. A tetszéssel fogadott megnyitó után Bányay Emil olvasta fel dr. Jankovich Marcellnek „A vezető nélküli turista” című értekezését, amely a gyűlés tagjainak nagyon tetszett.

A gyűlés végeztével Baross Jusztin alispán, mint a vágvölgyi osztály elnöke, mondott köszönetet a Magyar Turista-Egylet vezetőségének, mire az elnök az ílést berekesztette. Gyűlés után a társaság tagjai lakomára gyűltek össze. A közgyűlés tagjainak egy része még néhány napig a fürdőben és a szép környéken marad.

(—) **Betegápolás.** A „Gondviselés” ápolónőket képző egyesület a jövő ősszel ugynevezett samaritánus tanfolyamot rendez, hogy a művelt hölgyközönséggel a helyes betegápolás elveit megismeresse. Külföldön már régebben tartanak ilyen tanfolyamokat és családi és házi körben tapasztalt jó hasznuk az intézményt már állandósította is. Az őszi első tanfolyamra, amely 12 elméleti és 4 gyakorlati előadásból fog állani, az előkészületek gróf Batthyány Lajosné vezetése alatt már javában folynak.

(—) **A természeti kincsek megőrzése.** Az Országos Erdészeti Egylet tudvalevően mozgalmat indított meg Magyarország természeti ritkaságainak megőrzése czéljából. A mozgalomhoz, amelyet Darányi Ignác földművelésügyi miniszter jóindulatul fogadott, csatlakozott a Természettudományi Társulat, amely tulajdonképpen az eszme megpendítője volt. A Természettudományi Társulat most külön bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. Ez a bizottság fogja a módokat megállapítani és egyben kijelölni Magyarországon ama pontjait, ahol a buja ősnövényzet és az értékes tipikus állatvilág alkalmassá teszi a helyet a kultúra pusztításai elől való megőrzésre. Az ország legkülönbözőbb vidékein nagy rokonszenvvel fogadják a tervet és több tekintélyes vidéki természettudományokkal foglalkozó egyesület csatlakozott a mozgalomhoz.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Harmadik nap. —

A Magyar Lovaregylet alagi meetingjének holnapi harmadik napján a 10.000 koronás Tátra-handicap kerül dűlőre, melyben óriási, körülbelül 15—16 lóból álló mezőny áll starthoz. A handicap kitűnően sikerült és így nehéz a győztesre rámutatni. Nézetünk szerint Menyöndörgös, Reeves-istálló és Miltiad indulnak a legjobb eséllyel és alighanem a győztes e trióból fog kikerülni.

Jelöltjeink:

- I. Kupecz - Prokop
- II. Buffalo - Java
- III. Menyöndörgös Révész J. ist.
- IV. Rugany Mailart
- V. Sympathie Aladin
- VI. Springer-ist. - Victoria

() **A délvidéki bajnokságok.** Délmagyarország kerületi atlétikai bajnokságai a múlt vasárnap dőtek el Temesvárott a Temesvári Atlétikai Club rendezésében. E kerületi bajnokságok fényesen beváltak s hathatós előmozdítói lettek a délvidék sportjának. Teljes elismerés illeti a rendezésért egy a TAC-ot, mint a kerületi bizottságot, annak derék elnökét, Szathmáry Jánost és előadóját, Vas Gusztávot. A versenyek eredményei egyébként a következők:

A száz yardos futásban első Valerián László (Arad), második Korányi Barna (Arad), harmadik Spirka József (Szeged). A súlygobásban első Rácz László (Szeged) 12.13 m., második Fary György (Szeged), harmadik Witzentz Márton (Temesvár). A távolugrás bajnokságánál első Szathmáry László (Arad) 5.83 m., második Jasinszky Lajos (Temesvár), harmadik Sténger Márton (Temesvár). Az egy angol mértföldes sifutás bajnokságában első Belu Gyula

(Temesvár), második Belu Sándor (Temesvár), harmadik Deutsch Frigyes (Szeged). A diszkoszvetésben első Mezőfalvy Dezső (Arad) 35.70 m., második Rácz László (Szeged), harmadik Witzentz Márton (Temesvár). A negyed angol mérföldes sifutásban első Duffner János (Arad), második Szerinka László (Arad), harmadik Mittermayer István (Arad). A gerelyvetésben első Mezőfalvy (Arad) 48.15 m., második Tomcsányi Béla (Temesvár), harmadik Fary György (Szeged).

() **A tiszai regatta.** A Tiszai Regatta-Szövetség vasárnap délután tartotta meg ez idén evezős-versenyét Szegeden a Tiszán nagy és élénk közönség előtt. A versenyek reális lefolyását erősen befolyásolta a nagy szél következtében támadt hullámlás. A legérdekesebb számban, a nyolcvezezős versenyben, a Pannonia aratott biztos győzelmet a Duna ellen, az utóbbit négy hosszszal vevén. A vidékiek versenyszámaiban mindkét négyvezezős számban a temesváriak kitűnő négyese győzött a szegediek ellen. A temesváriak pompás munkája általános meglepetést keltett s remélhető, hogy ez a kiváló sportanyaggal rendelkező város ezután állandó résztvevője lesz versenyeinknek. Sajnos, a budapesti egyletek nagyrésze, főleg a Neptun, a Nemzeti, a Sirály és Hunnia most is tartózkodóan viselkedtek a vidéki versenyyel szemben, holott éppen vidéken igen fontos lenne a főváros jó példaadása. A rendezés igen jó volt, ami az evezős-szövetség elnökségén kívül Csónka Ferencnek, a Sz. Cs. E. agilis elnökének érdeme. A részletes eredmények a következők:

I. **Négyvezezős-verseny** (palánkos hajók): 1. Temesvári Csónakázó-Egylet (Habermann, Kayser, Sofró, Benedek v. e., Gulácsy korm.) 7 p. 42 mp. 2. Tisza Evezős-Egylet. Négy hosszszal nyerve.

II. **Négyvezezős-verseny** (legjobb hajók): 1. Pannonia Evezős-Club (Wampetich, Várady, Hautzinger, dr. Kirchnopf v. e., Vasskó korm.) row-over.

III. **Egyes-verseny** (kezdők számára): 1. Levitzky Károly (Nemzeti) row-over.

IV. **Négyvezezős-verseny** (kezdők számára): 1. Temesvári Csónakázó-Egylet (Habermann, Kayser, Sofró, Benedek v. e., Gulácsy korm.) 8 p. 3 3/4 mp. 2. Szegedi Csónakázó-Egylet. Erős küzdelem után 3/4 hosszszal nyerve.

V. **Nyolcvezezős-verseny:** 1. Pannonia Evezős-Club (Klekner, Haraszthy, Sebeny, Éder, Hautzinger, Várady, Wampetich, dr. Kirchnopf v. e., Vasskó korm.). Duna Budapesti Evezős-Egylet (Erdélyi, Patak, dr. Sacher, Gluzek, Bánó, Payr Vágó, Herczegh v. e., Szomjas korm.). Három hosszszal igen könnyen nyerve.

() **A Typographia atlétikai háziversenye.** A Typographia Spórt Club vasárnap délután tartotta meg ezidei első atlétikai háziversenyét az amerikai uti pályán a következő eredményekkel:

I. 100 yardos sifutás handicap. 1. Novák Ferencz (7 m. előny) 11 1/2 mp., 2. Fischer Marci (scratch), 3. Hauber Ernő (2 m. előny). II. Súlydobás-handicap. 1. Lederer Oszkár (700+260) 960 cm., 2. Novák Ferencz (699+260) 959 cm., 3. Pascal Ferencz (684+270) 954 cm. III. Magasugrás-handicap. 1. Novák Ferencz (130+40) 170 cm., 2. Lederer Oszkár (125+43) 170 cm., 3. Hauber Ernő (140+25) 165 cm. IV. 1/4 angol mértföldes sifutás-handicap. 1. Fischer Marci (24 m. előny) 53 1/2 mp., 2. Hauber Ernő (14 m. előny), 3. Novák Ferencz (25 m. előny). V. Távolugrás-handicap. 1. Rosenberg Aladár (464+100) 564 cm., 2. Thienschmied Ede (478+60) 538 cm., 3. Lederer Oszkár (418+105) 523 cm. VI. Egy angol mértföldes sifutás-handicap. 1. Kállay Jenő (140 m. előny) 5 p. 15 1/2 mp. Jagicza Andor (scratch) és Thienschmied Ede (scratch) feladták. VI. Egy angol mértföldes gyaloglás-handicap. 1. Pascal Ferencz (165 m. előny) 8 p. 10 1/2 mp., 2. Ráday Iván (140 m. előny), 3. Magyar János (180 m. előny). VIII. 60 méteres ifjusági sifutás. 1. Weisz Aladár 8 1/2 mp., 2. Lukács Géza, 3. Neiner Ferencz. IX. Ifjusági távolugrás. 1. Weisz Aladár 431 cm., 2. Lukács Géza 384 cm.

Általános sportszemponthól valóban öröndetes, hogy kisebb football-egyleteink a nyári szünet alatt szorgalmasan atletizálnak. Az atletika majd minden neme, de különösen a futó és ugrógyakorlatok, a legjobb előtréninget képez a jó footballhoz.

() **Football a Gizella-telepen.** Vasárnap a Ferencvárosi Torna Club két kombinált csapata bemutató labdarugó mérkőzést tartott a regényes fekvésű Gizella-telep-fürdőn az ott üdülő közönség előtt. Győzött az A. csapat 10:7 arányban Bródy és Koródy szép játéka után. A B. csapatban Weisz volt kitűnő.

() **Az U. R. A. K. Szabadkán.** A „Bácska” Szabadkai Atlétikai Klub tegnap délután 2:0 arányban győzte le a Budapestről lerándult Ujpest-Rákospalota Atlétikai Klub csapatát nagy közönség előtt. A mérkőzést Mamuzsich Mihály (Bácska SzAK) vezette.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Eskütel. Lázár Aurél volt kolozsvári főügyész helyettes, akit a király saját kérelmére a budapesti Táblához bírónak nevezett ki, ma délelőtt tette le a hivatali esküt a kir. Tábla teljes ülésén Csathó Ferencz elnök kezébe. Az új táblabíró még a mai napon megkezdte működését a III. büntető tanácsban.

§ Botrány az Operában. Kinós botrány játszódott le június hó 5-én Mészáros Imre operaház igazgató előszobájában. Bendiner Nándor zenetanár és zenekritikus az előszobában várakozott az igazgatóra s várakozás közben hangos szavakkal kritizálta az igazgató működését. A lármára dr. Hets Ödön, az Opera jogtanácsosa kijött egy mellékszobából s rendreutasította a zenekritikust, amit heves szóváltás követett a két férfi között. Szóváltás közben Hets Ödön meg is ütötte Bendinert s kivezette az előszobából. Bendiner e miatt becsületsértés vétsége és közszend elleni kihágás címén feljelentette dr. Hets Ödönt a büntető járásbírósnál, ahol dr. Benke büntető járásbíró ma délelőttre tüzte ki a feljelentés tárgyalását. A tárgyaláson dr. Hets Ödön védő nélkül, Bendiner pedig dr. Fényes Samu ügyvéddel jelent meg s résztvett a tárgyaláson dr. Elek ügyészi megbízott is. A tárgyalás elején dr. Hets Ödön vizsonvádat emelt Bendiner ellen, mert ez szóváltás közben „pimasz” kifejezéssel illette. A tanukat hallgatták ki ezután. Eördög János operai irodavezető és Takács Mihály operai tag igazolták, hogy Bendiner hangosan sértegette az igazgatót, mire dr. Hets Ödön kivezette a tereméből. A többi tanu lényegtelen vallomást tett, mire a panaszos jogi képviselője tanukul kérte kihallgatni Szilágyiné Bárdos Ilonát, Sándor Erzsit, Szemere Árpádot, Payer Ilonát és Mihályi Ferenczet. A tárgyaló bíró helyt adott a panaszos kérelmének s az újabb tanuk beidézése céljából elnapolta a tárgyalást. A folytatás szeptember 9-én lesz.

§ Hlinka András büne. Az ízgatás miatt államfogházra ítélt Hlinka András felüggesztett rózsahegy-i plébánosnak egyik kisebb büne foglalkoztatta ma a Kuria első büntetőtanácsát. A tót apostol ugyanis még 1906. évi június 15-én az utcán kérdőre vonta Soós József rózsahegy-i községi bírót, hogy mit áskálódik ellene a szepesi püspöknek? A bíró vállat vont és nem érdemesítette Hlinkát arra, hogy válaszoljon. Mire a plébános a nép felé fordulva, a mellét kezdte verni:

— Tudja meg, hogy nem szoktam megijedni az árnyéktól, ha le is vetem a reverendát, van két karom és megtanultam kapálni, kaszálni, de a szegény nép sirva átkozza a maguk városi gazdálkodását. Mikor a lipótszentmiklósi pénzügyigazgatóság tisztviselője a számadásokat megvizsgálta, csak azért nem talált hibát, mert Sonderlich József jegyző megvesztegette. Ugyanez évben a november 20-án lefolyt monstre-tárgyaláson, amikor Hlinka Andrást és czimboráit a rózsahegy-i törvényszék elítélte Hlinka megkérdte a tanu gyanánt szereplő Sonderlichet, hogy miért ellensége neki? A jegyző így válaszolt:

— Azért, mert becsületre fogadta a szepesi püspök előtt, hogy nem fog politizálni, de szavát nem tartotta meg és féktelenül izgatja a hiszékeny köznépet. Igérete ellenére nem bocsátotta el két heccz-kaplánját és a templomban nem Magyarország patronájához, hanem sziliz Máriát, mint a tót nemzet védasszonyát dicsőíti.

Hlinka erre azt válaszolta, hogy Sonderlich azért haragszik rá, mert ő volt az, aki leplezte, hogy Schwertner Ferenczet, a lipótszentmiklósi pénzügyigazgatóság kiküldöttjét, hogy a sikkasztások előtt szemet hunyjon — megvesztegette. Ugy Sonderlich, mint Schwertner panaszára a rózsahegy-i törvényszék rágalmozás vétsége miatt egy hónapi fogházra és 400 korona pénzbüntetésre ítélte Hlinkát. A pozsonyi királyi tábla megsemmisítette ezt az ítéletet

s a vádlottat nyilvános becsületsértés miatt hatszáz korona pénzbüntetéssel sújtotta. A Kuria a semmisségi panasz elutasításával jóváhagyta a királyi tábla ítéletét.

§ A trencsényi mandátum. A legutóbbi trencsényi képviselőválasztáson Béla Henrik, a Budapesti Hírlap belső munkatársa lépett fel alkotmánypárti programmal. A néppárt, amely szintén állított fel jelöltet, hivatalos lapjában, az Alkotmányban, hevesen támadta Béla Henriket, aki ezen közlemény miatt rágalmozási sajtópörrt indított az Alkotmány ellen. A közleményért a törvényelőtti felelősséget Szegh Dezső hírlapíró vállalta el, aki a panaszos vádirata ellen kifogásokkal élt. Ma tárgyalta ezen kifogásokat a vádtanács s dr. Sebestyén József vád és dr. Zboray Miklós védő előterjesztései után Szegh Dezsőt rágalmozás vétségeért vád alá helyezte.

§ Érdekes per. Néhai Nagy Lajos király adományozta a Szolnokdombokamegyében fekvő széplaki uradalmat a Makray-családnak s azóta folytonosan bírják is. Ezen uradalom egy részét képezi a Kis-Resztóka nevű sziget is, melynek tulajdona vitás most a Makray-család tagjai, Makray Anna, Klára és Sarolta és Szamosujvár városa között. Ugyanis Széplak község tagosítása alkalmával ezen terület a Makray-nővérek jogelődje, Makray László honvéd ezredesnek osztott ki tulajdonul s husz évvel később a Szamosujvárnemzeti község tagosításánál Szamosujvár városának. Most az a kérdés, melyik tagosítás érvényes. A napokban Sótálvi Lajos törvényszéki bíró szakszerű vezetése mellett öt napig tartó kihallgatás volt a per tárgya területén s hatvan tanu lett kihallgatva. A Makray-nővéreket a család jogtanácsosa, dr. Miklóssy József dési ügyvéd, megyei nagybirtokos, Szamosujvár városát dr. László Márton városi főügyész képviselik.

§ Román nemzetiségi tüntetés. A gyulafehérvári kir. ügyészség a magyar nemzet ellen elkövetett ízgatás miatt büntető eljárást indított hét előkelő román nemzetiségi férfi és négy uri nő ellen, kik Balázsiván egy bál alkalmával a „Dreptatea Romane” (Ébredjetek Románok) című dalt énekeltek, illetve annak eljátszásánál felállottak és éljenztek. A vádlottak mindannyian az értelmiségi osztályhoz tartoznak, van köztük egy ügyvéd, egy érseki jószágigazgató, tanár, takarékpénztári könyvelő stb. Az ügyészség a vádat a bt. törvénykönyv 172. §-ának 2. bekezdésére alapítja.

§ Az albertírás csata. Az ellenségeskedés, mely Albertírás a magyar és tót legények között már emberemlékezet óta fennállott, a múlt év október hó 13-án véres harcban tört ki. Singer József koreszmájában a nyugodtan idogáló tót legények asztaláról Pintér Pál nevű irsai legény, aki részeg fővel állított be a koreszmába, levette az összes üvegeket, azután pedig magát az asztalt törte össze. A tót legények erre közrefogták s alaposan elverve, kidobták. Pintér elverését a magyar legények véres boszuval akarták megtorolni s ezért Topor-Polgár Sándor, Fragna János, Szedlacek Pál, Princz János és Motyóczky János berontottak a koreszmába s minden szó nélkül ütni-venni kezdték a tót legényeket. A harc rövid, de heves volt. A tótok közül Petró János a fejére mért két súlyos ütés következtében holtan maradt a csataterén, Galló Pál öt hónapig, Peczkó Pál pedig a szenvedett sérülések következtében 19 napig nyomta az ágyát. A pestvidéki törvényszék előtt ma megtartott írtárgyaláson dr. Bálint Ernő kir. ügyész tekintettel arra, hogy annak kiletét, aki a halálos ütést mérte, a vizsgálat során megállapítani nem lehetett, vádat emelt a btkv. 308. §-a alapján a verekezésben résztvett összes legények ellen. A vádlottak ma is tagadtak, csak Princz János tett beismerő vallomását a következő kijelentéssel:

— Indulásom bár volt az ellenállásban, de ezt nem cselekedhettem, mert valaki úgy pofon ütött, hogy indulásom nem sikerült.

A kihallgatott 23 tanu sem tudott semmi lényegeset mondani. Egynéhányan azt állították, hogy Petró Topor-Polgár Sándor, Gallót pedig Fragna János ütötte le. Az ügyész vádbeszédében kérte a btkv. 308. §-a alapján valamennyi verekedő vádlott meg-

büntetését. A bíróság dr. Hevesi Illés, dr. Gleichman Lajos és dr. Baumfeld Lajos védők meghallgatás után Topor-Polgár Sándort négy évi, Fragna János nyolcz havi, Szedlacek Pált hat havi börtönre, Motyóczky Jánost két havi fogházra ítélte, Princz János ellenben bizonyítékok hiányában felmentette. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért felebbezett, de felebbeztek a vádlottak és védők is.

Nyilt-tér

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvéllykór-, súlyos idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és nemely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűdés és elmesavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Homopata) lendelő intézete van Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9-1-ig és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Hazai termék!

Hazai termék!

a Mohai ÁGNES-Forrás

Elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmu ásványvíz. Időges gyomorhaj, legcső-, tüdő-, gyomor- és bélhurul, osontályulás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben kitűnő eredménnyel használatik, kellemes borvíz. 1¹/₂ literes üvegekben 42 fillér. — Üres üvegekért 8 fillér térül vissza. Mindenütt kapható. A forráskezelőség.

Főraktár: ÉDESKUTY L. eszéki és királyi udvari szállítónál. Budapest: Erzsébet-tér 8. Telefon 16-32.

ÜSTÖKÖS

a legjobb magyar vicclap

Hetente 20 oldal kacagtató tartalom, színesen illusztrált politikai és társadalmi karrikaturák

Előfizetési árak:

1/2 évre (jul.-decz.) 6 k. 1/4 évre (jul.-okt.) 3 k.

Az „EGYETERTÉS” előfizetési részére:

1/2 évre ... 4 kor. 1/4 évre ... 2 kor. kedvezményes előfizetés.

Figyelem! A ki most felévre 6 koronával előfizet, INGYEN kapja meg az 1907. évi teljes bekötött évfolyamot. (700 oldal vicc, kép stb.) Cím: ÜSTÖKÖS — Budapest

Katona Gyula és neje fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy egyetlen földi gyönyörűségük, drága gyermekük

ILONKA

folyó hó 28-án, rövid szenvedés után, életének 3-ik évében jobblétre szenderült. — A drága kis halott hült tetemét folyó hó 30-án kedden, délután 5 órakor helyezték örök nyugalomra a farkasréti izr. temetőben.

Áldás lengjen drága hamvai felett!

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorhajásoknak és székszorulásban, szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

Hazai iparunk és a haditengerészet.

Budapest, június 30

Ismeretes dolog, hogy haditengerészetünk elhatározta tengeraltjárók beszerzését. Bár a járműveket a szakkörök sokáig bizalmatlansággal fogadták, ma már elnémetelt a kétségeskedés. S ha néhány részletet illetően még némileg eltérők is a szakkörök véleménye: egyben a haditengerészetek e hadászati eszközt a hadifelszerelés kiegészítő részéül általánosan elfogadták.

Hogy mennyire túl vannak immár a tengeraltjárók a kísérletezés stádiumán, leginkább bizonyítja a hozzájuk fűzött igények állandó fokozódása.

A közelmúltban erre nézve még vajmi szerények voltak az igények. A kis tonnatartalommal bíró és csekély méretű tengeraltjárónak nem volt semmi önállósága. Minthogy menetsebességük csekély és működési körük korlátozott volt, a járművek csak kísérő hajók közelében voltak használhatók, ahol az akkumulátoroknak villamos erővel való ellátása lehetséges volt s a kifáradt és elcsigázott legénység kipihenhetette magát. A tengeraltjáró tehát pusztán védőeszköz-számba ment, mely a láncrea kötött eb módjára csak akkor válhatott veszedelmessé az ellenségre nézve, ha ez közelébe került.

Ez most már gyökeresen megváltozott. A tengeraltjáró teljes önállósága azáltal biztosított, hogy kétféle hajtóerő nyer alkalmazást. Az egyik a robbanó motor, mely a víz felszínén való hajtásra szolgál. A másik pedig az elektromotor, melylyel a hajó a víz alatt jár. Ezáltal nevezetes módon sikerült a menetsebességet fokozni és az akkumulátorokat magán a járművön villamos erővel ellátni, ami eddig egyrészt nagy idővesztéssel járt, másrészt csak egy kikötőben vagy a kísérő hajók segítségével volt lehetséges. A vízkiszorítás fokozása pedig a legénység kényelmese elhelyezésére nyújt módot, úgy, hogy a tengeraltjárók, tekintettel főleg az így nyert önállóságra, ez idő szerint bizvást egy sorba helyezhetők a torpedóhajókkal.

Haditengerészetünk jelenleg hat tengeraltjárót épített. Kettő a fiumei Whitead & Co. részvényársaságánál készül, mely, mint általánosan ismeretes, a Whitead-féle torpedók gyártásával és világszerte terjesztésével évtizedek óta foglalkozva, a tengeraltjáró járművek technikája terén bő tapasztalatokat szerezhettek. A vállalat az elsők közt jutott arra a meggyőződésre, hogy a tengeraltjárókhoz fokozottabb igényeket kell fűzni, avégből, hogy taktikai és stratégiai tekintetben megfelelő előnyökkel járjon azoknak alkalmazása. Csak akkor válhatik a tengeraltjáró értékes hadifelszerelési eszközzé és pedig úgy a támadás, mint a védelem szempontjából, ha az, tekintet nélkül az időjárásra, képes a czirkáló flottát kísérni, legalább is oly módon, mint a mai torpedóhajók és torpedóüzökök.

Ezen szempontok nyomán a Whitead & Co. r.-t. a szóban levő követelményeknek megfelelő olyan új típust állított elő, mely a most befejezett tüzetes kísérletezések eredményeképp a hozzáfűzött várakozásokat teljes mértékben igazolta.

A „Whitead-typus“ megjelölés alatt ismeretes új, tervezett típus vízkiszorítása 400 tonna lesz. Menetsebessége a víz felszínén 15 csomó (tengeri mérföld á 1850 m.) és 2000 ily tengeri mérföldnek egyhuzamban való megtételére lesz képes. Az új jármű természetesen el van látva mindazon felszereléssel és ujtásokkal, amelyek a modern tengeraltjárókat jellemzik, s emellett a vízkiszorítás elért magas fokánál fogva a tiszték és a legénység hosszabb időre való kényelmes elhelyezését biztosítja.

Hazai hajóépítő-iparunk ezen újabb vívmánya méltó megelégedésünkre szolgálhat s óhajtható volna, hogy az érdekelt körök és haditengerészetünk a buzgón fáradozó világhírű czég munkáját s a haditengerészetnek azáltal biztosított, eléggé meg nem becsülhető előnyt kellőképp méltányolják. Ha ekkép haditengerészetünk éppen hazai iparunk utján jut minél mo-

dernebb színvonalra, az a magyar ipar szempontjából csak méltó elégtételünkre fog szolgálhatni.

Egészségügyi rendszabályok a zsákkölcsönző üzletekben.

— Kossuth Ferencz a zsákmunkásokért. —

Budapest, június 30

A munkásszociológia terén még óriási feladatok várnak megoldásra és bizony évtizedek súlyos mulasztásait kell pótolnia annak, aki vállalkozik arra, hogy előbbrevigye e nagyjelentőségű ügyet. Egész embert kíván e kérdés intézése s éppen ezért szinte bámulatos az, hogy Kossuth Ferencz nagy kormányzati tevékenysége mellett még erre is tud figyelmet szentelni. És minden lépés, mely a munkások igazi szociális érdekeit szolgálja, egy-egy hatalmas fegyver a különféle hatalmi félvezetések ellen. Különösen fontos nemzeti szempontból a munkásszociológia terén a munkásszociológia fejlesztése, mert e tekintetben valóban szörnyű sok a teendő. E körbe vág Kossuth legújabb lépése, melylyel a zsákkölcsönző intézeteket munkásszociológiai szempontból szabályozni és az iparfelügyelők ellenőrzése alá helyezni kívánja. A miniszterhez érkezett jelentések szerint ugyanis a zsákkölcsönzővel foglalkozó telepeken a munka egy része többnyire pinczehelyiségekben végeztetik, amelyek csak hiányosan szellőztethetők, a téli időszakban pedig a helyiségeket — mivel a munkások a hideg ellen védekezni kívánnak s ezért az ablakokat ki nem nyitják — egyáltalában nem, vagy legfeljebb csak a munkaközi szünetek alatt szellőztetik. A visszaérkező gabonaszakok azonban nagymennyiségű port tartalmaznak és azok kiporolásáról gondoskodva egyáltalában nincsen. Az ily helyiségekbe tehát nagymennyiségű por huzeltatik be s a zsákokkal való munkálatok közben a levegőt az a porfelleg felkavarodik; súlyosbítja a helyzetet az, hogy e telepeken általában nőmunkások vannak alkalmazva. Miután a zsákkölcsönző-telepek általában csupán kézi erővel s többnyire husznál kevesebb alkalmazottal dolgoznak, nagyobb részüik nem tartozik az iparfelügyelők hatásköre alá és így azokra vonatkozólag intézkedniök sincs módjukban. Felmerült tehát az a kérdés, hogy az 1893. évi XXVIII. t.-cz. 17. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés alapján ezen telepek a hivatkozott §-ban felsorolt telepek közé nem lennének-e sorozandók, minek következményeképp azok, tekintet nélkül az alkalmazottak számára és tekintet nélkül arra, hogy erőgép által tartatnak-e működésben, vagy sem, az iparfelügyelők által a hivatkozott törvény 14. §-a szerint eszközözendő vizsgálatnak fognának alávetettni. A szóbanforgó telepeknek az iparfelügyeleti vizsgálat alá vonásával egyidejűleg szükségesnek vélné a miniszter, hogy a telepeken alkalmazott munkások egészségének védelmére megállapítsanak a szükséges intézkedések, melyeket a következőkben körvonalaz:

1. A kölcsönzött zsákok főleg gabonaszállításra használtatnak s midőn a terménykereskedőktől vizsgálják, igen sok, finom port tartalmaznak. Midőn a zsákokat a szekerekről behordatják a zsákkölcsönző-telepek helyiségébe s ott a földre vetik, sűrű porfelleg száll fel belőlük. Ezért azt kell megakadályozni, hogy a szóbanforgó telep zárt helyiségeibe ilyen poros állapotban kerüljenek be a zsákok. Erre az volna a miniszter szerint a legmegfelelőbb eljárás, hogy a zsákokat már jól kiporozott állapotban szállítsák a telepre. Megfelelő eljárás volna továbbá az is, hogy az ily telepek pinczehelyiségeiben porológépet állítsanak fel s a zsákokat a szekerekről a pinczehelyiség ablakán keresztül juttatnák be a porológépbe. A porológép exhaustorral volna összekötendő, melylyel a por egy porkamrába gyűjtetnék össze. A porolás tartama alatt a pinczehelyiségben csupán azon munkásoknak szabad megengedni a tartózkodást, akiknek jelenlétét a gép működése megkívánja. A porológép oly módon burkolandó, hogy abból a por ki ne szállhasson s amennyiben a gép működése közben a levegőbe mégis por kerülne, akkor az ott dolgozó munkás respirátorral látandó el.

2. Miután azonban a zsákok még porolt álla-

potban is tartalmaznak, illetve tartalmazhatnak port, szükséges, hogy a telep helyiségei, melyekben a zsákok osztályozása és javítása folyik, tágas, magas, világos és jól szellőztethető helyiségek legyenek, melyek a munkaközi szünetekben szorgosan szellőztetessenek s padlójuk naponta kétszer felcsoportosassék. A helyiségek évenként legalább kétszer alaposan ki-takarítandók.

3. A szóban forgó telepeken 16 évesnél fiatalabb munkások ne legyenek alkalmazhatók.

4. A zsákkölcsönző-telepeken alkalmazott munkásokat a munkaadó munkaruhákkal, köpenyvel és sapkával köteles ellátni s gondoskodni arról, hogy azokat munkaközben viseljék.

5. A telepeken mosdószerkek (mosdóvíz, szappan, kefe, törülköző, pohár) tartandók készletben és a munkaadó köteles arról gondoskodni, hogy a munkások étkezés és a telepről való távozás előtt arcukat, kezüket megmossák s szájukat kiöblítsék.

Mielőtt azonban a miniszter ez ügyben intézkednék, ismerni kívánja az összes kereskedelmi és iparkamaráknak, illetve az érdekeltnek véleményét. Ez ügyben a budapesti kereskedelmi és iparkamara pénteken értekezletet tart, amelyre az összes érdekeltet meghívta. Reméljük, hogy maguk a munkások is méltányolják a miniszter igazán nagyfontosságú szociális törekvéseit s önmaguk érdekében is segíteni fogják abban.

Az ideai aratás.

Az O. M. G. E. véleménye. —

Budapest, június 30

A földművelésügyi minisztérium június 15-én kiadott termésbecslése szerint az ideai termés valamivel jobb lesz a tavalyinál. A becslés szerint 36,9 millió q búzatermésre lehet az idén számítani. A becslés kiadása óta jelentősen változott a helyzet s miután a földművelési minisztérium újabb termésbecslése csak július hó első napjaiban fog megjelenni, az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ kérdést intézett gabonárjegyző irodájának tudósítóihoz, amelyben különösen az e hó közepe óta esetleg megváltozott helyzetről kér tájékoztatást. Az iroda által feltett kérdések a következők: 1. Milyen termés várható általában? 2. Holdanként mekkora átlagtermésre számíthatunk? 3. Mennyivel várható jobb termés a múlt esztendeinél? illetve mennyivel rosszabb egy normális esztendő termésénél? 4. Mi volt legfőbb oka az ideai kedvezőtlen termés eredmények? 5. Mikor kezdték meg az aratást, vagy mikor fogják megkezdeni? 6. Mennyiben változott a helyzet június hó közepe óta? Eladásra váró gabonakészlet van-e a gazdák birtokában? — E kérdésekre az „O. M. G. E.“ tudósítói június hó 25-iki kelettel a következőkben adták meg a választ. 1. Nagyon általánosságban gyenge közepes termés várható. Középen felüli terméseredményt ígér Sopron, Pozsony és Nyitra vármegye. A Dunántulban legrosszabb a helyzet Somogy megyében, a várható termés a tavalihoz viszonyítva. A Duna—Tisza között gyenge közepes termés várható, itt az üszög és rozsdá okozott tetemes károkat. A Tisza bal partján és jobb partján közepesnek mondható a termés, de a tavasziak jobbak, mint az ősziak. Szalma itt is kevés. A Tisza bal partján különben annyira változó a helyzet egyes vidékek szerint, hogy a jónak mondható terméseredmény sűrűn változik a majdnem silány terméssel. A Tisza—Maros szögén gyenge közepes, de szintén igen változó. Legjobb a termés még Torontálban. Erdélyben igen gyenge a termés. 2. A holdankénti átlag kevés, jóval alul marad, a rendes évek átlagtermésénél. Az átlag legjobb Nyugat- és Északnyugatmagyarországon. Tul a Dunán körülbelül normális az átlag, az ország többi részén ennél gyengébb. A Duna—Tisza szögén jobb, Erdélyben pedig alig 4—5. buzaátlagtermés várható. 3. Az ideai év terméseredménye átlagban jóval alul marad egy rendes termésű év hozamánál. Mégis a múlt év eredményeihez hasonlítva, mely tudvalevőleg igen silány volt, az ezidei terméseredmény a Duna jobb partján megegyezni látszik a tavalyi eredménnyel, Somogyban 35—40% rosszabb, Erdély terméseredménye még rosszabb, mint a múlt évi volt. 4. A silány eredmény oka: A múlt őszi kedvezőtlen időjárás,

valamint a folyó évben a május havi csapadékhiány és a június havi rendellenes szárazság. 5. Az aratást az idén jóval korábban kezdték meg, mint más esztendőben. Legkorábban a Bánságban, ahol június 19-én az árpa már keresztékben állott. Az északi megyéket kivéve mindenütt arattak már Péter Pál előtti héten. Erdélyben július 10. táján kezdik az aratást. 6. Június hó közepéhez viszonyítva országrészenként a következőleg áll a helyzet: Duna jobbpartján változatlan, Sopron, Somogy és Zala megyékben a szárazság és esőhiány folytán rosszabbodott. Duna balpartján változatlan. Duna—Tisza közén rosszabbodott, különösen a tavaszi gabonaművekben. Tisza jobbpartján változatlan, néhol jégverés okozott kárt. Tisza balpartján változatlan. Bihar és Hajdumegyékben jelentéktelen javulással. Tisza—Maros szögén változatlan. Temes megyében, Nagyszentmiklós környékén javulással. Erdély rosszabbodott. Ebből látható, hogy a július semmiesetre sem történt június hó közepe óta. Így előrelátható, hogy a földművelésügyi minisztérium által kiadott termésbecslésnél a várható terméseredmény kisebb lesz. Ezt a körülményt még kedvezőtelenebbé teszi az, hogy a beérkezett jelentések szerint a gazdák kezén ma számbavehető eladásra váró készlet nincsen.

* * *

Az O. M. G. E. jelentésére csak az a megjegyzésünk, hogy a gabonatözsde tagjai egészen más véleményekkel vannak a termés iránt. A kettős ünnepnapot gabonatözsdeink emberei ugyanis arra használták fel, hogy az ország különböző vidékein személyes meggyőződést szerezzenek a vetések állásáról s a mindenfelé megindult aratási munkálatokról. Hogy ezek a tapasztalatok milyenek voltak, az kiderült már ma délelőtt, amint a tözsde kapuit megnyitották. A legnagyobb izgalom közepette sietett mindenki kinálni a búzát és a többi gabonaműveket és mindjárt jóval alacsonyabb áron a szombatinál. Mert mindenfelől kedvezők a hírek a vetésekről, az aratásnak is pompás idő kedvez. Az ekképp támadt óriási kínálat természetesen újabb jelentékeny pusztítást vitt végbe a gabonárákban. Így az októberi buza szombati záróárfolyamához képest 46 fillérrel hanyatlott, az októberi rozs 30 fillérrel és a júliusi tengeri 12 fillérrel csökkent. Egyedül az októberi zab és az új tengeri ára javult 4—4 fillérrel. A készbuza ára teljes negyven fillérrel hanyatlott. Rendkívül érdekes jelenség tehát a mai, midőn a gazdák rossz termésről beszélnek, a tözsde pedig úgy rendezkedik be, hogy a termésnek jobbnak kell lennie, mint aminőt vártak. Vajon melyik fél taktikázik? ...

Az első nő-építőmester. Ismeretes dolog, hogy a feminizmus minden lehetőséget elkövet a nők egyenjogúsítása érdekében, gyűléseket, röpiratokat bocsát világgá, kongresszusokat tart s mindenütt azt hangoztatja, hogy a nők előtt minden pályát meg kell nyitni. Egy fiatal hölgy most gyakorlati uton oldja meg a kérdést. Prédá Ilona már évekket ezelőtt szorgalom és kitartó munka árán kőműves, kőfaragó és ácsmesterré küzdötte fel magát, s azóta a Királyhágón túl, főleg az erdélyi részeken gyakorolta közmegegyezésre ezeket a mesterségeket. De nem elégedett meg a malteroskanállal, sem a vésővel, sem az ácsezekercével, hanem az építőmester bábáira vágyott. Éjt nappalá téve tanult, pompás tervek készített és Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter — amint értesülünk — méltányolva gyakorlati képzettségét és a tervezésben való igazolt jártasságát, elengedte neki az építőmesteri szakvizsgát megelőző elővizsgát s biztosra vehető, hogy nemsokára leteszi a szakvizsgát és a pályázati tervek alá büszkén írhatja majd alá magát — mint e szakmában első a nők között — Prédá Ilona építőmester.

Pénzüntéti tisztviselők mozgalma. A pénzüntéti tisztviselők debreczeni kongresszusa által a nyugdíjügy és a pénzüntéti tisztviselők jogviszonyainak rendezése céljából kiküldött bizottságok vasárnap tartották első ülésüket a Magyarországi Pénzüntéti Országos Szövetsége helyiségében. A nyugdíjbizottság elhatározta, hogy a pénzüntéti tisztviselők önálló nyugdíjintézményét szövetkezeti alapon létesíti, az ehhez szükséges tőkét a hazai pénzüntéti áldozatkészségétől várja. Megállapodott a bizottság a létesítendő nyugdíj-szövetkezet szervezeti és ügyviteli alapelveire, a részletek kidol-

gozására, valamint a szükséges propaganda kifejtésére egy-egy bizottságot küldvén ki. A tisztviselők jogviszonyainak az ipartörvényjavaslattal kapcsolatos rendezésére kiküldött bizottság dr. Hantos Elemér indítványára elhatározta, hogy a kormányhoz emlékiratot intéz, melyben a magántisztviselők jogviszonyainak külön törvényben való rendezését és nyugdíjügyük törvényhozási szabályozását sürgeti.

A szeszadótörvény és a kamara. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kérvénnyel járul a magyar országgyűlés főrendiházához a képviselőház részéről megszavazott szeszadótörvényjavaslat módosítása iránt. A kamara a magyar szeszgyáriparra nézve sérelmes kontingensfelosztáson kívül állást foglal különösen a 65 koronában megállapított kontingensmegváltási összeg ellen, amelyet magasabb összegben kér megállapítani, állást foglal továbbá ama korlátozás ellen, amely szerint a száritott mosléknak külföldön való értékesítése kizártnék. A kamara azt kéri, hogy az ipari szeszgyárak részére eddig fenntartott szeszkontingens az ő részükre a jövőben is meghagyassék, amennyiben azonban a főrendiház úgy találná, hogy az ipari szeszkontingens lecsökkentése szükséges, azt a kérelmet terjeszti elő, hogy: 1. a kárpotlasi összeget a pénzügyi bizottság által javasolt 65 koronánál magasabb összegben állapítsa meg; és 2. a száritott moslékra nézve tervbe vett kivételi tilalmat mellőzze.

A Folyam- és Tengerhajózási közgyűlése. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság ma tartotta tizenharmadik rendes évi közgyűlést Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag, elnök és Pekár Imre alelnök akadályoztatása folytán Horváth Elemér min. tanácsos, az igazgatóság tagjának elnökölete alatt, Biró Tamás miniszteri tanácsos, miniszteri biztos jelenlétében. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul az évi jelentést, elfogadta az igazgatóság indítványát, hogy az 1907. évi osztalék 8 korona összegben állapítsák meg, megadta az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvényt és megválasztotta a felügyelő-bizottságra: lovag Ahsbáhs Leó, Deutsch Antal, Jármai Gyula, Matuska István, Oefl Ferencz, dr. Vértessy Sándor és Werkner Ármint. A társaság hajóparkja az Eggenhofer József hajózási vállalatától megvásárolt uszóművekkel gyarapítva, az elmúlt évben 48 drb összesen 18650 indikált főerővel bíró gőzösből, 273 drb 140.514 tonna hordókapacitású uszályhajóból, 69 drb kikötő állóhajóból és 1 drb mentőderégyéből állott. A társaság uszóműveinek értéke felszerelés nélkül: 17.789.951 K 63 fillér, míg a felszerelés 2.082.374 K 84 fillér értékkel bír. A gőzösek 5166 menetet tettek 112.912 menetóra alatt és a megtett utak hossza 944.804 kilométer, a személykilométerek száma 32.654.999, a tonnakilométereké 391.601.206. A társaság gőzei összesen 747 idegen hajót vontattak. A személyszállítás 762.232 K 38 fillér, az áruszállítás 5.665.700 K 46 fillér bevételt eredményezett, mely a múlt évi eredményhez képest örvendetes emelkedést tüntet fel. A társaság tartalékai a 10.000.000 K részvénytökével szemben 8.254.050 K 41 fillért tesznek ki. A tizenharmadik szelvényt, mátol kezdve a társaság pénztára és a Magyar Általános Hitelbank váltja be. Az igazgatóság a közgyűlést követő alakuló ülésen elnökké Kornfeld Zsigmondot, alelnökké Pekár Imrét választotta meg.

A gabonatözsdeiről. A külföldön az irányzat valamivel szilárdabb lett, ellenben nálunk a tendencia lanya maradt az aratásra rendkívüli kedvező időjárás és különösen az Ausztriából érkező jó terméskültségek miatt. Az Alföldről ma már új búzából minták is érkeztek, melyek szépen kifejlődött, súlyos minőséget mutattak és így valószínűnek látszik, hogy a múlt heti abnormálisan meleg időjárás a szemnek nem ártott. Októberi buza mindjárt kezdetben 10 fillérrel olcsóbban, 10.70-en indult, mint a szombati zárlat, a helyi spekuláció újabb vételei folytán ismét megszilárdult, de csakhamar a vidék eladásaira 10.60-ig csökkent. Ugyanígyen hullámszáron ment át az októberi rozs és zab kurzusa, míg a tengeriben csekély volt az árváltozás. A készáruiparban sürgős kínálattal szemben gyenge volt a vételkedv, elkelt 14 ezer mázsa buza 50 kilonki 15 fillérrel olcsóbb áron. Rozs szintén 15 fillérrel, zab, tengeri 5 fillérrel olcsóbb. A határidő-piaczon 1 óra 30 perczkor zárdott árfolyamkülönbszeteket ez a táblázat mutatja:

	jun. 20.	jun. 26.	jun. 27.	jun. 30.
Buza októberre	11.61	11.02	10.79	10.59
Rozs új októberre	9.53	9.—	8.74	8.62
Zab októberre	8.48	8.22	8.16	8.19
Tengeri júliusra	7.13	6.97	6.94	6.91
Tengeri 1909 májusra	6.92	6.79	6.72	6.74

Panasz a burgonyafőző-kartell ellen. A Magyar Sütők Országos Szövetségének elnökségéhez az utóbbi időben számos panasz érkezett a sütőiparosok

köréből a burgonyafőzők/kartelle ellen. A panaszok csucspontja abban kulminál, hogy a burgonyafőzők az árakat kilonként 14 fillérrel önkényileg felemelték, sőt még abban is megállapodtak, hogy egymás vevőit el nem fogadják, így a sütők teljesen ki vannak a burgonyakartell tagjainak szolgáltatva. A bajok orvoslására már másfél évvel ezelőtt kísérletet akartak tenni a pékek a burgonyának saját üzemből való főzése oly célból, hogy azt a fővárosi sütők részére minden haszon nélkül, saját költségeinek megfelelő áron forgalomba hozza. E terv ellen azonban a Szövetség ellenségei élénk agitációt fejtettek ki, úgy, hogy a terv hajótörést szenvedett. Most tehát úgy vélnék segíteni a sütők a visszá állapotokon, hogy a fővárosi sütőipartestület rendezzen be az ipartestület házában burgonyafőzőt és azt legalább is addig tartsa üzemből, amíg a burgonyakartell tulajdonsái meg nem szűnnek.

Csödédek. Arany Gyula budapesti bejegyzett cég (üzlete: VII. ker., Dohány-utca 20. és Ujpest, Árpád-utca 102. sz.) kereskedő ellen a budapesti váltótörvényszék a csödöt megnyitotta. Csödbiztos: Somoskeőy Dezső kir. törvényszéki bíró; tömeggondnok: dr. Burger Géza ügyvéd; tömeggondnok-helyettes: dr. Sztelhló Dezső ügyvéd. A követelések bejelentésére augusztus 5., felszámolási tárgyalásra szeptember 3., a csödválasztmány megválasztására szeptember 5. tűzött ki határidőt. — Szücs és Vajda budapesti bejegyzett cég (üzlete: VIII. ker., Baross-utca 109. sz.) kereskedő ellen szintén csödöt nyitott a váltótörvényszék. Csödbiztos: dr. Schirilla Achill kir. törvényszéki bíró; tömeggondnok: dr. Haasz Bertalan ügyvéd; tömeggondnok-helyettes: Fried Károly ügyvéd. A követelések bejelentésére augusztus 1., felszámolási tárgyalásra augusztus 31., a csödválasztmány megválasztására szeptember 2. tűzött ki határidőt.

A munkásbiztosító pénztár ügye. A kereskedelemügyi minisztérium s a m. kir. állami munkásbiztosító hivatali rendeleteket bocsátottak ki, amelyek az üzemi és balesetbejelentéseket, az alkalmazottak bejelentését és a pénztárak ügykezelését a munkásbiztosítási törvénynek megfelelően szabályozzák. E rendeletek főbb intézkedései szerint mindazon munkaadók, akiknek alkalmazottai baleset ellen biztosítandók, tartoznak július 1-től 25-ig terjedő idő alatt az üzembeljelentést és e célra szolgáló úrlapon eszközölni. Ugyanezen idő alatt jelentendők be azok az üzemi változások is, amelyek 1907. évi július 1. óta az üzemből előállottak. Kötelesek továbbá a munkaadók összes alkalmazottaikat a munkásbiztosító pénztárnál az újonnan kibocsátott úrlapokon bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy az alkalmazottak előzőleg már be voltak-e jelentve vagy nem. E bejelentések július 16-tól 31-ig terjedő idő alatt eszközölni s ezek alapján az összes tagok új igazolványt kapnak. A munkaadók teendőiről s a rendeletek egyéb intézkedéseiről a pénztár falragaszok és körlevelek útján értesítette az érdekelt munkaadókat. Ily értesítés, mely mindenben tájékoztatás nyújt, a pénztár hivatalában (VII., Damjanich-utca 26.) kapható. Ugyanitt szereshetők be a díjmentesen a bejelentéshez szükséges nyomtatványúrlapok is.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

DR. HÖNIGIZSÓ
Elektrotherpai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses nyújtás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalizatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Gőzszavas fürdők.
Főbb javallatok: Alacsony idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. o. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Cselekedés egész napon át — — Kivételre prospektum

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegzésbák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Tuberculosis).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Közevény és csusz (Rheuma, hűgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
Bőr-bajok. Bőrvizketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde

Budapest, június 30

Az üzlet mai lefolyásáról közgazdasági rovánkban számolunk be.

A készáru piaczon elkelt:

Buza, Tiszavidéki: 200 mm. 78.8 kg. 24.50 korona, 650 mm. 77.5 kg. 24.20 korona, 300 mm. 77 kg. 24.50 korona, 200 mm. 77 kg. 24.50 korona, 100 mm. 77 kg. 24.40 korona, 350 mm. 77 kg. 24.20 korona, 250 mm. 77 kg. 24.30 korona, 300 mm. 76.4 kg. 23.50 korona, felső, 350 mm. 76.5 kg. 23.50 korona, 200 mm. 76.5 kg. 24.40 korona, 14000 mm. 76.5 kg. 24.40 korona, 100 mm. 76.5 kg. 24.30 korona, 300 mm. 76.2 kg. 24.40 korona, 1000 mm. 76 kg. 24. korona, 900 mm. 76.8 kg. 24. korona.

Pestvidéki: 100 mm. 77.5 kg. 24.30 korona. Kalocsai: 1350 mm. 76 kg. 23.80 korona. Új rozs: 100 mm. 16.80 korona, kpf. mellett, par. Tengeri: 200 mm. 14.15 korona, kpf. mellett. Zab: 100 mm. 16.60 korona, 100 mm. 16.50 korona, 100 mm. 16.35 korona, 100 mm. 16.30 korona, kpf. mellett, 200 mm. 16. korona, kpf. mellett, par. Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Table with columns: Buza, Tiszavidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, Szerb, Rozs I-rendű, Arpa, Köles, Zab I-rendű, Tengeri, Repce. Rows show prices for various types of grain in different regions.

A határidőpiaczon köttetett:

Előfordult kötések (50 kg.-kint): Buza 1908. októberre 10.68, 10.78, 10.64, 10.62, 10.63, 10.64. Rozs 1908. októberre 8.67, 8.81, 8.67, 8.74, 8.64. Zab 1908. októberre 8.14, 8.29, 8.16, 8.18. Tengeri júliusra 6.99, 7. , 6.90. Tengeri 1909 májusra 6.83, 6.90, 6.81.

1 óra 30 percig zárulnak:

Table showing prices for October and July grain: októberi buza 10.59-10.60, októberi rozs 8.62-8.63, októberi zab 8.19-8.20, júliusi tengeri 6.91-6.92, 1909 májusi tengeri 6.74-6.75.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. június 26-tól június 29-ig.

Table with columns: Erkezett, Elszállított. Rows: Buza (30759, 2772), Rozs (720, 359), Arpa (1101, -), Zab (4084, -), Tengeri (10653, 101), Liszt (408, 21586), Korpa (-, 2537).

Értéktőzsde.

Mérsékelt üzletmenet mellett, tartott irányzattal folyt le a tőzsde, a vezető értékek jelentéktelen csökkenést mutattak, kivéve az Államvasuti részvényt, mely bécsi buzdításra keresett volt és pár koronával emelkedett. A helyi piaczon is mérsékelt volt a forgalom. Üzlet Beocsini Csementgyár, Salgótarjáni Kőszénbánya, Danubius, Városi Villamos Vasut-részvényekben és Szanatórium-sorsjegyben fordult elő. Néhány helyi érték, tekintettel a júniusi zárlatra,

valamivel emelkedett. Az Osztrák hitel ma reggel 618.50 koronán indult, előbb 617.75-re gyengült, aztán 618-ra javult. A Magyar hitel 737.50 koronás kezdő árfolyama nagynehezen 738.25-re javult, míg az Államvasut az előtőzsdén egyáltalán nem volt forgalomban, a déli tőzsdén pedig 696.50 és 697.50 koronán köttetett. Forgalomba került továbbá: Jelzálog 430-429.50 koronán, Városi Villamos Vasut 260.25 koronán, Közuti 537.75 koronán. Déli vasut 122 koronán, Hazai bank 270.50 koronán, Salgó 559.50 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge. Köttetett: Osztrák hitelrészvény 618.50-617.75 Magyar hitelrészvény 738.-737.50. Osztrák-magyar államvasut 695.75-697.50. Déli vasut 122.-. Jelzálogbank 430.-.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartózkodó. Köttetett: Magyar hitelrészvény 737.75-738.75. Osztrák-magyar államvasut 695.75-697.25. Déli vasut 122.50-123. Magyar leszámítoló-bank 467.-. Jelzálogbank 430.-. Közuti vaspálya 537.50. Városi villamos vasut 260.-261.-. Magyar koronajáradék 93.-93.05. Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 559.-561.-. Beocsini csementgyár r.-t. 520-523.-. Danubius hajógyár r. t. 222.-227.-. Franklin r. t. 494.-. Erzsébet szanatórium-sorsjegy 770.-.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde jobb bécsi és berlini jegyzések nyomán mérsékelt forgalom mellett szilárd irányzattal folyt le. Osztrák magyar államvasuti részvény előnyben részesült. Köttetett: Osztrák hitelrészvény 619.25. Magyar hitelrészvény 738.25-739.50. Jelzálogbank 430.50. Államvasut 697.50-698.50. Végül maradt Magyar hitelrészvény 739.50. Államvasut 698.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, június 30. (Saját tudósítónk jelentése.) A magyarországi aratási kilátásokról kedvezőbb hírek jöttek s erre készáruban és határidőkre az árak ismét hanyatlottak. A külföldi tőzsdék általában alig változott árfolyamokat jelentettek, a new-yorki piac árjegyzéseinek javulása kizárólag spekulációra vezethető vissza.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.85-13.35 korona, mosoni 12.45-12.85 korona, tótfelvidéki 12.45-12.90 kor., délvasuti 12.35-12.85 korona, marchfeldi 12.25-12.60.

Új-rozs: tótfelvidéki 10.30-10.60 korona csepeli 10.20-10.50 kor., pestmegyei 10.25-10.55, déli vasut 10.25-10.45 korona, különféle magyar 10.20-10.45 kor., osztrák 10.25-10.55 korona.

Arpa: morvaországi kor., marchfeldi kor., bécsvidéki kor., tótfelvidéki 7.15-7.40 kor., csepeli kor., győri kor., déli vasuti kor., tiszavidéki kor. korona.

Magyar tengeri: régi 7.35 7.50, új kor. korona, cinquantin 8.-8.50, új kor. korona.

Magyar zab: selejtes kor., közepes 8.50 8.80 korona, elsőrendű 8.75-9.- kor. válogatott 8.90 9.20 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 9.30-8.60 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 30. A rézbánya-részvények hanyatlása a párisi tőzsdén kedvezőtlenül befolyásolta a mai előtőzsde irányzatát és csak a jó magyarországi aratási jelentéseken és magasabb newyorki jegyzéseken mult, hogy ha az eladások nagyobb mérvet nem öltöttek. Déli vasuti részvények és 3%-os déli vasuti elsőbbségi kötvények külföldi eladásokra újból hanyatlottak. Alpesi bányarészvények kezdetben szenvedett veszteségüket behozták. Osztrák-magyar államvasuti részvények ma is szilárdak voltak. A déli tőzsde könnyű javulással indult. Osztrák-magyar államvasuti részvények újból emelkedtek.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 617.50. Magyar hitel. 736.50. Länderbank -.-. Államvasut 696.-.-. Elbavölgyi vasut 448.-. Déli vasut 122.50.-.-. Alpesi bányatársulat 648.75. Rimamurányi 549.-. Májusi járadék 97.10, Magyar koronajár. 93.-. Orosz érték -.-. Török sorsjegy 186.-, Német márka 117.60.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 618.25, Magyar hitel 736.50. Länderbank 436.-, Unio-bank 537.-, Államvasut 696.50, Anglo-bank -.-, Bankverein -.-, Déli vasut 122.25, Gőzhajó -.-, Alpesi bányarészvény 648.50, Májusi járadék 97.05, Magyar koronajáradék 93.-, Török sorsjegy 186.-, Német márka 117.60, Elbavölgyi vasut 448.-, Rimamurányi 549.-, Orosz járadék -.-, Keleti vasutak -.-, Skoda -.-, Magyar jelz. -.-, Kárpáti petroleum -.-.

Bécs, június 30. (Osztrák értékek zárlat.)

4-2 százalékos papír-járadék 97.05, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.90, 1860-as sorsjegy 150.30, Osztrák hitelsorsjegy 472.-, Angol osztrák bankrészvény 293.75, Bécsi Bankverein 518.25 Osztrák-magyar bank 1754.- Déli vasut 122.- Dunagőzhajózási társ. 994.- Dohány rész. 427.- Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.60 Osztr. Lloyd 410.- 4.2 száz. ezüst. jár 96.95-99.-, Osztr. koronajáradék 97.20, 1864-es sorsjegy 261.-, Osztrák hitelintézeti részvény 619.75, Union-Bank 538.-, Osztrák Länderbank 436.-, Osztrák-magyar államvasut 618.25, Elbavölgyi vasut 448.-, Alpesi részvény 652.50, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 239.80, Lipótkohó 421.-, Töröksorsjegy 185.25. Nyugodt.

Bécs, június 27. (Magyar értékek zárlat.)

4-2 százalékos arany-járadék 111.10. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 144.50, Magyar hitelbank részvény 739.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény 469.-, Rimamurányi 549.40, Magyar cukoripar 1716.-, Adria hajózási részvénytársaság 404.50, Magyar koronajáradék 93.-, 4 százalékos magyar földieherm kötv. 93.30, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186.-, Kassa-Oderbergi vasut részvény -.-, Magyar jelzálogbank 429.-, Magyar keresk. bank -.-.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, június 30. (Tőzsdei jelentés.) A mai utimótőzsdén igen szűkhatáru volt a forgalom, bár az árfolyamok jól tartották magukat. Bankértékek majdnem változatlanok maradtak. Bányáértékek vissza-

Schicht szarvasszappana a legjobb

Schicht szarvas jegyű szappant rendkívül, kitűnő tulajdonságainál fogva előnyösen használhatjuk minden elgondolható mosási célra: személyes használatra, legfinomabb és durva, fehér és színes vászonemlék mosására, konyhaedények, bútorok, szőnyegek, háziállatok tisztítására stb. stb. A legjobb kiválasztott nyersanyagokból kész előállítva.

ulius 1.

A panaszok... A bajok... Most tehát...

jegyzett czég... Szücs... Később...

kereskedelem... munkabiztosító... munkabiztosító... munkabiztosító... munkabiztosító...

nyársaság

AND,

IZSÓ

Röntgen-

nyonyítás

sz. I. em. Lift

egéségi állapotok

ág.

(Paralysis).

lmak, idegzásbák

glák, Ischias).

elősorvadás (Te

rségek.

elmeszesedés.

és ceuz (Rheu-

gysavas lerakodás

ületi és csontb-

edés.

erebajok. (Elhíz

aj, vérszegénység

k. Bőrviszketeg

ségek (Hajhullás

óság.)

csomók.

us 2-6-ig.

50-62 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat lanyha volt, az árak 8-10 fillérrel kg.-ként csökkentek.

Juhvásár.

Budapest, június 30. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 845 darab juhot. Árjegyzések: elsőrendű ürü 54-58 fillér kgr.-ként, vagy 42-47 korona páronként, középminőségű ürü 48-52 fill., kgr.-ként vagy 34-40 korona páronként, anyajuhok 40-45 fillér kgr.-ként, vagy 28-32 korona páronként, kosok 46-53 fillér vagy 40-54 kor. páronként, az irányzat lanyhább volt, az árak 1-2 fillérrel kilogrammonként csökkentek.

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, június 30. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 3249 darab magyar, 404 drb galicizai, - drb bukovinai, 939 darab németországi.

Jegyzések kilogrammonként élőszuliban: Magyar hizóökök I-ső minőségű 70-76 fillér, kivételesen 68-72 fillér, II. minőségű 62-68 fillér, III. min. 48-60 fillér, kivét. 40-50 fillér, galicizai hizóökök I-ső minőségű 74-84 fillér, II. minőségű 68-72 fillér, III. minőségű 64-67 fillér, német hizóökök I. min. 80-87 fillér, kivételesen 70-78 fillér, II. min. 70-78 fillér, III. minőségű 64-68 fillér, legelő ökök 50-62 fillér, paraszt ökök 50-60 fill., bika 58-70 korona, kivétel. 40-50 korona, tehén 54-74 korona, bivaly 34-46 korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Bécsi sertésvásár.

St.-Marx, június 30. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai sertésvásárra 13641 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 6866 hizott és 5915 huszterés.

Árak: elsőrendű 109-111 fillér, kivételesen 112 fillér; középnéhez 104-110; idős 96-102 fill.; könnyű 100-106 fillér; fiatal sertés 86-116 fillér, kivételesen 120 fillér kilogrammonként élő szuliban, levonás nélkül.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, június 30-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) 120 fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő szuliban) 110 fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli szuliban) 128-130 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő szuliban) 130-132 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 134-138 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül szuliban) 130-135 fillér, közép (páronként 240-260 kilogramm szuliban) 120-125 fillér.

Sertéslétszám 1908. évi június 27. napján volt készlet 39514 drb., 1908. június hó 28-29-én felhajtott 399 darab, 1908. június 28-29-én elszállított 308 darab, 1908 június 30. napjára maradt készletben 39605 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan nyugodt.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 30. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 812 darab sertés, 17 darab süldő, - darab malacz. Pótfelhajtás - drb sertés, - drb süldő - malacz. Mai napi felhajtás 806 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz, összesen 1618 darab sertés, 17 darab süldő, - darab malacz. Eladatott 1396 darab sertés, 17 darab süldő, - darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 222 drb sertés, 19 darab süldő, - drb malacz. Mai árak: Zsirterés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételszulyban 102-105 fillér, ételszulylevonással 96-98 fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 96-98 fillér, ételszulylevonással 110-120 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 110 fillérig, ételszulylevonással 131-134 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 110 fillér, ételszulylevonással 128-136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig 110 fillér, ételszulylevonással 128-136 fillér. Huszterés, nehéz 300 kilogrammon felül 110 fillérig, könnyű 140-300 kgr.-ig 110 fillérig, ételszulylevonással 110 fillérig. Belföldi süldő 90-100 fillérig, horvát süldő 100-110 fillér Malacz - fillérig. (Árak minden levonás nélküli kilogrammonként, élőszuliban értendő.) A vásár irányzata élénk. Az árak változólanok.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. június 30-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap az északi Felföld, meg Erdély túlnyomó részén és az Alföld északkeleti megyéiben esett néhány mm.-nyi eső. A hőmérséklet kissé emelkedett; maximuma: Csáktornyán 31 C°, minimuma: Arvaváralján, meg Aknaszlattinán 8 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára.

Meleg idő várható. elvéve esővel, vagy zivattal.

Table with columns: Allomás, Szélirány és ereje, Hőmérséklet, Csapadék, etc. Lists various weather stations and their conditions.

VIZÁLLAS.

Table with columns: m óter, m óter, listing various locations and their corresponding water levels.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: RAJOR MATYÁS

Titkos betegségek

Biztos és leküszöböltes meggyógyítására óriási tapasztalata folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvostudor speciálistá.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemű szervek, heveny vagy idült humilit, vizelési nehézségeket, hólyagbaj, sekélyeket, syphilist, lőg- és hátgerincsbaj és bármily női betegségeket.

Budapest, 10., Karoly-körút 10. I. emele.

Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Vidékieket levél útján is biztos eredménnyel gyógykesel és gyógyszerrel is gondoskodik. - Nőknek külön váróterem, külön kijárat.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. enredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbaj, székelt, bulakört (syphilist), bőrbajokat, elgyengült férfierő, idősebbeknél is, önterőzést és annak utóbjait, ideg- és hátgerincsbaj, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 3-4-g és este 7-8-g.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyít.

STANDARD

életbiztosító társaság Edingburghban, Angolhon Alapított 1825.

Magyarországi fiók:

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota)

Table with financial data: Évi bevétel 36,638,000 korona, Kiutalt nyereségrészek 170,000,000, Vagyon 290,900,000, Halálesetek folytán kifizetve 628,474,000

A »Standard« kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világkötvények. Kötvények érvényben tartása díjmentes elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. Szabad háboru-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Telefon 11-06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem víztűlfogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.

Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára, Saját gyártelep.

Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

KÜLÖNFÉLÉK.

Meváltók.

Tiszteljétek a néma szenvedőket
Kik sorvadznak örlő munka-lázban;
Kiknek az élte: küzdés és lemondás...
Kiknek a felkén örök néma gyász van.

Vidám, megváltott, boldog ember-ezrek!
Kiknek a lelke fény-, gyönyörbe' reszket...
Tiszteljétek a néma szenvedőket,
Akik míg sírjok éjjelbe dőlnek;
Emelik a megváltó keresztet!

Zivuska Andor.

(Az olasz királyi család olvasmányai.) Olaszországban nem sokat olvasnak. Az uralkodóház tagjainak ez irányú szükséglete sem valami nagy. Közöttük Margit királyné a legbuzgóbb olvasó, akinek igen eredeti ítéletei vannak a könyvpiac újabb megjelenéseiről. I. Umberto, hogy a politikai érdeklődését kielégítse, minden újságot és folyóiratot át-
tapasztalt, de könyv csak ritkán került kezébe. Fivére, Amedeo aostai herceg, meg egyenesen gyűlölte a könyvet. A „Róma” nevű sorhajón „könyvtár” rendezett be egyetlen egy kötetet: a Dumas „Három testőr”-ének olasz fordításával. Elégge szor-
szalmas könyvforgató Tomaso genovai herceg. Kivált a tengeri kutatásokról és hadászatról szóló munkákat szereti. A családjában is szépen akadnak könyv-
kedvelők. Jack La Bolina a „Rivista di Roma”-ba írott emlékezéseiben, ahonnan ennek a közleménynek az adatai is erednek, feljegyzi, hogy Erzsébet genovai hercegnő, János szász király leánya átül-
tette német nyelvre a Dante „Isteni színjáték”-át. Gyakorta és figyelmesen olvasgat III. Viktor Ernő is. Mikor még nápolyi herceg volt és a fi-
renzei Pitti-palotában lakott, Civelli ottani könyv-
kereskedőnél kiadta az „Olasz kísérleti módszerek története” című tanulmányát. Az olasz udvarnak a fővárosban nincsen könyvtára, csak Turinban, de az sem olyan, hogy jóval különb ne lehetne.

(A kutyák érteke a hangok iránt.) Dr. Kalischer Ottó hosszas és beható kísérleteket tett oly irányban, hogy kipuhatója, hogy a kutyák mennyire tudják a hangokat megkülönböztetni. Hasonló kísérleteket tett oly irányban is, hogy a kutyáknak a különböző hőszo-

rosan tesethez álló frakk volt rajta, gomblyukában kaméliával, kis ujján pedig csodaszép rubinköves gyűrű csillogott.
— Igen tisztelt Woodville asszony, milyen kedves és szeretetre méltó öntől, hogy engem meglátogatott — kezdte a beszélgetést az őrnagy, amint leültünk. — Már igazán vágyódtam utána, hogy önt megismerhessem. Ernővel igen régi jó barátok vagyunk. Szívvel jövő jó kívánságaimat akkor fejeztem ki neki, mikor házasságát bejelentette nekem. Most, hogy láttam a feleségét, irigylem őt.
Az őrnagy szürke, szurós pillantása szel-
debb lett, amint engem nézett. Erős, kissé durva hangja tompábban csengett; viselkedése velem szemben volt vegyítve tisztelettel és csodálattal, egy kissé még szerelmes is volt.
— Köszönöm önnek őrnagy ur a szíves fogadtatást és előzékeny bökjait — feleltem én, s azon igyekeztem, minél előgultatlanabban beszél-
jek. — Szabad most már nekem is beszélnem?
A gálans őreg ur megfogta a kezemet, melyet hasztalanul igyekeztem tőle elvonni — és megcsókolta.
— Ma hallottam önt először beszélni — szölt az őrnagy. — De varázslatos hangjának hatása alatt állok. Kérem legyen elnézéssel Woodville asszony egy őreg fickó iránt. Ne haragudjék ártatlan szórakozásomért. Engedje meg, hogy megtartsam ezt a bájos kis kezét. A hölgyek mind elnézéssel vannak ezen gyengém iránt. Remélhetőleg ön sem fog kivételt tenni. Tehát legyen oly kegyes s mondja el, hogy mit óhajtatölem.
— Azt akartam önnek mondani őrnagy ur, hogy szíves vendéglátása felett nagyon örvendek és ezért bátorságot vészek magamnak, öntől egy nagy szíveséget kérni.
Magamban teljesen tisztában voltam, hogy nagyon is gyorsan haladok célom felé; de az őrnagy csodálata irántam még nagyobb sietséggel ment előre, ugyannyira, hogy szükségességét éreztem, hogy ezt meggátoljam.
— A szíveség már is teljesítve van, — felelte az őrnagy a kezemet elboocsátva — és most mondja meg nekem, hogyan érzi magát Ernő?

leánya itt a mellképeket érti. Egy másik levelében így ír: „Milyen különösen öltözködnek azok a nők. Miért viselnek madarakat, apró, csinos madarakat a fejükön? Igaz, hogy sok-sok madarat ölnek meg csak azért, hogy velük a szép francia nők fejét szépítsék és csinosítsák? Ha ez nálatok szokás, akkor én is úgy fogok tenni, hogy francia uram szemében szép legyek. De azért a virágokat akkor is előnyben részesítem, azok sokkal szebbek a hajban”. Egy harmadik levelében arról a fonográfól cseveg, amelyet véglegénye küldött Európából. „A beszélőgép — írja — a legszebb és legcsodálatosabb valamennyi aindéka között. Ugy beszél és énekel, mint az élő férfiak és asszonyok. Eleinte rendkívül megijedtünk tőle, de most már jól mulatunk rajta.” Debrive októberben fogja nőül venni japáni menyasszonyát és hazájába fogja hozni.

(Roosevelt írói honorárluma.) A new-yorki Collier-féle irodalmi vállalat 100,000 dollárt ajánlott föl honorárium gyanánt Roosevelt elnöknek, ha cikksorozatát ír heti folyóiratába afrikai vadászatról. Roosevelt tudvalegöl elnökségének letele után legidősebb fiával Afrikába készült oroszlan és tigris-vadászatra.

(Állathonosítás Amerikában.) Az Egyesült-Államokban ismételték tettek kísérletet Aasia és Afrika hasznosítható állatainak meghonosításával. A múlt század ötvenes éveiben a kormány a tevékkel próbálkozott, melyeket kivált a nyugoti államok sivatagos részén katonai és kereskedelmi célokra kivánt felhasználni. Ez a kísérlet több különböző okból sikertelen volt. Az 1882-ik évben Kaliforniában struczmadarak meghonosítását kísérelték meg. Ez a kísérlet több sikerrel járt, mert Kaliforniában és Arizonában, továbbá részben Texasban és Floridában a struczmadarak tenyésztése jóvedelmező gazdasági ágazat. Legújabbban az elefántok meghonosításának megkísérlése indult meg Texasban Vallentine mellett egy farmban, mely kísérlet sikeresnek ígérkezik.

(A czilinder.) Általánosságban azt hiszik, hogy a selymes czilinder egy londoni kalaposmester találta fel. Tényleg azonban Olaszországból származik és szülőhelye Flórenczben keresendő. Itt tűnt fel először 1760-ban a magastetejű, selyemmel bevont kürtőkalap és csak 1825-ben készített John Wilcox Londonban a flórenczihez hasonló hatalmas szörnyetegeket, amelyeket gummilackkal vont be, amelyre aztán forró vasaló segítségével puha, csillogó selymeszövetet vasalt rá. Eleinte csak a „dandy”-nak volt bátorságuk a czilinder feltenni a fejükre és csak igen lassan terjedt el a ma már ugyszólván nélkülözhetetlen czilinder.

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

Az ajtót egy öreg szolga nyitotta ki, akin meglátszott, hogy azelőtt katona volt. Komoly figyelemmel nézett meg, mely lassan jóindulatu tetszésbe ment át. Fitz Dávid őrnagy után tudakozódtam.

A válasz nem volt éppen bátorító. A szolga nem tudta bizonyosan, itthon van-e. Áadtam neki a névjegyemet Woodville Valéria asszony névvel. A szolga bevezetett egy szobába és el-
tűnt a névjegygyel.

Amint körülnéztem a helyiségben, egy tapétaajtót vettem észre és közelebbi megtekintés után egy hasadékt is láttam rajta, amely elég nagy volt, hogy a szomszéd szobában folyó beszélgetést meghalljam.

— Mit mondál neki, Olivér? — kérdezte halkán egy férfihang.

— Hogy nem tudom biztosan itthon van-e ön — felelte a szolga, aki az imént bebocsátott.

— Azt hiszem Olivér, jobb ha nem fogadom őt, kezdte újból az őrnagy hangja.

— Parancsára, őrnagy ur!

— Még egy pillanatig várj Olivér. Mondd csak — ah — csinos a hölgy?

— Igen, őrnagy ur!

— Magas?

— Majdnem oly magas, mint őrnagy ur!

— Na talán mégis jobb lesz — ah — bo-
csásd be Olivér.

A szolga visszajött és bevezetett a mellette levő szobába. Fitz Dávid őrnagy elébem jött üdvözlétemre.

Jól konzervált, hatvan év körüli alacsony vézna természetű férfi volt.

Fején igen szép barna paróka ékeskedett; szeme kicsi, szürke, élénken csillogott a nagy sas-orr felett és barnára festett, nagy hatalmas bajusza alatt megnverő mosoly villant meg.

Szorosan tesethez álló frakk volt rajta, gomblyukában kaméliával, kis ujján pedig csodaszép rubinköves gyűrű csillogott.

— Igen tisztelt Woodville asszony, milyen kedves és szeretetre méltó öntől, hogy engem meglátogatott — kezdte a beszélgetést az őrnagy, amint leültünk. — Már igazán vágyódtam utána, hogy önt megismerhessem. Ernővel igen régi jó barátok vagyunk. Szívvel jövő jó kívánságaimat akkor fejeztem ki neki, mikor házasságát bejelentette nekem. Most, hogy láttam a feleségét, irigylem őt.

Az őrnagy szürke, szurós pillantása szel-
debb lett, amint engem nézett. Erős, kissé durva hangja tompábban csengett; viselkedése velem szemben volt vegyítve tisztelettel és csodálattal, egy kissé még szerelmes is volt.

— Köszönöm önnek őrnagy ur a szíves fogadtatást és előzékeny bökjait — feleltem én, s azon igyekeztem, minél előgultatlanabban beszél-
jek. — Szabad most már nekem is beszélnem?

A gálans őreg ur megfogta a kezemet, melyet hasztalanul igyekeztem tőle elvonni — és megcsókolta.

— Ma hallottam önt először beszélni — szölt az őrnagy. — De varázslatos hangjának hatása alatt állok. Kérem legyen elnézéssel Woodville asszony egy őreg fickó iránt. Ne haragudjék ártatlan szórakozásomért. Engedje meg, hogy megtartsam ezt a bájos kis kezét. A hölgyek mind elnézéssel vannak ezen gyengém iránt. Remélhetőleg ön sem fog kivételt tenni. Tehát legyen oly kegyes s mondja el, hogy mit óhajtatölem.

— Azt akartam önnek mondani őrnagy ur, hogy szíves vendéglátása felett nagyon örvendek és ezért bátorságot vészek magamnak, öntől egy nagy szíveséget kérni.

Magamban teljesen tisztában voltam, hogy nagyon is gyorsan haladok célom felé; de az őrnagy csodálata irántam még nagyobb sietséggel ment előre, ugyannyira, hogy szükségességét éreztem, hogy ezt meggátoljam.

— A szíveség már is teljesítve van, — felelte az őrnagy a kezemet elboocsátva — és most mondja meg nekem, hogyan érzi magát Ernő?

— Nagyon rossz hangulatban van jelenleg.

— Nagyon rossz hangulatban? — ismételte az őrnagy. — Az irigylésre méltó ember, aki az ön férjének nevezheti magát, rossz hangulatban van? Hiszen ez csuf dolog tőle! Kitérlöm barátaim jegyzékéből.

— Ebben az esetben engem is ki kell jegyeznie ebből a listából; mert én még nálánál is sokkal rosszabb kedélyhangulatban vagyok. Ön férjemenek jó barátja. Tehát megmondhatom önnek, hogy házasesletünk, mely még egészen ifju, cseppet sem boldog.

— Már most nem boldog? — szölt az őrnagy és csodálkozva nézett rám. — Ernő lenne a férfiak közül a legérzékletlenebb?

— Sőt, a legjobb! — válaszoltam én. — De valami titok van a multjában.

Az őrnagy udvarias mozdulattal félbeszakított, de megértette velem, hogy ha ezen beszéd-tárgyra térek át, ő nem fog engem követni.

— Drága barátnóm! — kiáltotta. — Önnek ezer elragadó jó tulajdonsága van, rendkívül élénk a képzelőtehetsége. Ne engedje félilkerekedni ezt az érzést. Mivel szolgálhatnak önnek? Parancsol egy csésze teát, Woodville asszony?

— Kérem nevezzen engem az igazi nevémen, őrnagy ur. Én éppen olyan jól tudom, mint ön, hogy a nevem Macallan.

Az őrnagy meghökkenett és figyelmesen megnézett.

— Megenged egy kérdést, — szölt egészen megváltozott hangon és viselkedéssel. — Kedves férjének szölt már erről a felfedezéséről, melyet éppen most mondott?

— Természetes! — feleltem én. — Férjemtől különös viselkedéseért felvilágosítást kértem és ő azt olyan hangon tagadta meg tőlem, ami megijesztett. Anyáához fordultam, az meg olyan hangon utasított vissza, ami megalázott. Őrnagy ur, nincs más barátom önön kívül. Tegye meg nekem ezt a legnagyobb szíveséget és mondja meg, miért vett el Ernő hamis név alatt?

(Polyt, köv.)

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1908. július 1-én.

Nemzeti Színház

Zárva

II. Kir. Operaház

Zárva

Vigszínház

Zárva

Király színház

100 év múlva

Enokos, táncos, látványos tréfa 8 felvonásban, 9 képben, írta Martos Ferencz. Zongóját össze állította Marthon Géza. Személyek: N. Zalkay István Németh Dacur Gaszton Penir Zoltán Thea Szilágyi I. Péter, hoteltulajdonos Állatkerti igazg. Boross Franco, Major, miniszter, szörkesztő Szirmai Pavicsok, Pribiosok, Samu, szorocson Rátkai László R. Fészesi polgármester, Dörög Z. Molnár Kóka, Huszárkapitány Raskó lány Kezdeté 8 órakor Műsor Csütörtök: 100 év múlva Péntek: 100 év múlva Szombat: 100 év múlva Vasárnap: 100 év múlva

Népszínház-Vígopera

Zárva

Városligeti nyári színház

Egyenlőség.

Fantázia, 4 felvonásban. Írta Barrio, Fordította; Fáy J. Béla Kezdeté fél 8 órakor Műsor.

Csütörtök: A komédiások. Péntek: A komédiások. Szombat: A tolvaj. Vasárnap: d. u. A hajdak hadnagya. Késle. A komédiások

Városligeti Nyári Színház

Először

Berla panamája.

Énekes bohózat 8 felvonásban, írta Feld Mátyás, zenéjét szerzte Barna I. Kezdeté fél 8 órakor Műsor

Csütörtök: Berla panamája. Péntek: Berla panamája. Szombat: Berla panamája. Vasárnap: d. u. Pesti asszonyok. Este Berla panamája

Uránia színház

Zárva

Magyar színház

Zárva

BEKETOW CIRKUSZ Városliget

Telefon 107-46

Ma este 9 órakor és a következő napokon

Teljesen új lényes műsor.

Les 6 Boeders, a légkirályok. Tom Jack, a buinas kőrő. Court Ju t, iskolalovár. Brothers Powell, kettős jockeylovár. Emilio, Baby elefantjával.

DELI étterem és kávéház

a Dunaparti korrón, Wurm-u. sarkán

Ma és mindennap délután 4/5-4/7-ig és este 9-11-ig kezdve az európai hírvé

CISKOVSKY

quartette hangversenyek, lényes változatos műsor. Kéreg és meleg étel. Belső polgári árak.

AMERIKAI-PARK

TELEFON 4-49 UJ ÖS-BUDAVÁRA Igazgató: Friedmann A.

Mindennap a m. kir. honvédszenekar vonós hangversenye BACHO karmester személyes vezetésével.

Ma, szerdán július 1-én

szenzációs új műsor a Varietében és a Tabarin Moulin-Rougeban

HAVEMANN RIKÁRD

a vadállat szelidítő királya.

18 oroszlán, tigris, leopárd, párducz 18 központi ketrecben.

A vadállat idomítás iskolája.

The Georgia Picanniniens!

a híres 14 tagból 11 fő excentrikus csapat - Az amerikai ütötvenyes élet.

Les 2 Fred Nad 2 Jesiera et Jocker 2 amerikai haszerezők. a kockakutcs királyok.

LES 4 FARABONIS

Amerika legjobb teniszlón táncosai.

3 Basso Mitgels 3 3 The Beros 3 Les 2 Arco amerikai boxlók a lépkirályok párisi kettős.

JOHNSON és DEAN

új szerepükben magyarul adják: Chorin Géza Egy nap-ernyő és sétabotról című delát.

Edler Gusztl és György Pia Bolema tíri alpesti számkisai. fantasie táncosnő.

12 Godlewsky orosz táncosport 12 szenzációs táncmutatványok.

Kankan, macsias, arabs, török táncmutatványok.

15 szenzációs új szám 15

A Tabarin Moulin Rougeban

Az előadások kedve-ellen időben is megtartatnak. Belépőjegyek: este 9 óráig 60 fill. azután 1 kor. Kedvezményes jegyek kaphatók minden löszdében.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglője

VI. kerület, Andrássy - ut 39. szám. A szalmaösvégyek legkedveltebb étterme. Morsókelt árak! * Kifünő kiszolgálás

SZABADALMAKAT védjegyeket és mintaképeket megismer Szabadalmakat Értékesítő Vállalat FASZTOR (bej. cég) BUDAPEST, VII. BEZSEBET-KÖRUT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-80.

Buziási gyógyfürdő

vasuti állomás, posta, távirda és telefon. Közvetlen gyorsvonati kocsil Budapest nyugati pályaudvarról.

Idény május 15-től szeptemb. 15-ig

Speciális gyógyfürdő szívbetegek részére

női baloknál, hólyag- és vesebetegségeknél, kö- és fővénbetegségeknél, a lég-utak- az emésztő- és kiválasztó-szervek hirtelen bántalmainál. Sápokor, vérszegénység görvel- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bántalmál. Radioaktív szénas-vas sós és szénasavas vasas források.

Prospektust kívánatra küld: a fürdőigazgatóság.

Lawn-teniszjátékaink

fiúknak, leányoknak és felnőtteknek

Legegészségesebb és érdekes társas sportjátékot nyújt.

Tennis-rakatok:

Kezdőknek 2,25, 3,25 frt. Haladókknak 4,50 € Jó játékosoknak 7.- frt. Versenyzőknek 9-12.- € Bajnokoknak 15-19.- €

Pályakerítő-háló (3 m. magas) méterje . . 16 kr. Fehérszövő-teniszlapok a tucatja 5, 6, 7, 8, 9 frt.

Tennisárjegyek és pályatervezés ingyen.

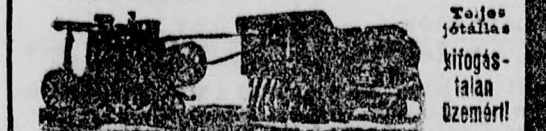
Plokt és Haas lawn-tenisz-üslote, Budapest, VI. Andrássy-ut 13. szám.

A legtöbb tennis-klub szállítója. Külön szakfeljavítás-tarifa ingyen.

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motortvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30

Ajánlja egy csoplési, mint malomüzemre kifünően alkalmas, legeszerűbb benzinkomobillját, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Ozamazarok kizárva! Bámulatosan olcsó szerkezet!

Rendkívül osekély benzinfogyasztás!

13-14 éves fiú is kezelheti!!!

Arjegyzék ingyen! Olcsó árak részlefizetésre! 200 db elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

ITT a tavasz!! elmúlt a tél

de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kézbor! Gyorsan és biztosan eltüntet az elismert kifünő Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax

Allandóan használva az arc, kéz és bört, a testbört puhán üdén és tisztán megtartja

A Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltüntet szeplőt, pörsenyt, alkát mittessort patánást, májfoltot, a ráncos bört báronysimává, a vörös vagy szárazított bört fehérré teszi.

Gyermekápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetlen! Kifünő hatással bír szemgyuladagnál, valamint for- és szájalpolásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és fülkősimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártans

Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1- Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80. Kapható minden gyógyszerboltban, drogériában és jobb fűszerüzletben. - Csak dobozban, nem kimérve. Egyedüli Rogátsy Kálmán drogéria Bpest, készítője Rákóczi-ut 10. Firtváltánk a ROGÁTSY névre.

INGYEN! és bérmentve küldi a Párisi Nagy Áruház Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. képes nagy árjegyzékét mindenkinek, ki ezt egy levelezőlapon kéri.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros cséplő-készletek. A legjobb gének. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzékot kéri, ingyen küldjük.

Dobry Ant motor- és géppárainak

magyarországi egységárúlistól:

Szabó Emil és Társa

Budapest, V., Hold-utcz a 23. sz

BUTOR DUS VALASZTÉKBAN LEGY KESZPÉNZÉRT MINT RÉSZLEFIZETÉSRE RENDKIVÜL OLCSÓARON HÁPHATÓ ENHENTREU TESTVÉREINK! BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-SÁRK) KÉPES ÁRJEJYZÉK INGYEN. TELEFON 62-27.

Grammofontulajdonosok

lemezeket legelőnyösebben változtathatják a Grammofon-hanglemezek közp. kicserélti telepénél Bpest, VII., Dohány-u 30. Prospektus és lemezjegyzék ingyen. 10.000 új zenés-és ének-felvétel.

Magyar, tót, cseh, német, szerb, lengyel, horvát, román, rutén, olasz, francia, angol, orosz, török, arab, héber stb. stb. Előrendű hanglemezek 1 koronától 4 koronáig kaphatók. - Külön osztály használit grammofonokból és lemezekből. -

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba allandóan készen raktáron a legeszerűbb kivitteltől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körut 9. (Szorocson-utca sarok.)

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Sálvány-utca 6/C. 284

Kajszinbarack
elsősorú válogatott befőzésre és lekvárnak való 5 kilogrammos postakosaraként 3.20 fillérért bérmentve bármely állomásra szállítomaggal együtt (vasúti küldeménynél külön ajánlat) Pirosta József törv. bejegy. fűszeres és csemegekereskedő Csongrád. 28755

Szálloda
bérbeadási hirdetmény. Magyarország 3-ik legnagyobb városában Budapesttől három óra gyorsvonattal a vasút állomástól három perc gyalog a legforgalmasabb utcában modern kávéház étteremmel ötvennégy vendégszobával táncteremmel és mellékhelyiségekkel nyári kerttel, a szobák, kávéház étterem és nyári kert berendezéssel. A bérletnek elegáns 3 szoba és előszoba lakással együtt hat évi időtartamra augusztus hó 1-től bérbeadó. Közlekedési értesítést ad Halbróhr Adolf Szabadka Kossuth-utca 20 szám. 28750

Kiadó urilakás
4 szoba előszoba fürdőszobával konyha éléskamra udvari parkkal azonnali kiadó Hédervary-utca 29 szám. Bővebb felvilágosítást ad Palmay József ur drogeria üzletében Erzsébet-körút 22 szám alatt 28749

A Falkogen
fűdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, látat biztosan elmulaszt. Ara 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27796

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ügy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Zalogcedulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Kitünő likörök
és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való üvegcse ára 60 fillér. Készítési utmutatás mellékelve. 10 üvegnél bérmentve. Réthy Béla gyógyszerész Békéscsaba

Pótvizsgákra
Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különböztet és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

Gépészeket
cséplős idényre ugyszintén gazdasági személyzetet, szakértelmet és jószágáért teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagymező-u. 25. Telefon 94-67.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítgyakbóli is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámveleltani államvizsgárra teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsá-utca 44.)

Kajszinbara zkot
nagy válogatottakat 5 kilónként 3 koronáért. Cseresznyét, meggyet, zöldséget közsmélet 2.30 koronáért szállít Rottmann Hermin szállótelepe Kiskunhalason

Kolozsvári
jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszertanokkal, igen szerény díjazásért. A vizsga sikereit biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Válatójból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemelten válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2

Kajszinbaraczk
nemespéldányok befőzésre vagy lekvárnak postakosaraként 1 frt. métermázsánként 12 frtért, zöld ringlő, zöldső, aranyalma, ribizke 1 frt., fejeskáposzta keményfejeknek száza 9 frt., zöldsőpaprika 2 frt., kovászos vagy saláta friss ugorka száza 2 frt. postakosaraként. Ugorka, tök, fejes- és kelkáposzta, vajbab, kalarábé, zöldsőpaprika vegyesen vagy egyenként 1.40 frt. Vasúti rendeléssel csakis előleg beküldéssel szállít Szabó Csongrádról.

Kajszinbaraczk
kézzel szedett, válogatott fajok betőzésre és lekvárnak, aranyalma, ribizli zöldsőringlő, zöldső bár-melyik postakosaraként 2.40 kor. Főzelék vegyesen, tök, fejes- és kelkáposzta, vajbab, kalarábé zöldsőpaprika, ugorka postakosaraként 2.40 korjára szállítja Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. PELKAI KONZERVGYAR Polka, Szepesem. 26973

Pénzkölcsönt
4, 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, földelmező, földvárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 5-70 évig törleszthető. Személyhittel tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyeket, lakások üzletek feltűnés nélkül megfigyelését s el-tűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön, Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 108-52. 28587

Önök évnli kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekékladás ellen, melynek eredményét a hála-iratok ezrei igazolják, díszképen küldöm 90 fillér magyar levélbélvegyért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 60

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya befőttel, málna, szamóca, csipkebogyózt, gomba- és huskonzerveket, pástélmokokat ajánl a PELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesmegye. Kerjen árjegyzéket.

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon bór-fotellek, gyöngyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzesszonyok és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Benzinmotorok
1-25 lóerőig műhelyünkben gyártás kijavítva, valamint új motorok is, jóállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.
KALLAI motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gézcseplőkész-letek és óriámatmok is kaphatók

Ajtók, ablakok
VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használtak és újak olcsón kaphatók:
Lefkovits Jakabnál
Bpest, V., Korall-utca 10. a nyugati pályaudvar közelében.

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi esz-édt Singer varrógép, szíveskérny-nyel 5 évi fötállással csakis **SINGER A.**
műgépésznel Budapest, fő-utca Akácia-utca 55. Mindennemű varrógépek javítását legutányosabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Villamos világitás
saját dynamóval, lakóháznak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arájánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát, pianinót, czim balmot, hegedőt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű **bank hitel**
utján kizárólag csak **Reményi** nagy magyar hangszertelepen.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-u. 58. szám.

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint minden-nemű kárpitos- és díszítő-munkákat. 27881
Mintaraktár művész ki-vitelű butorokból, francia és angol szövetekből.
Költségvetés díjmentes.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Al-landó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

INGYEN
bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás **GUMMI-**
halhólyag stbről szóló ár-jegyzékünket.
GUMMI - HALHÓLYAG
2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tottja **NAKIRA** valódi indiai férfi-külböl-gesség tuozatja 12 korona.
Uterus - Spray
legújabb női különlegesség 14 kor.
PESSAR OCLUS
női szor 3-11 kor.
MINTA-GYÜJTÉMÉNY
12 db legfinomabb óvászor 4 k.
IRRIGATOR 3 koronától 10 koronáig

INGYEN
küldjük **műlábak műkezek támgépek sérvkötők**
stbről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket
universális sérvkötők
páratlanok kis enyhe ny-másu peitótával a legna-gyobb sorv is elzárható.
HASKÓTÓK, Gummiharis-nyak stb. mőtők szerint készíttetnek.
MAGYAR ORVOSI MŰZSÉ-
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Pontos címre és a város keresztre üvelltünk.

500 koronát
fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használatát mellett — üvege 70 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök, Bartilla-Winkler Edo Wien 19/1. Sommergasse 1. Fő-raktár Budapest, Török I. Király-u. 12., Andrássy-ut 29. sz. Dr. Egger Váci-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások be-jelentése jól jutalmazatik

BUTOROK
háló-, ebédli-, szalonbe-rendezések, továbbá uris-zsoba, iroda berendezésel rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bór-garnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kassidy-utca sarok.

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyárt-mányait. 27733

JEGYBANKÜGY
IRTA:
MÜLLER VILMOS
A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK TISZVISÉLŐJE
Ara 2 korona 50 fillér.
Kapható **LAMPÉL R.** könyvkereskedése Wodianer F. és fiai Reszvény-Társ., Budapest, Andrássy-ut 21.

„Stenográfia“
Ingyenes eversirastanítás, teljesen díjtalan gévírás-éklátás. A Stenográfia orszá-gos gabelsberger gyors-és gépíró iskola az előző évek mintájára július elején teljesen díjtalan magyar, német gyorsírási és gép-írás tanfolyamokat nyit, hogy a gyorsírást az előző közönség minél nagyobb körében terjessze és ismeresse. Az egyes tan-folyamok okleveles tanárok vezetése alatt állanak. Díj-talan és biztos állásközvetítés. Sokszorosított és másoló iroda. Jelentkezni egész napon át lehet az intézet helyiségeiben Váci-körút 33. Össze nem té-vesztendő más hasonló hangzású írógépközlakkal.

Modern urasági butorok
alkalmi vételo és eladása háló-, ebédli-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rész-butorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Elado
300 kts holdas tagos birtok Szatmármegyében, vas-uthoz közel, szeszgyári és dohánytermelési engedélyvel, ur lakással, gazdasági épületekkel, természetesen 78.000 forint. Ajánla, tokat továbbit „Gesztegi” jellege alatt a kiadóhivatal 28740

Penzkölcsönt
előnyös törlesztéssel vidékre is leggyorsabban kiesz-közölők állami közigaz-gatási, egyházi, városi köz-ségi tisztviselők és egyéb alkalmazóknak. Tisztviselői kölcsönt levonás nél-kül legmagasabb összegig. Nagyobb bankok hivatalnokainak előjegyzés nélkül életbiztosítási alapon 15-20 évi törlesztéssel katonatiszteknek ovadékkra személy hitel is szolid alapon Salamon hitelforgalmi vál-lalata Váci-körút 29. 28760

Spanyolmeggyet
kézzel válogatott nagyszemű, cseresznyét ropogósat befőzni 3 koronáért szállít 5 kilónként Szilágyi M. szállótelepe Kiskőrös. 5574

UJDONSÁGI!
GYULAI PÁL
DRAMATURGIAI DOLGOZATOK
Két kötet.
Ara fűzve 16 korona. Díszkötésben 22 kor.

Kapható **LAMPÉL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Zalogcedulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiválatok és teljes értéket ki-fizetom.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán

INGYEN
DRAGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT PÉNYKÉP **NAGYÍTÁSOK**
MINDEN EGY ÉLETMAGYASÁGU KÉPET 5 KORONÁÉRT DÍZES PASZPARTUVAL 55-68 CTK. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES **OLAJKÉP**
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐHMINDENŐTT ÉLVÉTESEK, **SZAVATOSSÁG**
MINDEN IRÁNYBAN PÉNYKÉPMAGYITÓ ÉS RAFAEL PÉSTÉSZETI MŰTEREM KÜTÖNTETVE AZ 1908. évi PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DÍSZKÖZLÉVEL, KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.